

บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา

โดย
นางนิตา บรรจงการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบ 2.1

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบ 2.1

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE ROLE OF THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE
FOR ORGANIZING INCLUSIVE EDUCATION IN SECONDARY SCHOOL

By
MRS. Nisa BUNJONGKAN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Doctor of Philosophy EDUCATIONAL ADMINISTRATION
Department of Educational Administration
Academic Year 2024
Copyright of Silpakorn University

640630031 : การบริหารการศึกษา แบบ 2.1

คำสำคัญ : บทบาทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา/ การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

นาง นิสา บรรจงการ: บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริระประภา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม 2) บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา 3) ผลการยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจำนวน 56 เขตพื้นที่ ผู้ให้ข้อมูล เขตพื้นที่ละ 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบบสอบถามความคิดเห็น และแบบสอบถามเพื่อยืนยัน สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ

ผลการวิจัย พบว่า

1. องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) กำหนดนโยบายและวางแผนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม 2) พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม 3) สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม 4) พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม 5) จัดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม และรายงานผลการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

2. บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 5 บทบาท ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายและแผนงานเพื่อการศึกษาแบบเรียนรวม 2) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสอนเพื่อการศึกษาแบบเรียนรวม 3) การส่งเสริมการทำงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาแบบเรียนรวม 4) การพัฒนาความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม 5) การนิเทศและติดตามการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่

3. ผลการยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่าบทบาทมีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

640630031 : Major EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Keyword : The Role of The Secondary Educational Service Area Office / Inclusive Education

MRS. Nisa BUNJONGKAN : THE ROLE OF THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE FOR ORGANIZING INCLUSIVE EDUCATION IN SECONDARY SCHOOL Thesis advisor : Associate Professor Nuchnara Rattanasirapha, Ph.D.

This study aimed to investigate: 1) the components of inclusive education management, 2) the role of the Secondary Educational Service Area Office in organizing inclusive education in secondary schools, and 3) the validation of the identified roles of the Secondary Educational Service Area Office in managing inclusive education. The sample consisted of 56 Secondary Educational Service Area Offices, with seven respondents from each office. Research instruments included semi-structured interviews, opinion questionnaires, and validation questionnaires. The statistical methods applied were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and exploratory factor analysis.

The findings revealed that:

1. The components of inclusive education management in secondary schools consisted of five elements: 1) policy formulation and planning for inclusive education, 2) development of innovations and technology for inclusive education, 3) establishment of collaborative networks for inclusive education, 4) enhancement of teaching quality for inclusive education, and 5) implementation of supervision, monitoring, and evaluation systems for inclusive education.

2. The role of the Secondary Educational Service Area Office in organizing inclusive education in secondary schools comprised five key roles: 1) policy and planning for inclusive education, 2) promotion of technology and innovation in inclusive education, 3) fostering collaboration and networking for inclusive education development, 4) enhancing teachers' capacity in inclusive education, and 5) supervision and monitoring to improve the quality of inclusive education.

3. The validation results showed that experts agreed on the accuracy, feasibility, and practical benefits of these roles, which aligned with the theoretical framework of the study.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร.นุชนา รัตนศิริระประภา รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วังถนอมศักดิ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ ตรวจสอบแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่อง ต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง ตลอดจนรองศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์ ประธาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ส่งผลให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ และขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบ ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ รวมทั้งขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่านซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการฝ่าย บริหารงานวิชาการ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยสามารถสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้ได้ด้วยความกำลังใจที่ดียิ่งจากคณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง รวมทั้งเพื่อน พี่ น้อง นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่น 19/1 ที่คอยให้กำลังใจเสมอมา คุณประโยชน์และคุณงาม ความดีอันเนื่องมาจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบไว้เพื่อบูชาพระคุณของบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ ทุก ๆ ท่านที่ได้อบรมสั่งสอน จนทำให้ผู้วิจัยประสบผลสำเร็จได้ด้วยดี

นิตยา บรรจงการ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
ปัญหาของการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
คำถามของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	21
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	23
บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา.....	23
ความหมายของบทบาท.....	23
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท.....	25
บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา.....	28
การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม.....	32
ความหมายของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม.....	32

ความเป็นมา กฎหมาย และนโยบายที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	34
แนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	40
ความสำคัญของการศึกษาแบบเรียนรวม.....	47
องค์ประกอบของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม.....	51
กระบวนการจัดการศึกษาเรียนรวม.....	60
ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา.....	64
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	70
งานวิจัยในประเทศ.....	70
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	74
สรุป	79
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	81
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	81
ระเบียบวิธีวิจัย	86
แผนแบบการวิจัย.....	86
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	92
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	93
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	95
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	96
สรุป	97
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	98
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา. 99	
ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์และสรุปบทบาทตามองค์ประกอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษาจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ	171

ตอนที่ 3 ผลการยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษา
แบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา 176

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 179

 สรุปผลการวิจัย..... 180

 การอภิปรายผล 180

 ข้อเสนอแนะทางการวิจัย..... 197

 ข้อเสนอแนะทั่วไป..... 197

 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป..... 198

 รายการอ้างอิง 199

 ภาคผนวก..... 206

 ภาคผนวก ก หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์งานวิจัย รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ และแบบ
 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 207

 ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
 วิจัย (เรียงตามพยัญชนะ) และค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 211

 ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย รายชื่อสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่นำเครื่องมือไปทดลอง และผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น
 (Reliability)..... 227

 ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล รายชื่อสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามัธยมศึกษาที่เก็บรวบรวมข้อมูล และแบบสอบถามเพื่อการวิจัย 235

 ภาคผนวก จ หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์งานวิจัย รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ และแบบ
 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (เรียงตามพยัญชนะ)..... 251

 ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในการยืนยันบทบาท ของ
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ของโรงเรียน
 มัธยมศึกษา” และรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ (เรียงตามพยัญชนะ)..... 256

 ประวัติผู้เขียน 265

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ประชากร กลุ่มตัวอย่างแยกตามภูมิภาค.....	88
ตารางที่ 2 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง แยกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา	88
ตารางที่ 3 ข้อสรุปตัวแปรจากเอกสาร หนังสือ บทความ และหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	110
ตารางที่ 4 สรุปข้อค้นพบงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ	116
ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ (interview) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม.....	125
ตารางที่ 6 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	140
ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นตัวแปรองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	143
ตารางที่ 8 ค่า KMO-Meyer - olkin Measure of Sampling Adequacy.....	157
ตารางที่ 9 องค์ประกอบค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละสะสมของแปรปรวน	158
ตารางที่ 10 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและจำนวนองค์ประกอบ.....	159
ตารางที่ 11 องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	162
ตารางที่ 12 องค์ประกอบที่ 1	163
ตารางที่ 13 องค์ประกอบที่ 2	165
ตารางที่ 14 องค์ประกอบที่ 3.....	166
ตารางที่ 15 องค์ประกอบที่ 4	168
ตารางที่ 16 องค์ประกอบที่ 5	169
ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญการยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	177

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	17
แผนภาพที่ 2 แสดงกรอบโครงสร้างซีท.....	56
แผนภาพที่ 3 องค์ประกอบของการศึกษาแบบเรียนรวม.....	57
แผนภาพที่ 4 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	85
แผนภาพที่ 5 แผนแบบการวิจัย.....	86
แผนภาพที่ 6 องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม.....	170

บทที่ 1

บทนำ

การจัดการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประเทศไทยจึงมีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ความเสมอภาค เท่าเทียมและทั่วถึง เพื่อส่งเสริมให้ทุกคนมีการพัฒนาทุกช่วงอายุตลอดชีวิต จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 10 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ และให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง¹ ประชาชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน และย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันทั้งชายและหญิง การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างใด ๆ เช่น ถิ่นกำเนิด ภาษา อายุ ความพิการทางสภาพร่างกายหรือจิตใจ สุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะเศรษฐกิจ ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา หรือความคิดเห็นทางการเมือง อันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใดจะกระทำมิได้ สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานในความเป็นมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วยสิทธิตามธรรมชาติและสิทธิที่มีกฎหมายรับรอง เพื่อให้ทุกคนตระหนักในความสำคัญของสิทธิมนุษยชนและเป็นแนวทางปฏิบัติต่อกันในฐานะเพื่อนมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน โดยตระหนักว่าทุกคนมีสิทธิในชีวิต ในการยอมรับนับถือและดำรงชีวิต ตลอดจนในการได้รับการศึกษา เพื่อนำองค์ความรู้มาพัฒนาตนเองตามแนวทางที่ถูกต้อง

¹ “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542,” *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 116, ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม 2542): 4.

และเหมาะสม² ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 4 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง³

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาในสมัยก่อนมีแนวทางการจัดการศึกษาตามความคิดความเชื่อและนโยบายของสังคมการเมืองและการปกครองในสมัยนั้น ยกตัวอย่างเช่น พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2464 ที่บัญญัติไว้ว่ารัฐมนตรีอาจยกเว้นเด็กไม่ต้องเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาได้ ถ้าบิดามารดาหรือผู้ปกครองแจ้งว่าเป็นเด็กพิการหรือทุพพลภาพ นั้นแสดงให้เห็นว่าการจัดการศึกษาในอดีตสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษยังถูกจำกัด มีการจัดการศึกษาเพียงรูปแบบเดียว คือ การศึกษาในระบบปกติ (Regular Education) ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาในโรงเรียนที่จัดให้เฉพาะเด็กปกติที่สามารถมาเรียนได้เท่านั้น ยังไม่ได้คำนึงถึงเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือเด็กที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาประเภทอื่น ๆ แต่ต่อมาแนวความคิดการจัดการศึกษาแบบดั้งเดิมนี้ได้เปลี่ยนไป มีกลุ่มนักศึกษามองเห็นว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือเด็กที่ด้อยโอกาสทางการศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาหรือรับเข้ามาเรียนในโรงเรียนได้จึงจัดการศึกษาเพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาใน โรงเรียน และเป็นจุดกำเนิดการศึกษาพิเศษ (Special Education) เป็นการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่างๆ ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เด็กที่มีปัญหาทางด้านอารมณ์และสังคม เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม เด็กพิการซ้ำซ้อน เด็กปัญญาเลิศ ซึ่งเด็กกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษเหล่านี้จะไม่สามารถได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการจัดการศึกษาแบบเดียวกันกับเด็กปกติ ดังนั้นจึงได้มีการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นมาอย่างต่อเนื่องและมีพัฒนาการยาวนานกว่า 70 ปี โดยเริ่มต้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2482 ได้มีการเปิดโรงเรียนสอนคนตาบอดแห่งแรกขึ้นโดยชาวอเมริกันชื่อ มิสเจนีวีฟ คอลฟิลด์ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น และเป็นผู้นำอักษรเบรลล์มาเผยแพร่แก่ผู้พิการทางสายตาในประเทศไทยเป็นครั้งแรก ต่อมา พ.ศ. 2494 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

² ณรงค์ เหล่าธีระเชาวน์, สิทธิมนุษยชน (กรุงเทพฯ : วิทยาลัยรัฐธรรมนูญสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2556), 1.

³ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560), 4.

ประเภทต่างๆ โดยกรมสามัญศึกษาเปิดโรงเรียนพิเศษเฉพาะความพิการ และต่อมาในปี พ.ศ. 2529 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ดำเนินการจัดการเรียนร่วมภายใต้โครงการพัฒนารูปแบบการจัดการประถมศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติโดยทดลองเรียนร่วม ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวในระยะเวลาต่อมาได้รับความสนใจอย่างมากในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในปี พ.ศ. 2542 รัฐบาลจึงได้ประกาศนโยบาย “คนพิการทุกคนอยากเรียนต้องได้เรียน” และส่งเสริมการจัดการเรียนร่วมเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้สามารถพัฒนาตนเองและสังคมได้ หลังจากที่ได้มีการจัดการเรียนร่วม นักวิชาการศึกษาพิเศษได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนที่จัดการศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการกับเด็กที่เรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไป พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กกลุ่มนี้ไม่มีความแตกต่างกัน และพบว่าเด็กที่เรียนร่วมนั้นมีทักษะทางสังคมดีกว่าเด็กที่อยู่ในโรงเรียนพิเศษเฉพาะความพิการ และยังสามารถพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสมหรือพฤติกรรมที่ยอมรับกันในสังคมทั่วไปได้ดีกว่า⁴

ปัจจุบันการพัฒนาแนวคิดการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีการปรับเปลี่ยนอีกครั้งเป็นการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education) หรือการเรียนรวม (Inclusion) ซึ่งเป็นการจัดให้เด็กทุกคนในโรงเรียนซึ่งจะเกิดประโยชน์มากกว่า โดยให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กทั่วไปในชั้นเรียน แนวคิดของการศึกษาแบบเรียนรวมส่งผลให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการศึกษา ด้านการแพทย์ ด้านอาชีพและด้านสังคม ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้ตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กทุกคน⁵ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเน้นความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นการแสดงเจตนารมณ์เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับสิทธิและโอกาส ในการศึกษาอย่างเสมอภาคกัน โดยมีการจัดการที่เหมาะสมในโรงเรียนและห้องเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ที่ยืดหลักปรัชญาของการอยู่ร่วมกัน (Inclusion) เน้นให้มีการนำบริการสนับสนุนต่าง ๆ มาจัดกระบวนการเรียนการสอนสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยกำหนดทางเลือกให้หลาย ๆ ทาง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรวมกันได้โดยไม่แบ่งแยกและไม่เลือกปฏิบัติ รวมถึงการให้

⁴ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การสังเคราะห์งานด้านการจัดการเรียนร่วมสู่ภาคปฏิบัติเพื่อนำสู่นโยบายการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพสำหรับเด็กและเยาวชนพิการ (โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ : กรุงเทพมหานคร, 2551), 3 - 4.

⁵ สุซาดา บุษพา, การศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education) (อุดรธานี: คณะครูศาสตรมหาวิทาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2557), 6-8.

ความสำคัญกับคุณภาพของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมก็ยังคงเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญอย่างหนึ่งในการบ่งบอกคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ เพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงในการส่งเสริมสนับสนุน กำกับดูแล รวมถึงการติดตาม ตรวจสอบประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา และยังเป็นแนวทางให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการนิเทศกำกับติดตาม ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสถานศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบในทิศทางที่เหมาะสมได้ต่อไป⁶

ปัญหาของการวิจัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้นำนโยบายสู่การปฏิบัติและพบปัญหาอุปสรรคและจุดอ่อน (Weaknesses) หลายประการที่สำคัญ เช่น การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาทุกระดับขาดการเชื่อมโยงระหว่างกัน ไม่ได้รับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ขาดบุคลากรมีความรู้ ความชำนาญ และทักษะการสอนในกลุ่มสาระวิชาที่ตรงกับความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะความพิการ ผู้บริหารบางส่วนไม่ตระหนักถึงสิทธิและโอกาสทางการศึกษาของคนพิการและระบบการบริหารจัดการศึกษาสำหรับคนพิการขาดเอกภาพ สภาพแวดล้อมทางกายภาพในสถานศึกษาไม่เอื้อต่อการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ⁷ นอกจากนี้ปัญหายังสอดคล้องกับปัญหาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่พบว่ามีปัญหาการทำงานด้านกระบวนการนิเทศ กำกับติดตามการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในสถานศึกษาที่ไม่เป็นรูปธรรม และขาดความสม่ำเสมอทำให้ผลการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในสถานศึกษาไม่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเท่าที่ควร⁸ แม้ว่าปัจจุบันจะมีแนวทางการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่ชัดเจนมากขึ้น แต่ยังคงมีอุปสรรคเนื่องจากการศึกษาแบบเรียนรวมถูกมองว่าระบบการศึกษาเป็นปัญหาต่อการจัดการศึกษาไม่ใช่ตัวนักเรียนเป็นผู้มีปัญหา ซึ่งแตกต่างกับการเรียนร่วมทั้งในเรื่องการจัดการหลักสูตรที่ไม่ยืดหยุ่น การจัดสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการสอนเด็กทุกคน การขาดแคลนอุปกรณ์ ครูและผู้บริหารที่ไม่ให้การสนับสนุน และเจตคติในทางลบของผู้ปกครอง ขาดการติดตามผลการดำเนินงานจากผู้บริหารศึกษานิเทศก์และผู้ที่เกี่ยวข้อง

⁶ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้รวม เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ : กรุงเทพมหานคร, 2560), 4.

⁷ Ministry of Education Department of General Education, Education For All (EFA) National Plan of Action 2003-2015 (Bangkok: Author, 2005), 16-18.

⁸ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, รายงานการวิจัยความทั่วถึงและเท่าเทียมของการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด, 2560), 114-127.

เกี่ยวข้องกับชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชนยังไม่เห็นความสำคัญและคิดว่านักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรไปเรียนที่โรงเรียนการศึกษาพิเศษ และงบประมาณก็ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร⁹

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาถือเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญและทราบถึงปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่สำคัญอันจะนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาให้สามารถจัดการศึกษาแบบเรียนรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จ ตามบทบาทที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพึงมีพึงปฏิบัติได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม
2. เพื่อทราบบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. เพื่อทราบผลการยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา

คำถามของการวิจัย

1. องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเป็นอย่างไร
2. บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นอย่างไร
3. ผลการยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นอย่างไร

⁹ พรเพ็ญ ทองโท และคณะ, “ปัจจัยของความสำเร็จและสภาพปัญหาของการจัดการเรียนรวม โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร,” วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ 9, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2563): 60.

สมมติฐานของการวิจัย

1. องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเป็นพหุองค์ประกอบ
2. บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นพหุบทบาท
3. ผลการยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยบทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยจากองค์ความรู้ต่าง ๆ โดยนำกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ แนวคิด วิธีปฏิบัติ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนี้

1. การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ผู้วิจัยสังเคราะห์เอกสาร หนังสือ ตำรา บทความกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ดังนี้

แนวคิดพื้นฐานการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมได้คำนึงถึงหลักมนุษยชนและสิทธิเด็กที่ว่า การศึกษาเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและเด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสร้างโอกาสที่เท่าเทียมกันและให้ความสำคัญแก่ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาที่ไม่สามารถเข้าถึงระบบการศึกษาทั้งที่มีโอกาสได้รับการศึกษา และที่ไม่สามารถคงอยู่ในระบบการศึกษาจนจบการศึกษาสามารถสรุปแนวคิดได้ ดังนี้ โทมัส (Thomas) กล่าวว่า การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมนั้น เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ดังนี้ 1. หลักแห่งความเสมอภาค (Principle of Equity) การสอนเด็กพิเศษในชั้นเรียนปกติต้องทำให้เด็กทุกคนในชั้นเรียนได้รับประโยชน์และโอกาสแห่งการเรียนรู้โดยเท่าเทียมกัน 2. หลักแห่งการปรับ (Principle of Adaptation) การสอนเด็กพิเศษในชั้นเรียนรวม จะไม่ปรับเด็กให้เหมาะสมกับการสอนหรือไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของตนให้เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนที่มีความแตกต่างกันให้ได้ สิ่งที่ต้องปรับ 3. หลักแห่งความหลากหลาย (Principle of Diversity) เด็กในชั้นเรียนมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละคน 4 ประการ ได้แก่ (1) ในชั้นมีทั้งเด็กปกติและเด็กพิเศษ (2) เด็กปกติแต่ละคนมีความแตกต่างกันหลากหลาย (3) เด็กพิเศษมีความแตกต่างจากเด็กปกติ (4) เด็กพิเศษแต่ละคนมีความแตกต่างกัน 4. หลักแห่งความชำนาญการ (Principle of Expertise) การสอนเด็กพิเศษในชั้นเรียนรวมต้องการครูที่ได้รับการฝึกฝนอบรมทั้งวิธีสอนเด็กปกติและวิธีสอนเด็กพิเศษควบคู่กันไป ครูในชั้นเรียนรวมจึงต้อง

เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสอนเด็กทุกประเภทที่มีความต้องการทางการศึกษาแตกต่างกัน ครูในชั้นเรียนรวมควรมีความรู้ความสามารถและทักษะเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ (1) การออกแบบกิจกรรมสำหรับเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกัน (2) การประเมินทักษะของเด็กเพื่อการเรียนรู้ (3) การแก้ปัญหาและการช่วยเหลือ (4) การให้คำปรึกษา (5) การทำงานเป็นทีมและการพัฒนาทีมงาน (6) การปรับพฤติกรรม (7) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการสอนเฉพาะบุคคล 5. หลักแห่งการทำงานร่วมกัน (Principle of Cooperation) การสอนเด็กพิเศษในโรงเรียน แบบเรียนรวมต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ตลอดเวลาทั้งบุคลากรภายในโรงเรียน และภายนอกโรงเรียนเพื่อให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จมากที่สุด¹⁰ สุชาติดา บุษผา กล่าวว่า

1. นักเรียนทุกมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพและประสบความสำเร็จ
2. นักเรียนทุกคนมีคุณค่าและความสามารถพิเศษเฉพาะของตนเอง
3. การศึกษาแบบเรียนรวมเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนปกติและเกิดประโยชน์ทั้งในด้านสังคมและวิชาการ
4. นักเรียนทุกคนมีวิธีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและแสดงถึงความเข้าใจที่แตกต่างกัน
5. นักเรียนทุกคนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อจัดการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสม เนื่องจากทุกคนได้เรียนด้วยความเข้าใจเมื่อเรียนในเรื่องที่สนใจและท้าทาย
6. นักเรียนทุกคนควรได้รับโอกาสในการเรียนและการประกันคุณภาพทางการศึกษาที่เท่าเทียมกัน
7. ชุมชนและสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ตลอดจนการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นช่วยส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม¹¹ และเบญจมา ชลธารันท์ กล่าวว่า การให้ความสำคัญในเรื่องการสร้างโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกัน และการยอมรับความแตกต่างหลากหลายของบุคคลและความหลากหลายทางด้านสังคมและวัฒนธรรม การศึกษาแบบเรียนรวมควรคำนึงถึงศักยภาพและลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลโดยไม่มองว่าเป็นความแปลกแยก (Deviant) แต่ถือเป็นเรื่องปกตินอกจากนี้แนวคิดดังกล่าวเน้นให้ทุกคนสามารถอยู่รวมกันได้ ในสังคมเดียวกันภายใต้ข้อจำกัดน้อยที่สุดโดยอาศัยการช่วยเหลือและพึ่งพากันของคนในสังคม ดังต่อไปนี้

1. โอกาสที่เท่าเทียมกัน (Equal Opportunity)
2. ความหลากหลาย (Diversity)
3. ทุกคนมีความปกติอยู่ในตัว (Normalization)
4. สังคมมีวัฒนธรรมที่หลากหลาย (Multicultural Society)
5. ศักยภาพ (Potential)
6. มนุษยนิยม (Humanism)
7. กระบวนการสังคมประกิต (Socialization)
8. ความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualization)
9. การพึ่งพาอาศัยซึ่ง

¹⁰ Thomas G., “Inclusive schools for an inclusive society” *British Journal of Special Education* 24, 3 (1997): 103–107.

¹¹ สุชาติดา บุษผา, *การศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education)* (อุตรธานี: คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี, 2557), 17-19.

กันและกัน (Dependency) 10. สภาวะแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment)¹² นอกจากนี้ผดุง อารยะวิญญู กล่าวไว้ว่า แนวคิดที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมไว้อย่างน่าสนใจกล่าวคือ 1. ความหลากหลายเป็นสิ่งที่มีค่า 2. นักเรียนทุกคนเป็นสมาชิกของกลุ่มในสังคม 3. กระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการต่อเนื่อง นักเรียนไม่มีความพร้อมก็สามารถเรียนได้ ความพร้อมจะตามมาภายหลัง 4. ทุกคนไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ต่างเป็นสมาชิกของสังคม จึงไม่จำเป็นต้องมีลำดับขั้น ทุกคนเท่าเทียมกัน 5. การสอบตกของนักเรียนสะท้อนว่าวิธีการเรียนการสอนที่ใช้อยู่ไม่เหมาะสม ควรมีการเปลี่ยนแปลง¹³ และ ฎุฑู สวกพันธ์ กล่าวไว้ว่า ในเรื่องสิทธิและการจัดการศึกษาตามศักยภาพของบุคคลโดยไม่แบ่งแยกเพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข และเน้นไปในเรื่องของกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติจริงและสอดคล้องในชีวิตประจำวันและการประสานงานระหว่างวิชาชีพรวมถึงหลักพฤติกรรมนิยมและการปรับเด็กให้เข้ากับสังคม ดังนี้ 1. แนวคิดการนำไปสู่สภาวะปกติมากที่สุด 2. แนวคิดการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล 3. แนวคิดการเรียนการสอนแบบไม่แยกประเภทตามความบกพร่อง 4. แนวคิดการเน้นสิ่งที่ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน 5. แนวคิดการประสานงานระหว่างสาขาวิชาชีพต่าง ๆ 6. แนวคิดทางพฤติกรรมนิยม 7. แนวคิดทางนิเวศวิทยาเป็นการจัดการเรียนการสอนให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ¹⁴ จากแนวคิดและความเชื่อของการศึกษาแบบเรียนรวมได้มีนักการศึกษาพิเศษและบุคคล ที่เกี่ยวข้องได้เสนอหลักการเรียนรวม ดังนี้ 1. ความยุติธรรมในสังคม (Social Justice) 2. การคืนสู่สภาวะปกติ (Normalization) 3. สภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment) 4. การเรียนรู้ (Learning)¹⁵

ความสำคัญของการศึกษาแบบเรียนรวม ได้มีการสังเคราะห์ความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาแบบเรียนรวม ไว้ดังนี้ 1. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนในชั้นเรียนปกติ 2. ความสามารถทางสังคม และทักษะการสื่อสารของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาจากการศึกษาแบบเรียนรวม 3. การจัดระบบการศึกษาแบบเรียนรวมให้กับกลุ่มนักเรียนที่มีความ

¹² เบญจา ชลธาร์นนท์, “การศึกษาแบบเรียนรวม” (เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 1083601 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2544), 102-105.

¹³ ผดุง อารยะวิญญู และ วาสนา เลิศศิลป์, การเรียนรวม Inclusion (กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วน จำกัด เจ.เอ็น.ที., 2551), 25.

¹⁴ ฎุฑู สวกพันธ์, การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ (กรุงเทพฯ: บริษัทวีพรีน, 2552), 87.

¹⁵ ผดุง อารยะวิญญู และ วาสนา เลิศศิลป์, การเรียนรวม Inclusion (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วน จำกัด เจ.เอ็น.ที., 2551), 26-30.

ต้องการพิเศษต้องมีรูปแบบโปรแกรมทางการศึกษาที่เคร่งครัดเพื่อการพัฒนาทักษะและความสามารถทางวิชาการ 4. การยอมรับทางสังคมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ควรได้รับการพัฒนาจากการทำงานกลุ่มย่อยร่วมกับเด็กปกติ 5. การพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกับนักเรียนปกติ 6. การศึกษาแบบเรียนรวมช่วยพัฒนาความรู้เกี่ยวกับกลุ่มนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 7. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษซึ่งเข้ารับการศึกษาระบบเรียนรวมมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ใหญ่ 8. ผู้ที่จบการศึกษาจากโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวมมีรายได้สูงเมื่อเทียบกับผู้ที่จบจากโปรแกรมการศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการ¹⁶ อัลเปอร์ และ รินดัก (Alper and Ryndak) กล่าวว่าเรื่องการให้ความรู้แก่นักเรียนที่มีความพิการในชั้นเรียนปกติว่าประโยชน์ของการศึกษาแบบเรียนรวมไม่ใช่มีเพียงเฉพาะนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเท่านั้น หากแต่ยังเกิดกับนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้วย ดังนี้ 1. ความสามารถของนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในระบบการศึกษาแบบเรียนรวมไม่ได้ถูกกลดทอนลงจากกลุ่มนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียน 2. นักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษจะได้รับประโยชน์จากการพัฒนาชั้นเรียนด้านเทคโนโลยี 3. ด้านงบประมาณในชั้นเรียนที่เพิ่มมากขึ้นและสามารถนำมาใช้ในชั้นเรียนปกติได้ 4. ได้รับประโยชน์จากการเพิ่มครูผู้ช่วยในชั้นเรียน 5. นักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ดำเนินไปในชั้นเรียน 6. นักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษมีโอกาสในการเรียนรู้ทักษะอื่นเพิ่ม เช่น การใช้อักษรเบรลล์หรือภาษามือ 7. นักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษสามารถเรียนรู้การเห็นคุณค่าและการยอมรับ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจากชั้นเรียนที่มีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม¹⁷ และสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการนิวซีแลนด์ (Ministry Education New Zealand) ที่ให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมว่า 1. การสร้างวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน 2. การพัฒนา

¹⁶ Gaile McGregor, and Vogelsberg R.T., **Inclusive schooling practices: Pedagogical and Research Foundations. A synthesis of the literature that informs best practices about inclusive schooling**, accessed march 4, 2018, available from [https://www.Semanticscholar.org/paper/Inclusive-Schooling-Practices%3A-Pedagogical-and-A-of-McGregor Vogelsberg/f060bca79 5d171e85ad 8f1 85c 562 dc983e610f8d](https://www.Semanticscholar.org/paper/Inclusive-Schooling-Practices%3A-Pedagogical-and-A-of-McGregor%20Vogelsberg/f060bca79%205d171e85ad%208f1%2085c%20562dc983e610f8d).

¹⁷ Sandra Alper and Diane Lea Ryndak, "Educating students with severe handicaps in regular classes," **The Elementary School Journal** 92, 1 (January 1992): 373-387.

กระบวนการและระบบต่าง ๆ 3. การประเมินผู้เรียนที่หลากหลาย 4. เสริมสร้างความร่วมมือ¹⁸ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรวมไว้ ไว้ดังนี้

1. ด้านการเรียน เด็กได้มีโอกาสเรียนตามระดับชั้นในโรงเรียนปกติโดยไม่มีข้อยกเว้น
2. การมีชีวิตอยู่กับครอบครัวกับบิดามารดาและญาติพี่น้อง
3. การเปลี่ยนเจตคติการที่เด็กปกติปฏิสัมพันธ์กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะช่วยให้ เด็กปกติมองโลกได้กว้างขึ้นและเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลได้
4. ด้านสังคมและชุมชน เด็กจะสามารถปรับตัวและควบคุมอารมณ์ ให้เข้ากับสังคมปกติได้ การอยู่ร่วมกันก็จะช่วยให้สังคม ได้เรียนรู้วิธีที่เหมาะสมต่อเด็กที่มีความต้องการ¹⁹ และสอดคล้องกับ สุขาดา บุปผา ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาแบบเรียนรวมไว้ว่า รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนให้มีระบบการจัดการศึกษาที่ครอบคลุมกับเด็กทุกคน ดังนี้

1. พัฒนาครูผู้สอนหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ในรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม
2. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและนำมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ
3. โรงเรียนสามารถนำมาเป็นแนวทางและประยุกต์ใช้เพื่อให้ตอบสนองกับความต้องการทางด้านกระบวนการเรียนรู้อย่างดีของเด็กทุกคนในชุมชน
4. เกิดการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างมีคุณภาพ
5. การศึกษาแบบเรียนรวมสามารถเชื่อมโยงเข้ากับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือสามารถเชื่อมโยงเข้ากับหลักสูตรปกติได้อย่างมีคุณภาพ²⁰

องค์ประกอบของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เรโนลด์ และเบิร์ช (Reynolds and Birch) กล่าวว่า องค์ประกอบที่จะทำให้การเรียนรวมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติมี 10 ประการ คือ

1. ครูการศึกษาพิเศษและครูปกติจะต้องทำงานประสานกันและร่วมมือกันอย่างดี
2. หากครูที่สอนเด็กปกติมีปัญหาในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทางโรงเรียนควรรหาทางแก้ไข
4. การอบรมครูปกติให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการพิเศษ
5. การเรียนรวมควรได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน
6. การประเมินผลการเรียนความก้าวหน้าในการเรียนของเด็กควรกระทำอย่างสม่ำเสมอ
7. การใช้ประโยชน์แห่งทรัพยากรจากชุมชนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
8. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมและรับรู้เกี่ยวกับการเรียนรวม
9. โรงเรียนควรมีความพร้อมก่อนลงมือจัดการเรียนรวม
10. การคัดเลือกเด็กก่อนเข้าเรียนรวม ควรพิจารณาถึงความพร้อมของ

¹⁸ Ministry Education New Zealand, *Inclusive practice in secondary schools : ideas for school leaders* (2014), 6.

¹⁹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, *การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล* (กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์กระทรวงศึกษาธิการ, 2545), 37.

²⁰ สุขาดา บุปผา, *ตำราการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education)* (อุดรธานี: คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2557), 24-25.

เด็กเป็นสำคัญ²¹ เช่นเดียวกับที่ อับบาส, ซาฟาร์ และนาซ (Faiza Abbas, Aneeka Zafar and Tayyaba Naz) ได้กำหนดองค์ประกอบการเรียนรวม 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1. การสร้างความรู้ความเข้าใจ ในบริบทของสังคม สภาพการเมืองและสภาพแวดล้อมของบุคลากร 2. การปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา 3. มีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กพิการ 4. มีการพัฒนาศักยภาพของครู บุคลากรและผู้เรียน เพื่อให้เหมาะสมกับการจัดการศึกษาเรียนรวม 5. มีการทำงานเป็นทีม ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ²² สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้กำหนดรูปแบบการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรวมไว้ 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs) องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ (Process) องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต (Outputs) องค์ประกอบที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ²³ ซึ่งสอดคล้องกับ เบญจา ชลธาร์นนท์ กล่าวไว้ว่า ปัจจัยสำคัญใหญ่ ๆ ที่จะช่วยให้การบริหารจัดการโรงเรียนเรียนรวมนี้ดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เด็กพิการสามารถเรียนรวมได้อย่างมีความสุขและโรงเรียนที่จัดการเรียนรวมสามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล และเป็นที่มาของการพัฒนาระบบโครงสร้างซีที SEAT ซึ่งโรงเรียนที่จัดการเรียนรวม ต้องบริหารตามโครงสร้างซีทีให้ครอบคลุม องค์ประกอบหลักที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1. นักเรียน S : Student 2. สิ่งแวดล้อม E : Environment 3. กิจกรรมการเรียนการสอน A : Activity 4. เครื่องมือ T : Tool²⁴ สุชาดา บุษพา กล่าวถึง การศึกษาแบบเรียนรวมควรคำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ข้อที่สำคัญ ได้แก่ 1. มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษา 2. มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันในการอยู่ร่วมกันในสังคม 3. การเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อมสนองความแตกต่างของแต่ละบุคคล²⁵

²¹ Reynolds M. and Birch J., **Teaching exceptional children in all American 's School**, 2rd ed (Reston, VA: Council for exceptional Children, 1982), 94.

²² Abbas F., Zafar A., and Naz T., "Footstep towards Inclusive Education" *Journal of Education and Practice* 7,1 (2016): 2222-1735.

²³ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, **เล่มที่ 16 การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม** (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557), 13 - 17.

²⁴ เบญจา ชลธาร์นนท์, **คู่มือการบริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างซีที** (กรุงเทพฯ : เพทายการพิมพ์, 2546), 11 -12.

²⁵ สุชาดา บุษพา, **ตำราการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education)** (อุดรธานี: คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2557), 22.

กระบวนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กล่าวว่า 1. ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการของสถานศึกษา 2. วางแผนการจัดการศึกษาเรียนรวม 3. ดำเนินการตามแผนเตรียมความพร้อม 4. รับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 5. การประเมินความสามารถพื้นฐาน 6. การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) และแผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (Individualized Transition Plan: ITP) 7. การขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา 8. การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan: IIP) 9. การจัดบริการเพิ่มเติมพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 10. การทบทวนและปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) 11. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 12. สรุปและประเมินผลการจัดการศึกษาเรียนรวม²⁶ สอดคล้องกับ ดาวเนส (Downes) และ แนร์ซ-เวิร์ธ (Nairz-Wirth) กล่าวว่า 1. การมุ่งเน้นทั้งระบบ โรงเรียน หน่วยงาน และครอบครัวมีความแตกต่างกันแต่ระบบเชื่อมโยงกันแต่ละแห่งมีความสัมพันธ์และอิทธิพลร่วมกัน 2. สร้างความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ 3. สิทธิเด็กในการแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วม และสิทธิทางการศึกษา อื่น ๆ 4. ตระหนักถึงความต้องการทางสังคม อารมณ์ และร่างกาย ไม่ใช่แค่ ความต้องการด้านวิชาการและความรู้ความเข้าใจของทั้งเด็ก 5. การมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งของผู้ปกครองในโรงเรียน 6. ใช้กลยุทธ์ที่แตกต่างกันในเพื่อตอบสนองความต้องการ 7. ส่งเสริมความเข้มแข็งมากกว่าเพียงป้องกันสำหรับนักเรียนพิเศษ 8. มีผู้เชี่ยวชาญในการทำงานร่วมกันเพื่อตอบสนองกับความต้องการของกลุ่มเด็กด้อยโอกาส 9. มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้ที่ประสบปัญหาความยากจน และถูกกีดกันทางสังคม 10. กำหนดนโยบายด้านการศึกษาที่ชัดเจนด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต²⁷

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (Office of Secondary Education Area) หมายถึง หน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลและบริหารการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในแต่ละพื้นที่หรือเขต โดยทำงานร่วมกับโรงเรียนในพื้นที่นั้น ๆ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาให้ดีขึ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทย ซึ่งมุ่งเน้นการวางแผนและพัฒนาศึกษามัธยมศึกษาในระดับภูมิภาคหรือเขตต่างๆ หน้าที่หลักของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประกอบด้วย

- 1) การกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาศึกษาในระดับมัธยมศึกษา
- 2) การจัดการและ

²⁶ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, *แนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษา* (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567), 7-24.

²⁷ Downes P., and Nairz-Wirth E., *Structural Indicators for Inclusive Systems in and around Schools* (European Union: Luxembourg, 2016), 15-16.

สนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่ 3) การประเมินผลการศึกษาและการดำเนินงานของโรงเรียน 4) การพัฒนาอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา 5) การจัดทำแผนและโครงการต่าง ๆ ที่สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแบ่งออกเป็นหลายเขตตามภูมิภาคต่าง ๆ เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี เป็นต้น โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ณ วันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2564 โดยกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 62 เขต ซึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดมีนักเรียนเรียนรวมหรือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จำนวน 9 ประเภท ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและ หลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 ได้แก่ 1) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น 2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 3) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 4) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการร่างกายหรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ 5) บุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ 6) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา 7) บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรือ อารมณ์ 8) บุคคลออทิสติก และ 9) บุคคลพิการซ้อน ศึกษาพร้อมกับนักเรียนในโรงเรียนทั่วไปในสังกัด

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อค้นพบจากงานวิจัยของนักวิชาการไทยและนักวิชาการต่างประเทศ ดังนี้ อรอินทร์ คลองยี่ง ได้ทำศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน²⁸ สุมาลี รามฤทธิ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพสำหรับสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4²⁹ สุมาลี ศรีผิง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สำนักงาน

²⁸ อรอินทร์ คลองยี่ง, “รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2557). บทคัดย่อ.

²⁹ สุมาลี รามฤทธิ์, “รูปแบบการจัดการเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ สำหรับสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4,” *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ* 10 ,1 (สิงหาคม 2558 – มกราคม 2559): 181 - 182.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน³⁰ นงคริ์รักษ์ เคนไชยวงศ์ ทำการศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การจัดการ การศึกษาแบบเรียนรวมอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน³¹ ธัญลักษณ์ จันทร์ศรี ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการ บริหารการศึกษาพิเศษของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม สำนักงานศึกษาธิการภาค 14³² ญาณวรุฒม์ ตีระพัฒน์ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน³³ วิชาญ จารุกาญจน์ ได้ ศึกษาวิจัย การบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา³⁴ แววดา ไชยพันธ์ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ของโรงเรียนในสังกัดศึกษาธิการภาค 12³⁵ สุภัสสรา จตุโชคอุดม และ คณะ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง

³⁰ สุมาลี ศรีผิง, “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการ เรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,” วารสารมหาจุฬาริชาการ 5, 2 (พฤศจิกายน 2561): 199 - 200.

³¹ นงคริ์รักษ์ เคนไชยวงศ์, “กลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎี บัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2561), บทคัดย่อ.

³² ธัญลักษณ์ จันทร์ศรี, “การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาพิเศษของโรงเรียนต้นแบบ การเรียนรวม สำนักงานศึกษาธิการภาค 14” (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำ และการบริหาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 2562), บทคัดย่อ.

³³ ญาณวรุฒม์ ตีระพัฒน์, “การจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” (วิทยานิพนธ์ ปรัชญาคุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2564), บทคัดย่อ.

³⁴ วิชาญ จารุกาญจน์, “การบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนสังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา” (วิทยานิพนธ์ปรัชญาคุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2564), บทคัดย่อ.

³⁵ แววดา ไชยพันธ์, “การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัด ศึกษาธิการภาค 12,” วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ 2, 6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2565): 645.

แนวโน้มการจัดการศึกษาเรียนรวมในประเทศไทยและปัจจัยสู่ความสำเร็จ³⁶ ศิวสันต์ สิงหะหล้า และคณะ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาการนำนโยบายการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับเด็กพิการไปปฏิบัติ³⁷ เอลิฟ (Elif) ได้ศึกษา เรื่อง มุมมองของครูต่อการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และความต้องการเกี่ยวกับการอบรมเพิ่มเติม³⁸ แอบบัส และคณะ ได้วิจัยเรื่อง ทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม³⁹ ฮาว (Haug) ทำการศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม: อุดมคติและความเป็นจริง⁴⁰ สเคลกา (Schuelka) ได้ศึกษาทบทวนเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดการจัดการเรียนรวม ในระบบของการศึกษา⁴¹ โรบิยันซาห์, มัดจิโต้, และ มูร์ทัสโล (Robiyansah, Mudjito, and Murtadlo) ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการการศึกษาแบบเรียนรวม: แนวทางปฏิบัติสำหรับการจัดการเรียนรู้อันโรงเรียนจัดการศึกษาแบบเรียนรวม⁴² เอสเตอร์ แวน เมสเอ็ม และคณะ (Aster Van Mieghem and et.al) ได้ศึกษาค้นคว้าการวิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม: การค้นหาอย่างเป็นระบบและวิธีการทางสถิติในการ

³⁶ สุภัสสร จตุโชคอุดม และ คณะ, “แนวโน้มการจัดการศึกษาเรียนรวมในประเทศไทยและปัจจัยสู่ความสำเร็จ,” *วารสารวิจัยและพัฒนาศึกษาพิเศษ* 11, 1 (มกราคม – มิถุนายน 2565): 17.

³⁷ ศิวสันต์ สิงหะหล้า และคณะ, “การศึกษาการนำนโยบายการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับเด็กพิการไปปฏิบัติ,” *วารสารรัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการ* 5, 4 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2565): 645.

³⁸ Elif S.P., “Identification of inclusive education classroom teachers’ views and need regarding in-service training on special education in Turkey,” *Educational Research and Reviews* 9, 20 (2014): 1097-1108.

³⁹ Abbas F., Zafar A., and Naz T., “Footstep towards Inclusive Education” *Journal of Education and Practice* 7,1 (2016): 2222-1735.

⁴⁰ Peder Haug, “Understanding inclusive education: ideals and reality,” *Scandinavian Journal of Disability Research* 19, 3 (2017): 206–217.

⁴¹ Schuelka M.J., “Implementing inclusive education,” in *K4D Helpdesk Report*. (Brighton UK: Institute of Development Studies, 2018), 1-14.

⁴² Iva Evry Robiyansah, Mudjito, and Murtadlo, “The development of inclusive education management model: Practical guidelines for learning in inclusive school,” *Journal of Education and Learning (EduLearn)* 14, 1 (February 2020), 80-86.

รวบรวมข้อมูล⁴³ เองเกลเบิร์ก (Engelbrecht) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม: การพัฒนาและความท้าทายในประเทศแอฟริกาใต้⁴⁴ แอน เซอริล อาร์มสตรอง และคณะ (Ann Cheryl Armstrong and et.al) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่อง การปรับแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในประเทศหมู่เกาะแปซิฟิก⁴⁵ โดเนทและคณะ (Donath and other) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาวิชาชีพเพื่อสนับสนุนการนำการศึกษาแบบเรียนรวมไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ⁴⁶ เดียน เอกวาตี และคณะ (Diyan Ekawati and et.al) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การดำเนินการตามนโยบายการจัดการศึกษาเรียนรวม⁴⁷

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ใช้แนวคิดจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักวิชาการ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถทางด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่มีความเชี่ยวชาญ นำมาสังเคราะห์ในงานวิจัย ครั้งนี้ด้วย และจากแนวคิดที่กล่าวมาสามารถนำมาเป็นกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดังปรากฏในแผนภาพที่ 1 ดังนี้

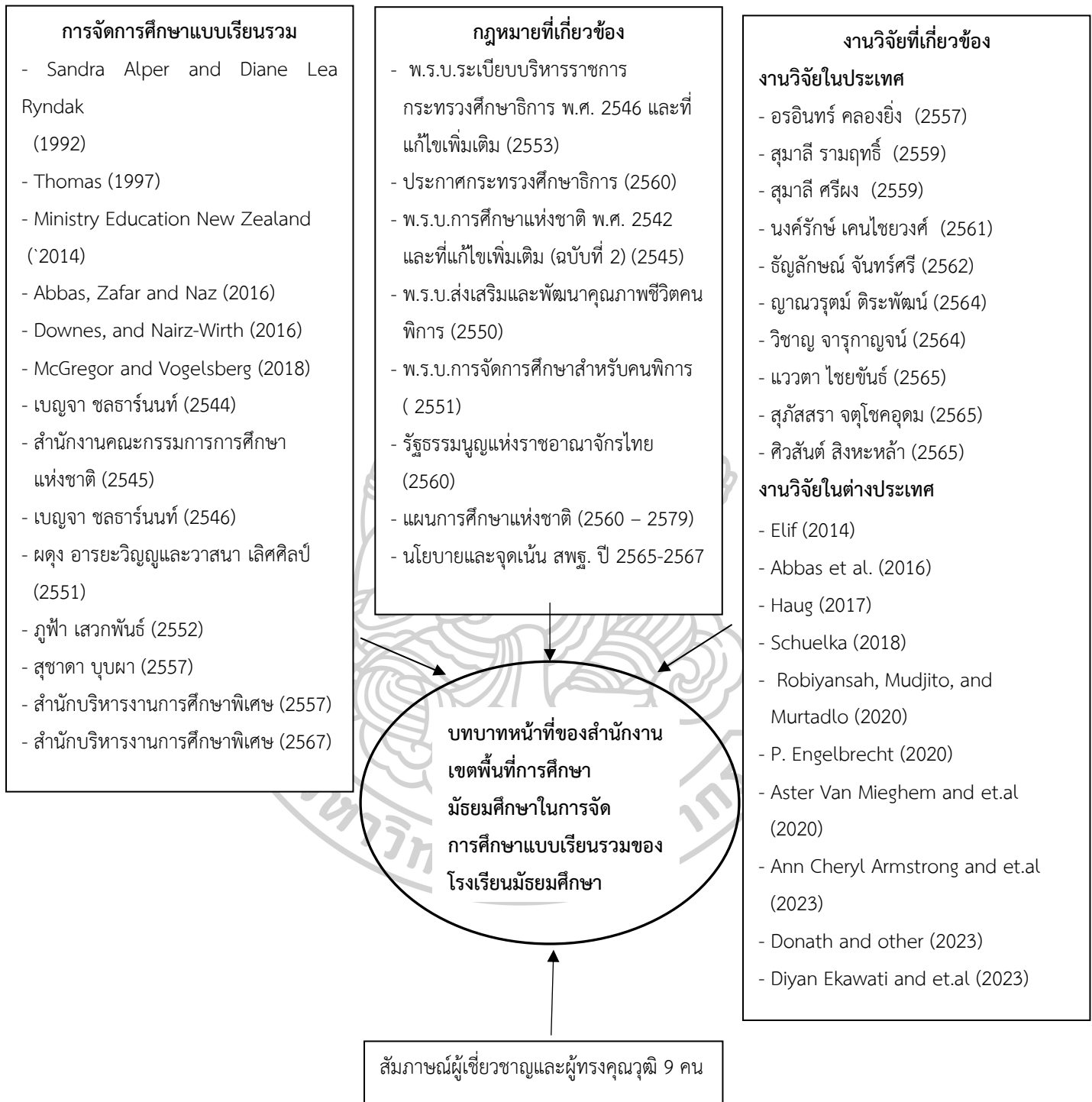
⁴³ Aster Van Mieghem and et.al, “An analysis of research on inclusive education: a systematic search and meta review,” **International Journal of Inclusive Education** 24, 6 (2020): 675-689.

⁴⁴ Engelbrecht P., “Inclusive education: Developments and challenges in South Africa,” **Inclusive education: Developments and challenges in South Africa** (August 2020): 219-232.

⁴⁵ Ann Cheryl Armstrong and et.al, “Reconceptualizing inclusive education in the Pacific,” **International Journal of Inclusive Education** 27, 11 (2023): 1177-1190.

⁴⁶ Johanna L. Donath and other, “Does Professional Development Effectively Support the Implementation of Inclusive Education? A Meta-Analysis,” **Educational Psychology Review** 35,1 (March 2023): 28.

⁴⁷ Diyan Ekawati and et.al, “Implementation of Inclusive Education Policy,” **Journal of Social Work and Science Education** 4,3 (September 2023): 1023-1031.

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา : Sandra Alper and Diane Lea Ryndak, “Educating students with severe handicaps in regular classes,” *The Elementary School Journal* 92, 1 (January 1992): 373-387.

: Ministry Education New Zealand. *Inclusive practice in secondary schools ideas for school leaders* (2014), 6.

: Abbas F., Zafar A., and Naz T., “Footstep towards Inclusive Education” *Journal of Education and Practice* 7,1 (2016): 2222-1735.

: Downes P., and Nairz-Wirth E., *Structural Indicators for Inclusive Systems in and around Schools* (European Union: Luxembourg, 2016), 15-16.

: Gaile McGregor, and Vogelsberg R.T., *Inclusive schooling practices: Pedagogical and Research Foundations. A synthesis of the literature that informs best practices about inclusive schooling*, accessed march 4, 2018, available from <https://www.Semanticscholar.org/paper/Inclusive-Schooling-Practices%3A-Pedagogical-and-A-of-McGregor-Vogelsberg/f060bca795d171e85ad8f185c562dc983e610f8d>.

: เบญจมา ชลธารนนท์. “การศึกษาแบบเรียนรวม,” *เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการศึกษาแบบเรียนรวม* (กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2544), 102-105.

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, *การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล* (กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์กระทรวงศึกษาธิการ, 2545), 37.

: เบญจมา ชลธารนนท์. *คู่มือการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท* (กรุงเทพฯ: เพทายการพิมพ์, 2546), 11 -12.

: ผดุง อารยะวิญญู และ วาสนา เลิศศิลป์. *การเรียนรวม Inclusion* (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วน จำกัด เจ.เอ็น.ที., 2551), 25.

: ภูฟ้า เสวกพันธ์. *การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมทฤษฎีและแนวปฏิบัติ* (กรุงเทพฯ: บริษัทวี พริน (1991), 2552), 87.

: สุชาดา บุษผา. *ตำราการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education)* (อุดรธานี: คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2557), 19.

: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, *เล่มที่ 16 การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม* (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557), 13 - 17.

: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, *แนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษา* (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567), 7-24.

: “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไข

เพิ่มเติม,” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 127, ตอนที่ 45 ก (22 กรกฎาคม 2553): 11-12.

: “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560,” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 134 ตอนที่พิเศษ 295 ง (29 พฤษภาคม 2560): 13.

: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, “เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเพื่อขับเคลื่อนนโยบายการจัดการเรียนรวมให้มีคุณภาพ ปีงบประมาณ 2560 ระหว่างวันที่ 11-12 มีนาคม 2560” (กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2560). 2.

: “พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ฉบับที่ 1,” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 124, ตอนที่ 61 ก (27 กันยายน 2550).

: “พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2551,” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 125, ตอนที่ 28 ก (5 กุมภาพันธ์ 2551).

: “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560,” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 134, ตอนที่ 40 ก (6 เมษายน 2560): 12 -14.

: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560 – 2579** (กรุงเทพฯ: บริษัท พรินทวาทกราฟฟิคจำกัด, 2560).

: สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **นโยบายและจุดเน้น "สพฐ. วิถีอนาคต วิถีคุณภาพ"** ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 (กรุงเทพฯ: กลุ่มวิจัยและพัฒนานโยบาย)

: กระทรวงศึกษาธิการ, “ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 - 2568 และนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win! ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567),” สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, (14 พฤษภาคม 2566).

: อรอินทร์ คลองยี่ง, “รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชา ภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2557). บทคัดย่อ.

: สุมาลี รามฤทธิ์, “รูปแบบการจัดการเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ สำหรับสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4,” **วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 10** ,1 (สิงหาคม 2558 – มกราคม 2559): 181 - 182.

: สุมาลี ศรีผิง, “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,” **วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 5**, 2 (พฤศจิกายน 2561): 199 - 200.

: นางศรีรักษ์ เคนไชยวงศ์, “กลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2561), บทคัดย่อ.

: ธีรลักษณ์ จันทร์ศรี, “การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาพิเศษของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม สำนักงานศึกษาธิการภาค 14” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาภาวะผู้นำและการบริหาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 2562), บทคัดย่อ.

: ญาณวรุฒม์ ติระพัฒน์. “การจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2564), บทคัดย่อ.

: วิชาญ จารุกาญจน์, “การบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2564), บทคัดย่อ.

: แวตตา ไชยจันทร์. “การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดศึกษาธิการภาค 12,” วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ 2, 6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2565): 645.

: สุภัทสรุจ ใจดี และคณะ. “แนวโน้มการจัดการศึกษาเรียนรวมในประเทศไทยและปัจจัยสู่ความสำเร็จ,” วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ 11, 1 (มกราคม – มิถุนายน 2565): 17.

: ศิวสันต์ สิงห์หล้า และคณะ. “การศึกษาการนำนโยบายการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับเด็กพิการไปปฏิบัติ,” วารสารรัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการ 5, 4 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2565): 645.

: Elif S.P., “Identification of inclusive education classroom teachers’ views and need regarding in-service training on special education in Turkey,” **Educational Research and Reviews** 9, 20 (2014): 1097-1108.

: Abbas F., Zafar A., and Naz T., “Footstep towards Inclusive Education” **Journal of Education and Practice** ,7 1 (2016): 2222-1735.

: Peder Haug. “Understanding inclusive education: ideals and reality,” **Scandinavian Journal of Disability Research** 19, 3 (2017): 206–217.

: Schuelka M.J. “Implementing inclusive education,” in **K4D Helpdesk Report**. (Brighton UK: Institute of Development Studies, 2018), 1-14.

· Iva Evry Robiyansah, Mudjito, and Murtadlo. “The development of inclusive education management model: Practical guidelines for learning in inclusive school,” **Journal of Education and Learning (EduLearn)** 14, 1 (February 2020), 80-86.

· Engelbrecht P. “Inclusive education: Developments and challenges in South Africa,” **Inclusive education: Developments and challenges in South Africa** (August 2020): 219–232.

· Aster Van Mieghem and et.al. “An analysis of research on inclusive education: a systematic search and meta review,” **International Journal of Inclusive Education** 24, 6 (2020): 675-689.

· Ann Cheryl Armstrong and et.al. “Reconceptualizing inclusive education in the Pacific,” **International Journal of Inclusive Education** 27, 11 (2023): 1177-1190.

· Johanna L. Donath and other, “Does Professional Development Effectively Support the Implementation of Inclusive Education? A Meta-Analysis,” **Educational Psychology Review** 35,1 (March 2023): 28.

· Diyan Ekawati and et.al. “Implementation of Inclusive Education Policy,” **Journal of Social Work and Science Education** 4,3 (September 2023): 1023-1031.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันในความหมายของข้อมูลที่ผู้วิจัยนำเสนอ ผู้วิจัยจึงกำหนดความหมายหรือคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย เป็นนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. **บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา** หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติภารกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาในเขตที่มัธยมศึกษาที่รับผิดชอบอย่างทั่วถึง เท่าเทียม ซึ่งจะมีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและกลุ่มงานภายในสำนักงานเขตพื้นที่เป็นผู้กำกับติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

2. **การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม** หมายถึง กระบวนการการจัดบริการทางการศึกษาที่เปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เข้ามาเรียนรวมกับเด็กปกติ โดยให้ได้รับการศึกษาที่เหมาะสมกับความสามารถ ทุกคนได้เรียนในสภาพแวดล้อมเดียวกัน บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม ยอมรับและให้การช่วยเหลือสนับสนุนในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง

ในโรงเรียนโดยไม่มี การแบ่งแยก และโรงเรียนต้องปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก
สะดวกตลอดจนจัดหาบุคลากรที่มีความรู้และสามารถจัดการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่นได้

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
2. การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม
3. ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ความหมายของบทบาท

บทบาทมีความสำคัญในการกำหนดหน้าที่ของบุคคลและจะช่วยให้บุคคลนั้นปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องซึ่งมีนักวิชาการต่างประเทศและของไทยได้ให้ความหมายของบทบาท ไว้ดังนี้

เลวินสัน (Levinson) ได้สรุปความหมายของบทบาทไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. บทบาท หมายถึง ปทัสถาน ความคาดหวัง ข้อห้าม ความรับผิดชอบและอื่น ๆ ที่มีลักษณะในทำนองเดียวกัน ซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดให้บทบาทตามความหมายนี้ คำนี้ถึงตัวบุคคลน้อยนที่สุดแต่มุ่งไปถึงการบ่งชี้หน้าที่อันควรกระทำ
2. บทบาท หมายถึง ความเป็นไปของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งที่คิดและกระทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้น ๆ
3. บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่สัมพันธ์กับโครงสร้างทางสังคมหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือแนวทางที่บุคคลพึงกระทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้นๆ⁴⁸

⁴⁸ Levinson D.J., *Role Personality and Social Structure* (New York: The Memel, 1964), 284-285.

ลุม (Lum) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง หน้าที่ที่บุคคลหนึ่งพึงกระทำเมื่อเข้าครอบครองตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง ซึ่งรวมถึงหน้าที่ตามตำแหน่งและความคาดหวัง โดยเกี่ยวข้องกับบุคคลและสังคม การกระทำนั้นต้องขึ้นอยู่กับบรรทัดฐานของสังคมด้วย⁴⁹

ทอมมี่ (Tomey) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง การกระทำหรือการแสดงพฤติกรรมของบุคคลที่เป็นไปตามความคาดหวังตามตำแหน่งในอาชีพหรือตำแหน่งที่สังคมกำหนดขึ้น ซึ่งโครงสร้างของบทบาทประกอบด้วย ลักษณะที่เฉพาะของแต่ละบุคคล การแสดงพฤติกรรมและตำแหน่งที่ครองอยู่⁵⁰

โอเวนส์ (Owens) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า หมายถึง การแสดงพฤติกรรมของบุคคลตามความคาดหวังของผู้อื่น ซึ่งแตกต่างกันไปตามความคาดหวังและความคิดที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับการรับรู้ของบุคคลผู้แสดงพฤติกรรมนั้น ๆ⁵¹

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายว่า บทบาทเป็นการทำทำตามบท การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครู⁵²

สนธยา พลศรี ให้ความหมายว่า บทบาท (Role) หมายถึง หน้าที่ของบุคคลตามสถานภาพหรือตำแหน่งฐานะที่ตนดำรงอยู่ บทบาทจึงเป็นกลไกอย่างหนึ่งของสังคมที่ทำให้คนที่อยู่ร่วมกันสามารถสร้างระบบความสัมพันธ์ต่อกันได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย⁵³

อาคม วัตโธสง กล่าวว่า บทบาท หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติที่ผู้ครองตำแหน่งควรประพฤติ ปฏิบัติอย่างเช่น ผู้บริหาร รองผู้บริหาร ครูอาจารย์ คนงาน ภารโรงจะแสดงบทบาทไปตามที่ตำแหน่งดังกล่าวต้องกระทำ โดยทั่วไปบทบาทต้องมาพร้อมกับหน้าที่และตำแหน่ง⁵⁴

⁴⁹ Lum L., "Explaining Nursing Turnover Intent: Job Satisfaction, Pay Satisfaction, or Organization Commitment," *Journal of Organization Behavior* (1979): 128.

⁵⁰ Tommy M.A., *Transformational Leadership in Nursing*. St. Louis (MO: Mosby Yearbook, 1992).

⁵¹ Robert G. Owen, *Organizational Behavior in Schools* (Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, Inc., 1970), 54.

⁵² ราชบัณฑิตยสถาน, *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542* (กรุงเทพฯ: นานมีบุคส์พับลิเคชันส์, 2546), 519.

⁵³ สนธยา พลศรี, *ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน* (กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์ม, 2545), 10.

⁵⁴ อาคม วัตโธสง, *หน้าที่ผู้นำในการบริหารการศึกษา*, พิมพ์ครั้งที่ 2 (สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2547), 2.

ประยงค์ เนาวบุตร (2555) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมที่สังคมมีความคาดหวัง สถาบันหรือบุคคลพึงแสดงออกให้เหมาะสมกับสถานภาพ ตำแหน่งหรือหน้าที่⁵⁵

สรุปได้ว่า บทบาท เป็นการกระทำ การปฏิบัติตามกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นการกำหนดการแสดงออกทางพฤติกรรม หนึ่งบุคคลอาจมีหลายบทบาทขึ้นอยู่กับสถานการณ์และสถานภาพบุคคลที่เป็นอยู่ในการแสดงพฤติกรรมได้เหมาะสม

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

นักวิชาการต่างประเทศและของไทยได้ให้ความหมายของแนวคิดเกี่ยวกับบทบาท ไว้ดังนี้
เบอร์โล (Berlo) ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะบทบาทไว้ดังนี้

1. บทบาทที่ถูกกำหนดไว้ (Role Prescriptions) คือ บทบาทที่กำหนดไว้เป็นระเบียบอย่างชัดเจนว่าบุคคลที่อยู่ในบทบาทนั้นจะต้องทำอะไรบ้าง

2. บทบาทที่กระทำ (Role Descriptions) คือ บทบาทที่บุคคลได้กระทำจริงเมื่ออยู่ในบทบาทนั้น ๆ

3. บทบาทที่ถูกคาดหวัง (Role Expectations) คือ บทบาทที่ถูกคาดหวังโดยผู้อื่นว่าบุคคลที่อยู่ในบทบาทนั้น ๆ ควรกระทำอย่างไร⁵⁶

ลินตัน (Linton) ได้ให้แนวความคิดในเรื่องสถานภาพ (Status) และบทบาท (Role) เขาเห็นว่าสถานภาพเป็นนามธรรม หมายถึง ฐานะหรือตำแหน่งจะเป็นเครื่องกำหนดบทบาทของตำแหน่งนั้น ๆ ว่าตำแหน่งนั้นจะมีการกิจอย่างไรบ้าง ดังนั้น เมื่อมีตำแหน่งเกิดขึ้น สิ่งที่ควบคู่มากับตำแหน่งก็คือบทบาทของตำแหน่งไม่สามารถแยกออกจากกันได้จนกล่าวได้ว่า ไม่อาจจะมีบทบาทได้โดยปราศจากตำแหน่ง หรือไม่อาจมีตำแหน่งได้โดยปราศจากบทบาท บทบาทและตำแหน่งควบคู่กันเสมอเปรียบเสมือนเหรียญ ถ้าด้านหนึ่งของเหรียญคือตำแหน่ง อีกด้านหนึ่งของเหรียญก็คือบทบาทนั่นเอง⁵⁷

4. ในการแสดงบทบาทนั้น ๆ จะต้องมีการประเมินผลด้วยตัวเองและผู้อื่น

โคเฮิน (Cohen, 1979: 35) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทไว้ ดังนี้

1. บทบาทที่ถูกกำหนด (Prescribed Role) เป็นบทบาทที่สังคมกำหนดไว้ให้ต้องปฏิบัติ

⁵⁵ ประยงค์ เนาวบุตร, การจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในนโยบายการวางแผนและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2555), 15.

⁵⁶ Berlo K. David, *The Process of Communication* (New York: Holl, Rene heart and Winston Inc., 1966), 153.

⁵⁷ Raiph Linton, *The Study of man* (New York: D. Appleton Century), 1936.

หน้าที่ตามบทบาทใดบทบาทหนึ่งแม้ว่าคุณบางคนจะไม่ได้ประพฤติตามบทบาทที่คาดหวังโดยผู้อื่น เรายังคงยอมรับว่าคุณจะต้องปฏิบัติไปตามบทบาทที่สังคมกำหนดให้

2. บทบาทที่ปฏิบัติจริง (Enacted Role) เป็นวิธีการที่คุณแสดงหรือปฏิบัติออกมาจริงตามตำแหน่ง

3. บทบาทที่กระทำจริงเป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพได้กระทำจริง ซึ่งอาจเป็นบทบาทที่สังคมคาดหวัง หรือเป็นบทบาทที่ตนเองคาดหวัง หรืออาจเป็นบทบาทตามที่สังคมคาดหวังและตนเองคาดหวังด้วย⁵⁸

อัลพอร์ท (Allport) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับของบทบาท กล่าวคือ การแสดงบทบาทของคุณขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้

1. บทบาทที่สังคมคาดหวัง (role expectation) หมายถึง บทบาทที่สังคมคาดหวังให้คุณปฏิบัติตามความคาดหวังที่กำหนดโดยสังคมและสถานภาพที่คุณคนนั้นครองอยู่

2. การรับรู้บทบาท (role conception) หมายถึง การที่คุณรับรู้ในบทบาทของ ตนเองว่าควรจะมีบทบาทอย่างไร และสามารถจะมองเห็นบทบาทของตนเองได้ตามการรับรู้ซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับความต้องการของคุณคนนั้นเอง โดยที่การรับรู้ในบทบาทและความต้องการของคุณก็ขึ้นอยู่กับลักษณะฐานส่วนบุคคล ตลอดจนเป้าหมายในชีวิตและค่านิยมของคุณที่สวมบทบาทนั้น

3. การยอมรับบทบาทของคุณ (role acception) จะเกิดขึ้นเมื่อความสอดคล้องของบทบาทตามความคาดหวังของสังคมและบทบาทที่ตนรับอยู่การได้ยอมรับบทบาทเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเข้าใจในบทบาทและการสื่อสารระหว่างสังคมและบุคคลนั้น ทั้งนี้ เพราะบุคคลจะไม่ได้ยินดียอมรับบทบาทเสมอไป แม้ว่าจะได้รับการคัดเลือกหรือถูกแรงผลักดันจากสังคมให้รับตำแหน่งและมีบทบาทหน้าที่ปฏิบัติตาม เพราะหากบทบาทที่ได้รับนั้นทำให้ได้รับผลเสียหายหรือเสียประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าขัดแย้งกับความต้องการหรือค่านิยมของคุณคนนั้นผู้ครองตำแหน่งอยู่กลับพยายามหลีกเลี่ยงบทบาทนั้นไม่ยอมรับบทบาทนั้น ๆ

4. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคุณ (role performance) เป็นบทบาทของเจ้าของ

⁵⁸ Cohen E., "Rethinking the sociology of tourism," *Annals of Tourism Research*, 6, (1979): 18-35.

สถานภาพที่แสดงออกจริง (actual role) ซึ่งอาจเป็นการแสดงบทบาทตามที่สังคม คาดหวังหรือเป็นการแสดงบทบาทตามการรับรู้และตามความคาดหวังของตนเองการที่บุคคลใดจะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ได้ดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับระดับการยอมรับบทบาทนั้น ๆ ของบุคคลที่ได้ครองตำแหน่งนั้นอยู่ เนื่องจากความสอดคล้องกับบทบาทตามความคาดหวังของสังคมและการรับรู้บทบาทของตนเอง⁵⁹

พวงเพชร สุรัตน์กวีกุล ได้ให้แนวคิดที่เกี่ยวกับบทบาทดังนี้ บทบาทเป็นรูปธรรมเห็นได้จากการกระทำที่แสดงออกมาบทบาทมี 3 ด้านคือ

1. บทบาทในอุดมคติ (ideal role) ได้แก่ บทบาทอันกำหนดไว้ตามความคาดหวังของบุคคลทั่วไปในสังคมเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เป็นแบบฉบับที่สมบูรณ์ ซึ่งผู้ที่มีสถานภาพนั้น ๆ ควรกระทำแต่อาจมีใครที่ทำหรือไม่ใครทำตามนั้นก็ไม่ได้

2. บทบาทที่บุคคลเข้าใจหรือรับรู้ (perceived role) เป็นบทบาทอันบุคคลคาดคิดด้วยตนเองว่าควรเป็นอย่างไร ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับทัศนคติ ค่านิยม บุคลิกภาพและประสบการณ์ของแต่ละบุคคลด้วย

3. บทบาทที่แสดงออกจริง (actual role) เป็นการกระทำที่บุคคลปฏิบัติจริง ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์เฉพาะหน้าในขณะนั้นด้วยการแสดงบทบาทแตกต่างกันไป⁶⁰

ณรงค์ เสียงประชา ได้ให้แนวคิดที่เกี่ยวกับบทบาทดังนี้ บทบาท คือพฤติกรรมที่ปฏิบัติตามสถานภาพ บทบาทเป็นพฤติกรรมที่สังคมกำหนดและ คาดหมายให้บุคคลต้องกระทำตามหน้าที่ เช่น เป็นครูต้องสอนนักเรียน เป็นตำรวจต้องพิทักษ์สันติราษฎร์ ทหารต้องเป็นรั้วของชาติ บุตรต้องเชื่อฟังบิดามารดา เป็นต้น⁶¹

จากแนวคิดที่เกี่ยวกับบทบาทที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ดังนี้ บทบาทเป็นแบบแผนพฤติกรรมหรือการได้กระทำต่าง ๆ ของบุคคลที่สังคมคาดหวังหรือกำหนดให้กระทำ โดยจะมีความ

⁵⁹ Allport G.W., *Pattern and growth in personality* (New York: Rinehart and Winston, 1961). 78.

⁶⁰ พวงเพชร สุรัตน์กวีกุล, *มนุษย์กับสังคม* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542), 65-66.

⁶¹ ณรงค์ เสียงประชา, *มนุษย์กับสังคม*, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรีนติ้ง เฮาส์, 2541), 136-137.

เกี่ยวเนื่องกับอำนาจหน้าที่และสิทธิซึ่งขึ้นอยู่กับฐานะหรือตำแหน่งทางสังคมของบุคคลนั้น ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ หากบุคคลที่สังคมคาดหวังนั้นไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้ดำรงตำแหน่ง ก็จะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม

บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 รวมทั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปรับปรุง ฉบับ พ.ศ. 2560 เป็นเกณฑ์มาตรฐานสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใช้เป็นฐานในการจัดการศึกษา และใช้เป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินผล และประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใช้มาตรฐานในการประเมินตนเอง และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามและพัฒนาผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและบทบาทภารกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในปัจจุบัน รวมทั้งเพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใช้เป็นแนวทางในการบริหาร และจัดการศึกษา มีการบูรณาการและเชื่อมโยงในการพัฒนางานไปสู่สถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน คือด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป รวมถึง การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศ การจัดการศึกษาด้วย⁶²

การจัดระเบียบบริหารราชการเขตพื้นที่การศึกษา

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปรับปรุง) ในหมวด 2 กล่าวถึงการจัดระเบียบบริหารราชการเขตพื้นที่การศึกษา มาตรา 33 กล่าวว่า การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษาโดยคำนึงถึงระดับของการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรมและความเหมาะสมด้านอื่นด้วย

⁶² สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน, มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560), 1 – 2 .

เว้นแต่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของสภาการศึกษามีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาและเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาในกรณีที่สถานศึกษาใดจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาการกำหนดให้สถานศึกษาแห่งนั้นอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาใด ให้ยึดระดับการศึกษาของสถานศึกษานั้นเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาหรือมีเหตุผลความจำเป็นอย่างอื่นตามสภาพการจัดการศึกษาบางประเภท คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอาจประกาศกำหนดให้ขยายการบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานของเขตพื้นที่การศึกษาหนึ่งไปในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นได้ มาตรา 34 ให้จัดระเบียบบริหารราชการของเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้ 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2) สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นการแบ่งส่วนราชการภายในตาม 1) ให้จัดทำเป็นประกาศกระทรวงและให้ระบุอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการไว้ในประกาศกระทรวง ทั้งนี้ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานการแบ่งส่วนราชการภายในตาม (2) และอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาแต่ละเขตพื้นที่ศึกษากำหนดการแบ่งส่วนราชการตามวรรคสองและวรรคสามให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา 35 กล่าวว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรา 34 (2) เฉพาะที่เป็นโรงเรียน มีฐานะเป็นนิติบุคคลเมื่อมีการยุบเลิกสถานศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้ความเป็นนิติบุคคลสิ้นสุดลง และ มาตรา 36 กล่าวว่า ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล จัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา ประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนสถานศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ข้างต้น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ภารกิจ บทบาท และอำนาจหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจ บทบาท และอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ดังนี้

มาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการหรือกฎหมายอื่น และมีอำนาจหน้าที่ดังนี้ 1) อำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง 2) อำนาจหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการและจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) รับผิดชอบในการพิจารณาแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ 4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด⁶³

ข้อ 5 แห่ง ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ 1) จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น 2) วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว 3) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 4) กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา 5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 6) ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 7) จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่

⁶³ “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม,” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127, ตอนที่ 45 ก (22 กรกฎาคม 2553): 11-12.

การศึกษา 8) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา 9) ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 10) ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา 11) ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไบบัองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 12) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย⁶⁴ และข้อ 6 แห่ง ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 ให้แบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ไว้ดังต่อไปนี้ 1) กลุ่มอำนวยการ 2) กลุ่มนโยบายและแผน 3) กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 4) กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ 5) กลุ่มบริหารงานบุคคล 6) กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 7) กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา 8) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา 9) หน่วยตรวจสอบภายใน และ 10) กลุ่มกฎหมายและคดี⁶⁵

จะเห็นได้ว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาในเขตที่รับผิดชอบอย่างทั่วถึง เท่าเทียม ซึ่งจะมีกลุ่มงานภายในสำนักงานเขตพื้นที่เป็นผู้กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

⁶⁴ “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560,” *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 134 ตอนพิเศษ 295 ง (29 พฤษภาคม 2560): 13.

⁶⁵ “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561,” *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 135 ตอนพิเศษ 218 ง (7 กันยายน 2560): 27.

การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

ความหมายของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

มีนักวิชาการทั้งต่างประเทศและประเทศไทยได้ให้ความหมายของการศึกษาแบบเรียนรวมไว้ดังต่อไปนี้

ลินส์ (Lynch) ได้อธิบายไว้ว่า การศึกษาแบบเรียนรวม หมายถึง การจัดการศึกษาที่จัดให้เด็กและเยาวชนที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติได้เรียนรู้ด้วยกันในสภาพแวดล้อมทั่วไป ทั้งในระดับก่อนวัยเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย โดยจัดให้มีการส่งเสริมและให้การช่วยเหลือทางการศึกษาเท่าที่จะสามารถทำได้⁶⁶

มอร์ (Moore) ได้อธิบายไว้ว่า การศึกษาแบบเรียนรวม หมายถึง การออกแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการช่วยเหลือสนับสนุนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในบริบทของการจัดการศึกษาทั่วไป โดยจัดให้นักเรียนทุกคนอยู่สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและได้รับการยอมรับในฐานะสมาชิกคนหนึ่งในโรงเรียน นักเรียนแต่ละคนจะมีความเท่าเทียมกันและได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทัดเทียมกัน⁶⁷

เดซาย (Desai) ได้อธิบายไว้ว่า การศึกษาแบบเรียนรวม หมายถึง การเรียนรวมในโรงเรียนเป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กทุกคนโรงเรียนและเป็นสถานศึกษาที่ทุกคนมีส่วนร่วม โดยได้รับการยอมรับและการสนับสนุนจากเพื่อนๆ บุคลากรในชุมชน เพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนานักเรียน การศึกษาแบบเรียนรวมคำนึงถึงการจัดการศึกษาสำหรับเด็กทุกคนให้สามารถเรียนรู้ร่วมกัน เด็กทุกคนได้รับการยอมรับและสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน⁶⁸

ยูเนสโก (UNESCO) ได้อธิบายไว้ว่า การศึกษาแบบเรียนรวม หมายถึง ระบบการศึกษาปกติซึ่งในโรงเรียนนั้นมีทั้งนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอยู่ในชั้นเรียนเดียวกัน ได้รับการบริการทางการศึกษาตามความจำเป็นและความต้องการเพื่อให้นักเรียนสามารถดำเนินกิจกรรม

⁶⁶ Lynch J., *Inclusion in Education: The Participation of Disabled Learners* (Paris: UNESCO, 2001), 11.

⁶⁷ Moore E., *Perspectives on educational provision amongst students with a Special educational need, their parents and their teacher* (Unpublished MEd thesis, University College Dublin, Dublin, 2005), 5.

⁶⁸ Kuyini A.B. and Desai D.I., "Principals and teachers attitudes and knowledge Of inclusive education as predictors of effective teaching practices in Ghana," *Journal of Research in Special Educational Needs*. (2007): 104–113.

ต่าง ๆ ได้โดยไม่คำนึงถึงความยากลำบากหรืออุปสรรคของผู้เรียน มีการจัดการเตรียมและวางแผน การศึกษาที่มีการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมด้วยอย่างเหมาะสมเพื่อคุณภาพการศึกษา⁶⁹

จรรยา ชื่นเกษม และกัลยา ชนะภัย ได้ให้ความหมายของการเรียนรวมไว้ว่า การเรียนรวม เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องและตอบสนองต่อความหลากหลายของผู้เรียนที่มีลักษณะความต้องการที่ แตกต่างกันเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่ายเกี่ยวกับการเรียนรู้วัฒนธรรม และชุมชนเป็นกระบวนการที่พยายามลดการแบ่งแยกหรือการแยกออกจากกันทางการศึกษา เป็น กระบวนการที่เน้นให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและเนื้อหาที่จะนำมาใช้สอนเด็ก วิธีที่ครู นำมาใช้สอนตลอดจนกลไกต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ รวมไปถึงการวัดผลประเมินผล ซึ่งจะต้อง ครอบคลุมการศึกษาสำหรับเด็กทุกคนตามความเหมาะสมกับอายุและความสามารถของเด็กและ ถือเป็นความรับผิดชอบของระบบการศึกษาที่จะต้องดำเนินการดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ⁷⁰

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความหมายของการศึกษาเรียนรวม หมายถึง การจัดการศึกษาที่ตอบสนองความหลากหลายของผู้เรียนทุกคน นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษได้เข้าเรียนในโรงเรียนกับนักเรียนทั่วไป โดยได้รับการปฏิบัติเท่าเทียมกัน บุคลากรทุกคน ในโรงเรียนให้การยอมรับ เอาใจใส่ ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในฐานะเป็นสมาชิกคนหนึ่งของ โรงเรียน ไม่มีการแบ่งแยกนักเรียนมีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกของโรงเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนอย่างเต็มที่ การออกแบบการสอนและการช่วยเหลือสนับสนุนนักเรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษในบริบทของการจัดการศึกษาทั่วไป เด็กทุกคนจะได้รับการศึกษาที่เหมาะสมกับระดับ ความสามารถด้วยการสนับสนุนด้านการสอนที่แตกต่างกันและได้เรียนไปกับเพื่อนในสภาพแวดล้อม เดียวกัน⁷¹

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้ให้ความหมายว่า เป็นการจัดบริการทางการศึกษาให้กับ นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนกับนักเรียนปกติทั่วไป มีการ

⁶⁹ UNESCO. *Overcoming Exclusion through Inclusive Approaches in Education. A Challenge And A Vision* (Conceptual Paper for the Education Sector, 2005).

⁷⁰ จรรยา ชื่นเกษม และกัลยา ชนะภัย, “การศึกษาพิเศษ (Special Education)” (เอกสาร ประกอบการเรียนรายวิชา รหัสวิชา 1082105 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2558), 21.

⁷¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *แนวทางการประเมินคุณภาพตาม มาตรฐานการเรียนรวมเพื่อการประกันคุณภาพภายใน* (กรุงเทพฯ : สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ, 2560). 5.

จัดการเรียนการสอนอย่างยืดหยุ่นและตอบสนองการเรียนรู้ของเด็กที่มีวิธีการเรียนรู้และความสามารถในการเรียนรู้ที่ต่างกันอย่างเหมาะสมกับอายุภายใต้การสอนของครูทั่วไป ด้วยการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP)⁷²

สรุปได้ว่า การศึกษาแบบเรียนรวม หมายถึง การศึกษาที่เปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ เข้ามาเรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยให้ได้รับการศึกษาที่เหมาะสมกับความสามารถ ทุกคนได้เรียนในสภาพแวดล้อมเดียวกันบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม ยอมรับและให้การช่วยเหลือสนับสนุนในฐานะสมาชิกคนหนึ่งในโรงเรียน โดยไม่มีการแบ่งแยกดังนั้นการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมจึงเป็นการจัดการศึกษารูปแบบหนึ่งที่มีความเชื่อหรือทัศนคติและมีความรู้สึกที่ทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกคนอื่นสังคม และสามารถอยู่รวมกันได้ อย่างปกติมีความเสมอภาค เท่าเทียมกัน โรงเรียนต้องปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกตลอดจนบุคลากรเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ในระบบการศึกษาแบบเรียนรวม

ความเป็นมา กฎหมาย และนโยบายที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

การประชุมการศึกษาโลก (World Education Forum) ของยูเนสโกที่จัดขึ้นที่จอมเทียน จังหวัดชลบุรี เมื่อ พ.ศ. 2533 นั้น ได้มีการประกาศปฏิญญาโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (The World Declaration of Education for All) โดยเป้าหมายของการศึกษาเพื่อปวงชน คือ การที่ทุกคนทั้งเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ได้ประโยชน์จากการได้รับการศึกษาตามสิทธิขั้นพื้นฐาน จากนั้น พ.ศ. 2537 ได้มีการจัดประชุมระดับโลกเรื่องการเข้าถึงและคุณภาพของการศึกษาสำหรับผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (Special Needs Education: Access and Quality) ที่เมืองซาลามังกา ประเทศสเปน ตามแถลงการณ์ว่าด้วยหลักการ นโยบาย และการปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษาสำหรับผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีสาระสำคัญที่กล่าวถึงการศึกษเพื่อปวงชนว่า

1. เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษาตามสิทธิขั้นพื้นฐาน
2. เด็กทุกคนมีคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ความสนใจ ความสามารถ และความต้องการการเรียนรู้

⁷² สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, “เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเพื่อขับเคลื่อนนโยบายการจัดการเรียนรวมให้มีคุณภาพ ปีงบประมาณ 2560 ระหว่างวันที่ 11-12 มีนาคม 2560” (กรุงเทพฯ : สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2560). 2.

3. เด็กที่ได้รับการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่หลากหลายและแตกต่างเป็นรายบุคคล

4. เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าถึงการศึกษาแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ในสถานศึกษาปกติทั่วไป

5. เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้เรียนรวมในสถานศึกษาปกติทั่วไปร่วมกับเด็กทั่วไปเพื่อสร้างสังคมแห่งการดำรงชีวิตร่วมกัน

รัฐบาลของประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติได้นำหลักการสำคัญดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังในประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติที่ได้ดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนตามแถลงการณ์นี้มาอย่างต่อเนื่องปรากฏข้อมูลดังรายงานการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) เริ่มต้นจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 1 บททั่วไป กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการที่ต้องจัดการศึกษาสำหรับคนไทยทุกคนให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และหมวด 2 เป็นส่วนที่ว่าด้วยคนพิการทุกประเภท โดยเฉพาะสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา⁷³

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีการกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และความคุ้มครองคนพิการ เพื่อมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุสภาพทางกายหรือสุขภาพ รวมทั้งให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก อันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ตลอดจนให้รัฐต้องสงเคราะห์คนพิการให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้ โดยมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา คือ การจัดการศึกษาของคนพิการอาจจัดในสถานศึกษาเฉพาะหรือในสถานศึกษาทั่วไป หรือการศึกษาทางเลือก หรือการศึกษานอกระบบ โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามความเหมาะสม⁷⁴

⁷³ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, เล่มที่ 16 การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557), 13 - 17.

⁷⁴ “พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ฉบับที่ 1,” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124, ตอนที่ 61 ก (27 กันยายน 2550).

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ ด้วยเหตุผลที่ว่าจัดการศึกษาสำหรับคนพิการมีลักษณะเฉพาะ แตกต่างจากการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไป จึงจำเป็นต้องจัดให้คนพิการมีสิทธิและโอกาสได้รับการบริการและความช่วยเหลือทางการศึกษาเป็นพิเศษ ตั้งแต่แรกเกิดหรือเมื่อพบความพิการโดยให้ความสำคัญกับการเรียนรวม และได้กำหนดนิยามของ คำว่า “การเรียนรวม” ไว้ว่าเป็น “การจัดให้คนพิการได้เข้าศึกษาในระบบการศึกษาทั่วไป ทุกระดับและหลากหลายรูปแบบ รวมถึงการจัดการศึกษาให้สามารถรองรับการเรียนการสอนสำหรับคนทุกกลุ่มรวมทั้งคนพิการ” นอกจากนี้ในมาตรา 8 วรรคห้า มีข้อความสำคัญที่กำหนดว่า หากสถานศึกษาใดปฏิเสธไม่รับคนพิการเข้าศึกษา ให้ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามกฎหมาย⁷⁵

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีหลายมาตราที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการจัดการศึกษาเรียนรวม กล่าวคือ ในมาตรา 4 ระบุว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง โดยขยายความในมาตรา 27 ว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายมีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง อันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใดกระทำได้ ในมาตรา 54 ระบุว่า รัฐต้องจัดให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วย รัฐต้องจัดให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและมีมาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และดำเนินการและตรวจสอบให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย⁷⁶ ซึ่งสอดคล้องแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ระยะ 20 ปี กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและ

⁷⁵ “พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2551,” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 125, ตอนที่ 28 ก (5 กุมภาพันธ์ 2551).

⁷⁶ “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560,” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 134, ตอนที่ 40 ก (6 เมษายน 2560).

เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องจัดให้แก่ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนกลุ่มปกติ กลุ่มด้อยโอกาสที่มีความยากลำบากและขาดโอกาสเนื่องด้วยสถานะทางเศรษฐกิจและภูมิสังคม และกลุ่มที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ⁷⁷

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ระยะ 20 ปี กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “คนไทยทุกคน ได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องจัดให้แก่ ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนกลุ่มปกติ กลุ่มด้อยโอกาสที่มีความยากลำบากและขาดโอกาสเนื่อง ด้วยสถานะทางเศรษฐกิจและภูมิสังคม และกลุ่มที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560 – 2564 กำหนด ยุทธศาสตร์แห่ง ความเท่าเทียม 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมพลังคนพิการและองค์กรด้านคนพิการให้มีศักยภาพ และความเข้มแข็ง (empowerment) ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการขจัดการเลือกปฏิบัติเพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิได้ จริง (quality management) ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างความเข้าใจในเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการ (Understanding) ยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างสภาพแวดล้อมและบริการ สาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (Accessibility) ยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมบูรณาการเครือข่ายและการสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคน พิการอย่างยั่งยืน (linkage) จะเห็นได้ว่าแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติฉบับนี้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับรอบ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและการ เสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์และ ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคในสังคม รวมถึงมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 ใน ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและการพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ และยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็น ธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม⁷⁸

การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในประเทศไทย ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องอย่างเป็นรูปธรรม โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้

⁷⁷ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560 – 2579 (กรุงเทพฯ: บริษัท พรินทิงกราฟฟิคจำกัด, 2560).

⁷⁸ ดารณี อุทัยรัตนกิจ, การศึกษาแบบเรียนรวมเพื่อความเป็นธรรมในสังคม Inclusive Education for Social Justice, เข้าถึงเมื่อ 15 ตุลาคม 2566, เข้าถึงได้จาก <https://www.orst.go.th/FILEROOM/CABROYINWEB/DRAWER002/GENERAL/DATA0001/00001477.PDF>.

เล็งเห็นความสำคัญและกำหนดนโยบายและจุดเน้นให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตนำการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนเรียนรวมสู่การปฏิบัติ ดังนี้

นโยบายการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเรียนรวมปีการศึกษา 2565 นโยบายข้อที่ 1 ปรับลดนโยบายข้อที่ 1 ปรับลดจำนวนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้ 1) พัฒนาและจัดหาเครื่องมือการคัดกรองความสามารถในการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ 2) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในการใช้เครื่องมือการคัดกรองอย่างถูกต้อง 3) จัดทำแนวทางการช่วยเหลือ วิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเรียนรู้ในการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ โดยเริ่มตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นโยบายข้อที่ 2 บูรณาการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเรียนรวม มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้ 1) สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดบทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรวม 3) มีระบบการนิเทศ กำกับติดตาม อย่างต่อเนื่อง นโยบายข้อที่ 3 พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาคุณภาพด้านการจัดการศึกษาเรียนรวม มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้ 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร่วมกับศูนย์การศึกษาพิเศษ คัดเลือกสถานศึกษาที่มีความพร้อมด้านบุคลากร ด้านสถานที่ ด้านสภาพแวดล้อม 2) กำหนดแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาคุณภาพด้านการจัดการศึกษาเรียนรวม 3) สร้างนวัตกรรมขับเคลื่อนด้านการบริหารจัดการเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ⁷⁹ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในด้านโอกาสและการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ให้มีการส่งเสริมเด็กพิการและผู้ด้อยโอกาส ให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและจัดหาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้ การฝึกอาชีพเพื่อให้มีให้มี ทักษะในการดำเนินชีวิตสามารถพึ่งตนเองได้ และจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จุดเน้นที่ 3 ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 – 6 ปี และผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา และป้องกันการหลุดออกจากระบบ รวมทั้งช่วยเหลือเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคัน และเด็กพิการที่ค้นพบจากการปึกหมุดบ้านเด็กพิการให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา⁸⁰ นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 – 2568 และนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ประจำปีงบประมาณ

⁷⁹ ครูบ้านนอก, นโยบายการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเรียนรวมปีการศึกษา 2565, เข้าถึงเมื่อ 8 ธันวาคม 2566, เข้าถึงได้จาก <https://www.kroobannok.com /90046>.

⁸⁰ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, นโยบายและจุดเน้น "สพฐ. วิถีนาคต วิถีคุณภาพ" ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 (กรุงเทพฯ: กลุ่มวิจัยและพัฒนานโยบาย).

พ.ศ. 2567 ในข้อที่ 6 กล่าวถึง นโยบายเร่งด่วนในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องดำเนินการ ดังนี้ 1) พัฒนาองค์ความรู้ เจตคติและทักษะการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 2) สร้างเครือข่ายบูรณาการความร่วมมือช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษระหว่างสถานศึกษากับทีมสหวิชาชีพ และ 3) นิเทศ กำกับ ติดตาม โดยร่วมมือกับเครือข่ายในทุกภาคส่วน⁸¹ และจากการประชุมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2566 โดย นางเกศทิพย์ ศุภวานิช รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในหัวข้อชูเรียนรวมต้นแบบ สร้างสังคมการแบ่งปันสู่ผู้เรียน กล่าวว่า การประชุมครั้งนี้เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียนการจัดการเรียนรวม และถอดบทเรียนการจัดการเรียนรวมที่จะนำไปสู่การสังเคราะห์แนวทางการจัดการที่มีคุณภาพต่อไป พร้อมทั้งหาแนวทางในการลดภาระงานของครูที่ดูแลนักเรียนพิเศษและมอบหมายบทบาทหน้าที่ของครูที่เลี้ยงให้ตรงตามเป้าหมายของการจัดสรร เพื่อให้ครูที่เลี้ยงสามารถปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลและพัฒนาเด็กได้อย่างเต็มศักยภาพ ในส่วนของการขอคู่มือการศึกษา (เงินสนับสนุนขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นๆ ทางการศึกษา) ให้ตรงกับการพัฒนานักเรียนพิเศษ และศูนย์การศึกษาพิเศษต้องเป็นผู้ประสานงานกับโรงเรียนเรียนรวมในการจัดการเรียนรวมในรูปแบบต่างๆ ให้มีความเหมาะสมและสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นจริงในโรงเรียน รวมถึงมีการวัดและประเมินผลด้วยความยืดหยุ่นเหมาะสมกับตัวผู้เรียน ผู้บริหารในโรงเรียนควรมีการวางแผนกระบวนการดำเนินงานใน ว PA เพื่อนำไปสู่การเลื่อนวิทยฐานะของครูบนพัฒนาการของนักเรียนไปด้วยเลย

นอกจากนี้ การสร้างเครือข่ายเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา โดยทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ศูนย์การศึกษาพิเศษมีบทบาทหน้าที่ที่หลากหลาย มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ และช่วยเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินงานการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนปกติ โดยผู้บริหารสถานศึกษาคือฟันเฟืองที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาเพราะต้องเป็นผู้นำคิด พาหน้า พาทำ ผู้บริหารยุคใหม่ต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ ต้องศึกษาพัฒนาให้รู้จริง สามารถแนะนำในสิ่งที่ถูกต้องได้ อธิบายให้ความรู้อย่างชัดเจน และต้องสร้างเครือข่าย

⁸¹ กระทรวงศึกษาธิการ, “ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 - 2568 และนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win! ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567,” (14 พฤศจิกายน 2566): 2.

ให้หลากหลาย ทั้งชุมชน ผู้ปกครอง วัดและหน่วยงานจากภายนอก เพื่อสร้างโอกาสให้นักเรียนในทุก ๆ ช่องทาง ทุก ๆ มิติ⁸²

สรุปได้ว่า ประเทศไทยตระหนักและให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานและโอกาสการพัฒนาสมรรถนะ สามารถพึ่งตนเอง และดำรงชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ จึงได้กำหนดกฎหมาย นโยบายการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความพิการ เพื่อจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม ตามความเหมาะสมกับวัยและสภาพความพิการของแต่ละบุคคลให้สอดคล้องกับความต้องการ

แนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

มีนักการศึกษาพิเศษทั้งต่างประเทศและประเทศไทยได้สรุปแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมไว้ดังนี้

โทมัส (Thomas) กล่าวว่า การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมนั้น เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันโดยยึดแนวคิดหลัก ดังนี้

1. หลักแห่งความเสมอภาค (Principle of Equity) การสอนเด็กพิเศษในชั้นเรียนปกติต้องทำให้เด็กทุกคนในชั้นเรียนได้รับประโยชน์และโอกาสแห่งการเรียนรู้โดยเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งแยกให้แตกต่างออกไป เด็กพิเศษกับเด็กปกติมีโอกาสได้เรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียนเดียวกันและสภาพแวดล้อมเดียวกัน

2. หลักแห่งการปรับ (Principle of Adaptation) การสอนเด็กพิเศษในชั้นเรียนรวม จะไม่ปรับเด็กให้เหมาะสมกับการสอนหรือไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของตนให้เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนที่มีความแตกต่างกันให้ได้ สิ่งที่ต้องปรับ ได้แก่ สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ เนื้อหา ที่สอดคล้องกับความสามารถและศักยภาพของเด็กแต่ละคน รวมทั้งวิธีสอนที่เน้นแผนการศึกษาและแผนการสอนเฉพาะบุคคล

3. หลักแห่งความหลากหลาย (Principle of Diversity) เด็กในชั้นเรียนมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละคน 4 ประการ ได้แก่ (1) ในชั้นมีทั้งเด็กปกติและเด็กพิเศษ (2) เด็กปกติแต่ละคนมีความแตกต่างกันหลากหลาย (3) เด็กพิเศษมีความแตกต่างจากเด็กปกติ (4) เด็กพิเศษแต่ละคนมีความแตกต่างกัน

⁸² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **ซูเรียนรวมต้นแบบ สร้างสังคมการแบ่งปันสู่ผู้เรียน**, เข้าถึงเมื่อ 8 มกราคม 2567, เข้าถึงได้จาก <https://www.obec.go.th/archives/861510>.

4. หลักแห่งความชำนาญการ (Principle of Expertise) การสอนเด็กพิเศษในชั้นเรียนรวม ต้องการครูที่ได้รับการฝึกฝนอบรมทั้งวิธีสอนเด็กปกติและวิธีสอนเด็กพิเศษควบคู่กันไป ครูในชั้นเรียนรวมจึงต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสอนเด็กทุกประเภทที่มีความต้องการทางการศึกษาแตกต่างกัน ครูในชั้นเรียนรวมควรมีความรู้ความสามารถและทักษะเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ (1) การออกแบบกิจกรรมสำหรับเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกัน (2) การประเมินทักษะของเด็กเพื่อการเรียนรู้ (3) การแก้ปัญหาและการช่วยเหลือ (4) การให้คำปรึกษา (5) การทำงานเป็นทีมและการพัฒนาทีมงาน (6) การปรับพฤติกรรม (7) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการสอนเฉพาะบุคคล

5. หลักแห่งการทำงานร่วมกัน (Principle of Cooperation) การสอนเด็กพิเศษในโรงเรียนแบบเรียนรวมต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ตลอดเวลาทั้งบุคลากรภายในโรงเรียน และภายนอกโรงเรียนเพื่อให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จมากที่สุด⁸³

สุชาติดา บุบผา กล่าวว่า แนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมได้คำนึงถึงหลักมนุษยชนและสิทธิเด็กที่ว่าการศึกษาเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและเด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสร้างโอกาสที่เท่าเทียมกันและให้ความสำคัญแก่ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาที่ไม่สามารถเข้าถึงระบบการศึกษาทั้งที่มีโอกาสได้รับการศึกษา และที่ไม่สามารถคงอยู่ในระบบการศึกษาจนจบการศึกษาในการประชุมเรื่องการศึกษาสำหรับผู้มีความต้องการพิเศษ ที่ซาลามันกา ประเทศสเปน ได้กำหนดหลักการในการจัดการเรียนรวมเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติไว้ ดังนี้

ความเชื่อ	หลักการ	เป้าหมาย
<ul style="list-style-type: none"> เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษาและมีโอกาสที่จะประสบผลสำเร็จ เด็กทุกคนมีคุณลักษณะความเข้าใจ ความสามารถ ความต้องการในการเรียนรู้เฉพาะตัวและมีระดับความรู้ที่แตกต่างกัน 	<ul style="list-style-type: none"> ยอมรับและตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของเด็ก จัดบริการที่เหมาะสมกับ รูปแบบและการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ประกันความเท่าเทียมใน โอกาสทางการศึกษาโดยมี หลักสูตรที่เหมาะสม และการมีส่วนร่วมของชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> ความพยายามไม่ให้เกิดการแบ่งแยก การสร้างชุมชนและสังคมโดยรวม จัดการศึกษาให้ทุกคน อย่่างมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในการลงทุนในระบบการศึกษา

⁸³ Thomas G., "Inclusive schools for an inclusive society," *British Journal of Special Education* 24, 3 (1997): 103–107.

ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพและประสบความสำเร็จ

2. นักเรียนทุกคนมีคุณค่าและความสามารถพิเศษเฉพาะของตนเอง
3. การศึกษาแบบเรียนรวมเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนปกติและเกิดประโยชน์ทั้งในด้านสังคมและวิชาการ
4. นักเรียนทุกคนมีวิธีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและแสดงถึงความเข้าใจที่แตกต่างกัน
5. นักเรียนทุกคนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อจัดการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสมเนื่องจากทุกคนได้เรียนด้วยความเข้าใจเมื่อเรียนในเรื่องที่สนใจและท้าทาย
6. นักเรียนทุกคนควรได้รับโอกาสในการเรียนและการประกันคุณภาพทางการศึกษาที่เท่าเทียมกัน
7. ชุมชนและสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ตลอดจนการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นช่วยส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

ความเชื่อและหลักการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมดังกล่าว นำไปสู่การกำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่ไม่แบ่งแยก อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน เป็นการสร้างชุมชนและสังคมร่วมกันโดยจัดการศึกษาให้ทุกคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนทุกคนทั้งเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และเด็กปกติ นับเป็นความคุ้มค่าในการจัดการศึกษา⁸⁴

เบญจมา ชลธารันนท์ ได้เสนอแนวคิดการศึกษาแบบเรียนรวมไว้ โดยให้ความสำคัญในเรื่องการสร้างโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกัน และการยอมรับความแตกต่างหลากหลายของบุคคลและความหลากหลายทางด้านสังคมและวัฒนธรรม การศึกษาแบบเรียนรวมควรคำนึงถึงศักยภาพและลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลโดยไม่มองว่าเป็นความแปลกแยก (Deviant) แต่ถือเป็นเรื่องปกติ นอกจากนี้แนวคิดดังกล่าวเน้นให้ทุกคนสามารถอยู่รวมกันได้ในสังคมเดียวกันภายใต้ข้อจำกัดน้อยที่สุด โดยอาศัยการช่วยเหลือและพึ่งพากันของคนในสังคม ดังต่อไปนี้

1. โอกาสที่เท่าเทียมกัน (Equal Opportunity) ทุกคนควรได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าฐานะ เพศ เชื้อชาติที่แตกต่าง หรือสภาพร่างกายหรือจิตใจบกพร่องหรือไม่ก็ตาม
2. ความหลากหลาย (Diversity) มนุษย์ย่อมแตกต่างกัน การจัดการศึกษาควรสนับสนุนให้เกิดการยอมรับในความแตกต่างและต้องจัดให้ตอบสนองกับความต้องการ

⁸⁴ สุชาดา บุบผา, การศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education) (อุตรธานี: คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี, 2557), 17-19.

3. ทุกคนมีความปกติอยู่ในตัว (Normalization) ทุกคนมีความปกติอยู่ในตัวและจะต้องยอมรับและไม่มีการแบ่งแยกความแตกต่าง การจัดการศึกษาควรให้ทั่วถึงทุกคน

4. สังคมมีวัฒนธรรมที่หลากหลาย (Multicultural Society) ในหนึ่งสังคมย่อมมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม การยอมรับความหลากหลายโดยการจัดการศึกษาต้องให้สอดคล้องกับแต่ละสังคมและวัฒนธรรม

5. ศักยภาพ (Potential) มนุษย์ทุกคนล้วนมีศักยภาพในตนเอง แต่แต่ละคนมีศักยภาพไม่เท่ากัน การศึกษาต้องจัดเพื่อพัฒนาศักยภาพของแต่ละคน โดยไม่จัดในมาตรฐานเดียวกัน

6. มนุษยนิยม (Humanism) การพัฒนามนุษย์คือการพัฒนาให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันได้ และไม่เกิดการแตกแยกในกลุ่มคน

7. กระบวนการสังคมประภิต (Socialization) มนุษย์อยู่รวมกันเป็นกลุ่มทางสังคมเราไม่สามารถจะแยกมนุษย์ออกจากกันได้ เพราะธรรมชาติของมนุษย์ต้องการมีส่วนร่วมในสังคมการจัดการศึกษาควรจัดโดยไม่มีการแบ่งแยกหรือลิดรอนสิทธิและโอกาสทางการศึกษา

8. ความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualization) มนุษย์แต่ละคนมีลักษณะเฉพาะไม่เหมือนกัน การให้การศึกษาถึงแม้จะจัดการศึกษาแบบเรียนรวมแต่ต้องจัดการศึกษาให้เฉพาะตามความต้องการของแต่ละคน

9. การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน (Dependency) มนุษย์เราควรจะพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งจะทำให้สังคมน่าอยู่

10. สภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment) การจัดการศึกษาจะต้องจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และจะต้องจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนกลับสู่สังคมปกติโดยเร็วที่สุด โดยจัดประสบการณ์การเรียนการสอนให้ทุกคนได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่⁸⁵

นอกจากนี้ผดุง อารยะวิญญู ได้เสนอแนวคิดที่ส่งเสริมการศึกษาแบบเรียนรวมไว้อย่างน่าสนใจกล่าวคือ ทุกคนเป็นสมาชิกในสังคม ความแตกต่างหลากหลายเป็นสิ่งที่มีความหมายแม้ว่าทุกคนจะมีความแตกต่างเฉพาะตนแต่การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องจะให้นักเรียนสามารถเรียนร่วมกันได้เมื่อมีความพร้อม ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ โดยมีกระบวนการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงและมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสม ดังต่อไปนี้

1. ความหลากหลายเป็นสิ่งที่มีความหมาย
2. นักเรียนทุกคนเป็นสมาชิกของกลุ่มในสังคม

⁸⁵ เบญจมา ชลธารันนท์, “การศึกษาแบบเรียนรวม” (เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 1083601 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2544), 102-105.

3. กระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการต่อเนื่อง นักเรียนไม่มีความพร้อมก็สามารถเรียนได้ ความพร้อมจะตามมาภายหลัง

4. ทุกคนไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ต่างเป็นสมาชิกของสังคม จึงไม่จำเป็นต้องมีลำดับชั้น ทุกคนเท่าเทียมกัน

5. การสอบตกของนักเรียนสะท้อนว่าวิธีการเรียนการสอนที่ใช้อยู่ไม่เหมาะสม ควรมีการเปลี่ยนแปลง⁸⁶

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของภู่ฟ้า เสวกพันธ์ ซึ่งได้กล่าวถึง แนวคิดการส่งเสริมการศึกษาแบบเรียนรวมไว้คล้ายคลึงกันในเรื่องสิทธิและการจัดการศึกษาตามศักยภาพของบุคคลโดยไม่แบ่งแยกเพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข และเน้นไปในเรื่องของกระบวนการการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติจริงและสอดคล้องในชีวิตประจำวันและการประสานงานระหว่างวิชาชีพรวมถึงหลักพฤติกรรมนิยมและการปรับเด็กให้เข้ากับสังคม ดังนี้

1. แนวคิดการนำไปสู่สภาวะปกติมากที่สุดเป็นแนวคิดหลักของการศึกษาในปัจจุบันที่ช่วยให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษต่าง ๆ สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันทั่วไปได้ดีขึ้น

2. แนวคิดการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีลักษณะที่เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะพิเศษของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทแต่ละคนเพื่อให้เด็กที่มีความบกพร่องนั้นมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ สูงสุดตามศักยภาพของตน

3. แนวคิดการเรียนการสอนแบบไม่แยกประเภทตามความบกพร่อง เป็นการจัดบริการให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษตั้งแต่แรกเริ่ม โดยไม่วินิจฉัยเด็กว่ามีความบกพร่องด้านใดด้านหนึ่งเพื่อนำมาพิจารณาว่าปัญหาต่าง ๆ เกิดจากความบกพร่องหรือเป็นความล่าช้าทางวุฒิภาวะ ซึ่งแท้จริงแล้วสามารถกระตุ้นพัฒนาการให้เท่ากับเด็กปกติได้แต่ต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร

4. แนวคิดการเน้นสิ่งที่ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน เป็นการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยการส่งเสริมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่าง ๆ ให้สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้

5. แนวคิดการประสานงานระหว่างสาขาวิชาชีพต่าง ๆ เป็นการจัดประสานงานในการเรียนการสอนให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ นักวิชาชีพสาขาต่าง ๆ รวมทั้งครอบครัวเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งทุกคนล้วนมีบทบาทในการสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาแบบเรียนรวม

⁸⁶ ผดุง อารยะวิญญู และ วาสนา เลิศศิลป์, การเรียนรวม Inclusion (กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วน จำกัด เจ.เอ็น.ที., 2551), 25.

6. แนวคิดทางพฤติกรรมนิยม เป็นการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อควบคุมหรือเปลี่ยนพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้โดยใช้หลักการวางเงื่อนไขหรือการเสริมแรงซึ่งความเชื่อว่าครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับพฤติกรรมซึ่งวัดและสังเกตได้หรือพยายามเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายในที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน และพฤติกรรมภายนอกที่สามารถสังเกตและวัดได้ แนวคิดนี้มีอิทธิพลต่อนักการศึกษาพิเศษในการจัดการเรียนการสอน การวางเงื่อนไข การเสริมแรง รวมถึงหลักการจัดการเรียนการสอน การวางแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

7. แนวคิดทางนิเวศวิทยาเป็นการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยจัดประสบการณ์ให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและปรับสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน⁸⁷

การศึกษาแบบเรียนรวมจึงเป็นแนวคิดที่ผสมผสานระหว่างหลักการทางการศึกษาและสังคม บนพื้นฐานความเชื่อในเรื่องของสิทธิของมนุษยชนและความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ความสำคัญกับเด็กในฐานะเป็นสมาชิกของโรงเรียน สังคม และชุมชน และมองว่าปัญหาหรืออุปสรรคในการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น เนื่องจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและบริบทแวดล้อม เช่น ผู้คน สถาบัน นโยบาย วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ โรงเรียนจะต้องปรับเปลี่ยนบริบทแวดล้อม เช่น การปรับเปลี่ยนโครงสร้าง การจัดประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กทุกคนจะได้รับประโยชน์จากการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างแท้จริง การศึกษาแบบเรียนรวมนั้นเชื่อในปรัชญาของการอยู่ร่วมกันและความเท่าเทียมกันในสังคมส่งเสริมการศึกษาเพื่อให้เด็กทุกคนได้มีโอกาสในการเรียนรู้การปรับตัวสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีปกติสุข จากแนวคิดและความเชื่อของการศึกษาแบบเรียนรวมได้มีนักการศึกษาพิเศษและบุคคล ที่เกี่ยวข้องได้เสนอหลักการเรียนรวม ดังนี้

1. ความยุติธรรมในสังคม (Social Justice) เด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เมื่อเด็กปกติทุกคนได้รับการศึกษาในโรงเรียนปกติ เด็กที่มีความต้องการพิเศษควรได้รับการศึกษาในโรงเรียนปกติด้วย หากกีดกันไม่ให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนปกติ นั่นคือความไม่ยุติธรรมในสังคม นักการศึกษาจำนวนมากเชื่อว่า ความยุติธรรมในสังคมจะนำมาซึ่งความสุขในสังคม นั้นมีความสัมพันธ์กับความต้องการทางสังคมของเด็ก กล่าวคือ เด็กทุกคนรวมทั้งเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ต้องการความรักต้องการความเข้าใจ ต้องการยอมรับ ต้องการมีบทบาท และมีการมีส่วนร่วมในสังคม การศึกษาพิเศษในอดีตที่ผ่านมามุ่งเห็นความแตกต่างมากกว่ามุ่งเน้นความเหมือน มุ่งเน้นจุดอ่อนหรือการไร้ความสามารถมากกว่ามุ่งเน้นความสามารถของเด็กและการยอมรับของสังคม

⁸⁷ ภูฟ้า เสวกพันธ์, การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ (กรุงเทพฯ: บริษัทวีพรีน, 2552), 87.

2. การคืนสู่สภาวะปกติ (Normalization) หมายถึง การจัดสภาพการใด ๆ เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่าง ๆ สามารถได้รับบริการเช่นเดียวกับคนปกติ เช่น ด้านที่อยู่อาศัยในอดีต คนพิการมักถูกส่งเข้าไปอยู่รวมกันในสถานสงเคราะห์ ต่อมามีการสร้างบ้านสำหรับคนพิการขึ้นในชุมชน เพื่อให้เขาดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม การสร้างสถานสงเคราะห์คนพิการในรูปแบบต่าง ๆ จึงลดลงและหันมาให้บริการแก่ผู้บกพร่องในลักษณะดังกล่าวแทน ผู้ที่มีความบกพร่องอาจมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬา ดนตรี ศิลปะ วัฒนธรรมต่าง ๆ เช่นเดียวกับคนปกติ ความเคลื่อนไหวนี้มีขึ้นในระบบการศึกษา มีการปรับเปลี่ยนโรงเรียนเฉพาะหรือโรงเรียนการศึกษาพิเศษมาเป็นพัฒนาให้มีโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวมมากขึ้น และส่งเสริมให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนในโรงเรียนปกติมากที่สุด

3. สภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment) เป็นผลดีกับเด็กมากที่สุดโดยเด็กได้รับผลประโยชน์มากที่สุด โรงเรียนการศึกษาพิเศษ เช่น โรงเรียนโสตศึกษา โรงเรียนการศึกษาพิเศษ หรือโรงเรียนเฉพาะประเภทอื่น ๆ รวมถึงชั้นพิเศษด้วยจัดอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่มีข้อจำกัด เนื่องจากเด็กต้องถูกจำกัดให้อยู่ในโรงเรียนเฉพาะไม่สามารถเรียนในโรงเรียนปกติได้ โรงเรียนแบบเรียนรวมเป็นโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้กับทุกคน ครูควรเข้าใจและยอมรับว่ามีเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการอยู่ร่วมในสังคมและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม พื้นฐานที่จะทำให้การเรียนรวมประสบผลสำเร็จ นั่นคือให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด

4. การเรียนรู้ (Learning) มีความเชื่อว่า เด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ไม่ว่าเด็กนั้นจะเป็นเด็กปกติหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษก็ตาม หากเด็กมีความพร้อม และได้รับการสนับสนุนอย่างถูกต้อง และถูกวิธี เด็กเหล่านี้ก็สามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพของเขา⁸⁸

สรุปได้ว่า แนวคิดพื้นฐานการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม มีวัตถุประสงค์ให้เด็กทุกคนได้เรียนรู้ด้วยกัน ซึ่งการศึกษาแบบเรียนรวมจะทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อมีการจัดให้นักเรียนได้เรียนในสภาพแวดล้อมที่มีความพร้อม นอกจากนี้การจัดการเรียนรวมต้องอาศัยการทำงานร่วมกันของผู้เชี่ยวชาญหลายสาขาอาชีพและพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ในลักษณะการรวมพลังของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในสังคมและชุมชนเพื่อช่วยให้การศึกษาแบบเรียนรวมประสบความสำเร็จ และเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง

⁸⁸ ผดุง อารยะวิญญู และ วาสนา เลิศศิลป์, การเรียนรวม Inclusion (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วน จำกัด เจ.เอ็น.ที., 2551), 26-30.

ความสำคัญของการศึกษาแบบเรียนรวม

การศึกษาแบบเรียนรวมนั้นมีความสำคัญต่อโรงเรียนและบุคลากรในโรงเรียนทั้งการพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในโรงเรียนให้มีความรู้ความสามารถ และยังเป็นการพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพอีกด้วย โดยโรงเรียนสามารถพัฒนาการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กทุกคนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาแบบเรียนรวมมีความสำคัญต่อผู้เรียนทุกคน และเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษดังที่ แมคเกรเกอร์ และ โวเกิลสเบิร์ก (McGregor and Vogelsberg) ได้ศึกษาแนวปฏิบัติด้านการศึกษาแบบรวม: การสังเคราะห์งานวิจัยแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดเกี่ยวกับการศึกษาแบบเรียนรวม ไว้ดังนี้

1. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนในชั้นเรียนปกติ การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเมื่อเปรียบเทียบกับการจัดแบบปกติหรือแยกกลุ่ม ซึ่งหากได้รับการสนับสนุนจะทำให้เกิดกระบวนการทางสังคมจากผู้ปกครองและสามารถนำไปใช้ในการสร้างความสัมพันธ์กับคนอื่นในสังคม
2. ความสามารถทางสังคม และทักษะการสื่อสารของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาจากการศึกษาแบบเรียนรวม การที่นักเรียนได้อยู่ร่วมกับเพื่อนในสังคมปกติสามารถพัฒนาปฏิสัมพันธ์ทางสังคมตลอดจนมีพัฒนาการตามวุฒิภาวะอย่างเหมาะสม
3. การจัดระบบการศึกษาแบบเรียนรวมให้กับกลุ่มนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต้องมีรูปแบบโปรแกรมทางการศึกษาที่เคร่งครัดเพื่อการพัฒนาทักษะและความสามารถทางวิชาการ ผลจากการวิจัยพบว่าโปรแกรมการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยทั่วไปควรมีมาตรฐานที่สูงกว่าการจัดการศึกษาแบบแยกกลุ่มและควรใช้เวลาในเรียนและการแสดงผลงานของเด็กมากกว่าปกติ
4. การยอมรับทางสังคมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ควรได้รับการพัฒนาจากการทำงานกลุ่มย่อยร่วมกับเด็กปกติ การเรียนการสอนตามธรรมชาติจะค้นพบความต้องการพิเศษรวมถึงปัญหาด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานกลุ่มย่อย
5. การพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกับนักเรียนปกติ ในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม จากการศึกษาวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมมีเครือข่ายที่เข้มแข็งกว่าการศึกษาพิเศษ
6. การศึกษาแบบเรียนรวมช่วยพัฒนาความรู้เกี่ยวกับกลุ่มนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
7. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษซึ่งเข้ารับการศึกษาระบบเรียนรวมมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ใหญ่ และสามารถใช้เวลาในการทำกิจกรรมประจำวันได้อย่างเหมาะสม รวมถึงกิจกรรมทางสังคมมากกว่ากลุ่มนักเรียนซึ่งได้รับการศึกษาพิเศษ
8. ผู้ที่จบการศึกษาจากโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวมมีรายได้สูงเมื่อเทียบกับผู้ที่จบ

จากโปรแกรมการศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการ⁸⁹

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัลเปอร์ และ รินดัก (Alper and Ryndak) ได้ทำการศึกษา เรื่องการให้ความรู้แก่นักเรียนที่มีความพิการในชั้นเรียนปกติว่าประโยชน์ของการศึกษาแบบเรียนรวม ไม่ใช่มีเพียงเฉพาะนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเท่านั้น หากแต่ยังเกิดกับนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้วย ดังนี้

1. ความสามารถของนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในระบบการศึกษาแบบเรียนรวมไม่ได้ถูกลดทอนลงจากกลุ่มนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียน ความเข้าใจที่ว่านักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจะขัดขวางการเรียนในชั้นเรียนนั้น ไม่พบว่ามีงานวิจัยใดสนับสนุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการศึกษา ยังพบว่า การจัดการเรียนการสอนไม่ทำให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษลดประสิทธิภาพการเรียนรู้หากแต่เกิดจากการแทรกแซงในขณะที่ทำกิจกรรมของนักเรียนปกติ

2. นักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษจะได้รับประโยชน์จากการพัฒนาชั้นเรียนและ เทคโนโลยีทางการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษบางคนต้องการใช้เทคโนโลยีช่วยสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน นักเรียนกลุ่มอื่นก็จะได้รับประโยชน์จากการใช้เทคโนโลยี ดังกล่าวด้วย

3. นักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษจะได้รับประโยชน์จากการเพิ่มงบประมาณ ในชั้นเรียน งบประมาณหรือสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกในโปรแกรมพิเศษสามารถนำมาใช้ในชั้นเรียนปกติได้เพื่อการพัฒนาศักยภาพทางการเรียนรู้ทั้งกลุ่มนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และทุกคนในชั้นเรียน งบประมาณนี้สามารถใช้เพื่อเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้เช่น การเชิญวิทยากรมาบรรยายพิเศษ การจัดประสบการณ์นอกโรงเรียนหรือทัศนศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น การเลือกทรัพยากรในห้องเรียนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและควรเอื้อต่อนักเรียนทุกคน ด้วยเช่นกัน

⁸⁹ Gaile McGregor, and Vogelsberg R. T., **Inclusive schooling practices: Pedagogical and Research Foundations. A synthesis of the literature that informs best practices about inclusive schooling**, accessed march 4, 2018, available from <https://www.Semanticscholar.org/paper/Inclusive-Schooling-Practices%3A-Pedagogical -and-A-of-McGregor-Vogelsberg/f060bca795d171e85ad8f185c562dc983e610f8d>.

4. นักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษจะได้รับประโยชน์จากการเพิ่มครู ผู้ช่วย ในชั้นเรียน งบประมาณพิเศษที่ได้รับการจัดสรรให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทำให้สามารถเพิ่มครูในชั้นเรียนหรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ

5. นักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ดำเนินไปในชั้นเรียน และยังได้รับการมอบหมายให้ทำหน้าที่ช่วยเหลือเพื่อนในชั้นที่เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษทำให้ นักเรียนจะได้รับการพัฒนาตนเองและการยอมรับและเห็นคุณค่าของตนเอง และมีความรู้ความสามารถ ในด้านการเรียนเพิ่มขึ้น เป็นฝึกประสบการณ์ในการรับรู้ทางสังคมและทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม ส่วนนักเรียนที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือเพื่อน เช่น โปรแกรมเพื่อนช่วยเพื่อนจะทำให้มี ความรู้และชำนาญทางวิชาการมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้ทำหน้าที่ดังกล่าว

6. นักเรียนปกติและนักเรียน ที่มีความสามารถพิเศษมีโอกาสในการเรียนรู้ทักษะอื่นเพิ่ม เช่น การใช้อักษรเบรลล์หรือภาษามือ

7. นักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษสามารถเรียนรู้การเห็นคุณค่าและการยอมรับ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจากชั้นเรียนที่มีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม⁹⁰

และสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ นิวซีแลนด์ (Ministry Education New Zealand) ที่ให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมว่า

1. การสร้างวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน
2. การพัฒนากระบวนการและระบบต่าง ๆ
3. การประเมินผู้เรียนที่หลากหลาย
4. เสริมสร้างความร่วมมือ⁹¹

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรวมไว้ ดังนี้

1. ด้านการเรียน เด็กได้มีโอกาสเรียนตามระดับชั้นในโรงเรียนปกติโดยไม่มีข้อยกเว้นและไม่ได้เดินทาง ไปเรียนในโรงเรียนการศึกษาพิเศษที่อยู่ห่างไกลมาก จนเป็นภาระของผู้ปกครอง

2. การมีชีวิตอยู่กับ ครอบครัวกับบิดามารดาและญาติพี่น้อง เด็กมีโอกาสประพฤติปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกของ ครอบครัว โดยไม่เกิดความรู้สึกว่าถูกแยกออกไปด้วยเหตุผลแห่งความพิการและเป็นการช่วยให้ ครอบครัวเกิดสำนึกและตระหนักในการรับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยไม่พยายามผลัก ภาระให้ผู้อื่น

⁹⁰ Sandra Alper and Diane Lea Ryndak, “Educating students with severe handicaps in regular classes,” *The Elementary School Journal* (1992): 373-387.

⁹¹ Ministry Education New Zealand, *Inclusive practice in secondary schools ideas for school leaders* (2014), 6.

3. การเปลี่ยนเจตคติการที่เด็กปกติปฏิสัมพันธ์กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะช่วยให้เด็กปกติมองโลกได้กว้างขึ้นและเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ดีขึ้นทั้งยังช่วยลดความรู้สึกยึดมั่นในบุคลิกภาพหรือภาพพจน์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งสังคมนิยมคิดกัน เด็กเรียนรู้ที่จะเข้าใจความต้องการของเพื่อนและรู้วิธีช่วยเหลือกันและอยู่ร่วมกัน เนื่องจากทุกสังคมจะมีคนปกติและคนที่มีความต้องการพิเศษ

4. ด้านสังคมและชุมชน เด็กจะสามารถปรับตัวและควบคุมอารมณ์ ให้เข้ากับสังคมปกติได้ การอยู่ร่วมกันก็จะช่วยให้สังคม ได้เรียนรู้วิธีที่เหมาะสมต่อเด็กที่มีความต้องการ พิเศษและผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย

5. ประหยัดงบประมาณของรัฐบาล เมื่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเข้าเรียนร่วมในโรงเรียนปกติได้รัฐก็ไม่จำเป็นต้องลงทุนสร้างโรงเรียน พิเศษหรือศูนย์เฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพียงแต่เพิ่มบุคลากรเฉพาะทางที่จำเป็น ขึ้นในโรงเรียนปกติเท่านั้น⁹²

สอดคล้องกับสุชาติดา บุษผา ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาแบบเรียนรวมไว้ว่า เมื่อการศึกษาแบบเรียนรวมได้ปรับเปลี่ยนแนวคิดที่มุ่งจัดการเรียนการสอนที่จะเป็น ประโยชน์สำหรับนักเรียนทุกคนในชั้นเรียน การศึกษาแบบเรียนรวมจึงเป็นแนวคิดทฤษฎีที่สามารถเป็นแนวทางที่ให้โรงเรียนนำมาปรับใช้ เพื่อตอบสนองกับความต้องการทางด้านกระบวนการเรียนรู้ของเด็กทุกคน ซึ่งการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมถือเป็นการสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้กับเด็กทุกคนทั้งเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เกิดการเรียนรู้ที่เพิ่มมากขึ้นทั้งทางด้านวิชาการ ด้านอารมณ์ และด้านสังคมและเกิดการพัฒนาคเด็กทุกคนในโรงเรียนอย่างมีคุณภาพ การศึกษาแบบเรียนรวมมีความสำคัญในการดำเนินการด้านรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนให้มีระบบการจัดการศึกษาที่ครอบคลุมกับเด็กทุกคน ดังนี้

1. พัฒนาครูผู้สอนหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ในรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

2. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและนำมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองกับความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยในเนื้อหานั้นจะต้องครอบคลุมไปถึงการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมของผู้เรียน

3. โรงเรียนสามารถนำมาเป็นแนวทางและประยุกต์ใช้เพื่อให้ตอบสนองกับความต้องการทางด้านกระบวนการเรียนรู้ของเด็กทุกคนในชุมชน

⁹² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, *การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล* (กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา หน่วยงานพิเศษกระทรวงศึกษาธิการ, 2545), 37.

4. เกิดการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างมีคุณภาพ
5. การศึกษาแบบเรียนรวมสามารถเชื่อมโยงเข้ากับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือสามารถเชื่อมโยงเข้ากับหลักสูตรปกติได้อย่างมีคุณภาพ⁹³

จากความสำเร็จของการศึกษาแบบเรียนรวม สรุปได้ว่า การที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เข้ามาเรียนรวมในโรงเรียนจนเกิดประโยชน์ต่อตัวเด็กในการพัฒนาตามศักยภาพได้ใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ทั้งจะได้รับการพัฒนาตนเองเกิดการเรียนรู้และเห็นคุณค่าของตนเอง และมีความรู้ความสามารถในด้าน การเรียนเพิ่มขึ้น เป็นการฝึกประสบการณ์ในการรับรู้ทางสังคมและทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม นอกจากนี้เด็กปกติยังได้เรียนรู้ในการรู้จักการยอมรับความแตกต่างหลากหลายของคนในสังคม ก่อให้เกิดการยอมรับการช่วยเหลือแบ่งปันส่งเสริมสังคมให้ก้าวอยู่ ทุกคนในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันใน สังคมอย่างปกติสุข

องค์ประกอบของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

นักวิชาการทั้งต่างประเทศและในประเทศไทยได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมไว้ ดังนี้

เรโนลด์ และเบิร์ช (Reynolds and Birch) กล่าวว่า องค์ประกอบที่จะทำให้การเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติมี 10 ประการ คือ

1. ครูการศึกษาพิเศษและครูปกติจะต้องทำงานประสานกันและร่วมมือกันอย่างดี
2. หากครูที่สอนเด็กปกติมีปัญหาในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทางโรงเรียนควรรหาทางแก้ไข
3. ครูผู้สอนควรมีเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนรวม กล่าวคือ
 - 3.1 ครูมีความเชื่อว่าเด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษา
 - 3.2 ครูมีความตั้งใจในการสอน
 - 3.3 ครูมีการวางแผนการศึกษาอย่างรอบครอบ
 - 3.4 ครูจัดการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่นได้ รวมทั้งขนาดของชั้นเรียน
 - 3.5 ครูตระหนักว่าพัฒนาการของเด็กด้านอารมณ์ สังคม มีความสำคัญ
 เช่นเดียวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. การอบรมครูปกติให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการพิเศษ
5. การเรียนร่วมควรได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน

⁹³ สุชาติดา บุษผา, ตำราการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education) (อุดรธานี: คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2557), 24-25.

6. การประเมินผลการเรียนความก้าวหน้าในการเรียนของเด็กควรกระทำอย่างสม่ำเสมอ
7. การใช้ประโยชน์แห่งทรัพยากรจากชุมชนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
8. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมและรับรู้เกี่ยวกับการเรียนร่วม
9. โรงเรียนควรมีความพร้อมก่อนลงมือจัดการเรียนร่วม
10. การคัดเลือกเด็กก่อนเข้าเรียนร่วม ควรพิจารณาถึงความพร้อมของเด็กเป็นสำคัญ⁹⁴

อับบาส, ซาฟาร์ และ นาซ (Faiza Abbas, Aneeka Zafar and Tayyaba Naz) ได้กำหนดองค์ประกอบการเรียนรวม 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การสร้างความรู้ ความเข้าใจในบริบทของสังคม สภาพการเมืองและสภาพแวดล้อมของบุคลากร
2. การปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา
3. มีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กพิการ
4. มีการพัฒนาศักยภาพของครู บุคลากรและผู้เรียน เพื่อให้เหมาะสมกับการจัดการศึกษาเรียนรวม
5. มีการทำงานเป็นทีม ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ⁹⁵

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดรูปแบบการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรวมไว้ 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ประกอบด้วย

1.1 เครือข่าย

- 1) เครือข่ายภายใน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรวม คณะกรรมการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรและการเรียนการสอน และ คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในการจัดการเรียนรวม

2) เครือข่ายภายนอก ได้แก่ เครือข่ายชุมชน เครือข่ายโรงเรียนเรียนรวม และเครือข่ายหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง

1.2 บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหมายถึงคุณสมบัติและบทบาทของบุคลากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง นักเรียนพิการ และนักเรียนทั่วไป

⁹⁴ Reynolds M. and Birch J., **Teaching exceptional children in all American's School**, 2rd ed (Reston, VA: Council for exceptional Children, 1982), 94.

⁹⁵ Abbas F., Zafar A., and Naz T., "Footstep towards Inclusive Education" **Journal of Education and Practice** 7,1 (2016): 2222-1735.

1.3 สภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ แหล่งบริการทาง วิชาการ

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย

- 2.1 การวางแผน (Planning)
- 2.2 การจัดการองค์กร (Organizing)
- 2.3 การส่งเสริมสนับสนุน (Supporting)
- 2.4 การประสานงาน (Coordinating)
- 2.5 การควบคุม (Controlling)
- 2.6 การรายงาน (Reporting)

องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต (Outputs) ประกอบด้วย

- 3.1 คุณภาพผู้เรียน
- 3.2 การจัดการเรียนการสอน
- 3.3 การบริหารจัดการเรียนรวม
- 3.4 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย

4.1 เงื่อนไขภายใน ได้แก่ ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์และมีภาวะผู้นำในการจัดการเรียนรวม ครูที่มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรวมและกระบวนการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และ นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

4.2 เงื่อนไขภายนอก ได้แก่ ผู้ปกครองที่ส่งเสริมสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเรียนรวมในการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมมีกรอบแนวคิดสำคัญที่นำมาใช้เพื่อให้การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ⁹⁶

เบญญา ชลธานนท์ กำหนดปัจจัยสำคัญใหญ่ ๆ ที่จะช่วยให้การบริหารจัดการโรงเรียนเรียนรวมนี้ดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เด็กพิการสามารถเรียนรวมได้อย่างมีความสุข และโรงเรียนที่จัดการเรียนรวมสามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล และเป็นที่มาของการพัฒนาระบบโครงสร้างซีท SEAT ซึ่งโรงเรียนที่จัดการเรียนรวม ต้องบริหารตามโครงสร้างซีทให้ครอบคลุมองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 4 ประการ คือ

⁹⁶ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, เล่มที่ 16 การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557), 13 - 17.

1. นักเรียน S : Student หมายถึง นักเรียนที่มีความพิการ มีการเตรียมการโดยหากรู้ว่าเด็กพิการตั้งแต่แรกเกิด รัฐจะให้บริการตั้งแต่แรกเกิด หรือหากพิการภายหลังก็ให้บริการทันทีที่พบความพิการเป็นการให้ต่อแถมโดยเตรียมเด็กให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนร่วม เช่น คนหูหนวกต้องรู้ภาษามือ คนตาบอดต้องการอักษรเบรลล์ และพยายามค้นหาและใช้สิ่งที่เด็กมีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด หลังจากที่ มี พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไข พ.ศ. 2545 รัฐบาลได้จัดตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษ มีหน้าที่ให้บริการการศึกษา ระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิเศษแต่ทั้งนี้หัวใจสำคัญในการพัฒนาเด็กพิเศษคือ ครอบครัวของเด็กที่จะมีผลต่อพัฒนาการของเด็ก อีกกลุ่มหนึ่งที่มีความสำคัญต่อ การพัฒนาการศึกษาพิเศษคือเด็กทั่วไปในโรงเรียน ในการบริหารจัดการโรงเรียนเรียนร่วมต้องมีการบริหารจัดการในโรงเรียนจึงจะเกิดประโยชน์สูงสุด เด็กทั่วไปจะต้องเข้าใจละมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของการจัดการเรียนร่วม และได้รับการเตรียมให้เข้าใจคนพิการโดยทำกิจกรรมจำลองเพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกเข้าใจเพื่อนเรียนรู้ที่จะเรียนร่วมกับคนพิการอย่างไร การช่วยเหลือเพื่อนพิการทำอย่างไร เตรียมเด็กให้เปิดใจและยอมรับความแตกต่างของคน เป็นการปลูกฝังจริยธรรมของเด็กไปด้วย

2. สิ่งแวดล้อม E : Environment สภาพแวดล้อม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ กายภาพ หมายถึง สภาพกายภาพภายในโรงเรียน ได้แก่ ห้องเรียน โต๊ะเรียน โต๊ะนั่ง การถ่ายเทของอากาศ แสงไฟ ความชื้น สภาพแวดล้อมรอบบริเวณโรงเรียน สนามฟุตบอล ห้องดนตรี หอประชุม ห้องสมุด สภาพทางกายภาพนอกโรงเรียน เช่น ในชุมชน ในตลาด ในตัวเมือง ในอำเภอในสถานที่ที่พาเด็กไปทัศนศึกษา ค่ายลูกเสือ เรื่องต่าง ๆ เหล่านี้โรงเรียนต้องจัดการให้ความสะดวกกับเด็กพิการ อีกส่วนหนึ่งคือ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียน ครู แม่ครัว ยาม ตำรวจจราจรที่ช่วยเด็กข้ามถนนหน้าโรงเรียน บุคคลเหล่านี้ถือว่ามีสำคัญต่อเด็ก บุคคลเหล่านี้ต้องได้เข้าใจในการจัดการศึกษาเรียนรวมโดยผู้บริหารโรงเรียนบอกเล่าให้บุคคลเหล่านี้เข้าใจ

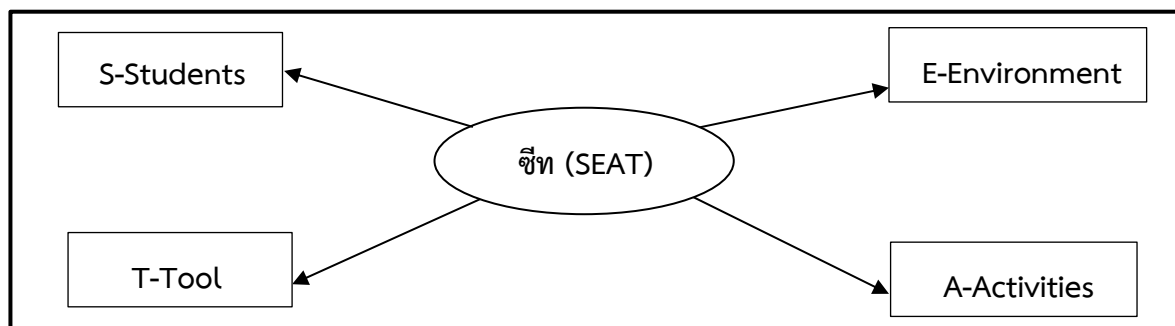
3. กิจกรรมการเรียนการสอน A : Activity เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนภายในและภายนอกห้องเรียน เริ่มตั้งแต่หลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการได้มีการปรับหลักสูตรของเด็กทั่วไปให้เด็กพิการแต่ละประเภท เช่น การปรับชั่วโมงเรียนคัดไทย แทนที่จะให้เด็กตาบอดคัดไทย ต้องกดเบรลล์แทน การปั้นแทนวาดรูป การปรับหลักสูตรเฉพาะ ตั้งแต่เริ่มเรียนจนถึง 12 ปี เด็กพิการที่บกพร่องด้านต่าง ๆ ควรมีความรู้เรื่องต่าง ๆ ที่เรียนในห้องเรียนเพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น เด็กปัญญาอ่อน ต้องซื้อของเป็น และต้องรู้จักจำนวนเงิน นอกจากนี้ยังมีหลักสูตรเพิ่มเติมทักษะที่จำเป็น เช่น ตาบอดต้องสอนอักษรเบรลล์ หากสอนไม่ได้โรงเรียนต้องจัดบริการเพิ่มเติมให้ โดยมีกฎกระทรวงเอื้ออำนวยให้แล้ว การจัดการทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

(Individualized Education Program : IEP) เป็นกระบวนการที่ดูแลเด็กพิเศษทุกด้านตลอดทั้งปี และมีการปรับแผนทุก ๆ ครึ่งปีแผนนี้สามารถนำไปใช้ในกระบวนการของการตรวจสอบเด็กก่อนที่จะให้ความช่วยเหลือเด็กและเมื่อให้การช่วยเหลือเด็กไปแล้วยังเป็นเครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการประเมินความก้าวหน้าของเด็กว่าเป็นไปสอดคล้องกับความต้องการของเด็กแต่ละคนหรือไม่ ฉะนั้นการจัดทำ (Individualized Education Program : IEP) เป็นกระบวนการใหญ่ ต้องทำงานเป็นทีมงานจึงจะเกิดประโยชน์สูงสุดมีการทำงานตามแผนและมีคู่มือช่วยในการทำงาน โดยเชิญทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมาช่วยกัน เช่น ครู ผู้ปกครอง ผู้ชำนาญการเฉพาะด้านต่าง ๆ ผู้บริหารโรงเรียน เป็นต้น ในแผนนี้มีข้อหนึ่งเขียนถึงสิทธิประโยชน์ของเด็กที่พึงได้รับ จากการตรวจสอบแล้วว่าเด็กมีความต้องการจำเป็นพิเศษจำเป็นต้องได้รับบริการในเรื่องสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามกฎหมายกระทรวง และมีเงินกองทุนการศึกษาเพื่อคนพิการเพื่อดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนใน (Individualized Education Program : IEP) นอกจากนี้ยังจัดให้มีแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) เป็นแผนเล็ก ๆ ที่จะสอนเด็กเฉพาะส่วนที่เด็กมีความบกพร่อง เทคนิคการสอน เทคนิคการวิเคราะห์งาน เทคนิคการใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy System) ระบบพี่สอนน้องการเรียนร่วมโดยร่วมมือกันทำให้เด็กทั้งห้องเรียนเรียนได้ดีขึ้น กิจกรรมนอกห้องเรียน การจัดกิจกรรมการค้นคว้า การศึกษาดูงาน

4. เครื่องมือ T : Tool เครื่องมือ ตามกฎหมายกระทรวงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก การใช้เทคโนโลยีมาประดิษฐ์เพิ่มเติม เช่น เครื่องคิดเลขมีเสียง ครูการศึกษาพิเศษ ล่ามภาษามือ งบประมาณ (เด็กพิการจะได้ 5 เท่า ของเด็กปกติ คือ 2,000 บาท/คน/ปี) นโยบาย วิสัยทัศน์พันธกิจ สื่อ ตำรา บริการ การฝึกอบรมพ่อแม่ล้วนเป็นเครื่องมือที่จะช่วยในการให้บริการด้านการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษทั้งสิ้น

หลักในการจัดการศึกษาจะเป็นการเตรียมการให้โรงเรียนเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกและความต้องการจำเป็นต่าง ๆ คือ ตัวนักเรียน สภาพแวดล้อมต่าง ๆ กิจกรรมในการดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม เพื่อเอื้อต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ไม่ใช่เป็นการปรับเด็กให้สามารถปรับตัวเพื่อเรียนร่วมกับเด็กปกติอีกต่อไป ตามแผนภาพของโครงสร้าง⁹⁷ ดังแผนภาพที่ 2

⁹⁷ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, เล่มที่ 16 การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557), 13 - 17.

แผนภาพที่ 2 แสดงกรอบโครงสร้างซีท

เบญญา ชลธารนนท์, **คู่มือการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท** (กรุงเทพฯ : เพทายการพิมพ์, 2546), 12.

สุชาดา บุบผา กล่าวถึง การศึกษาแบบเรียนรวมควรคำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ข้อที่สำคัญ ได้แก่ 1. มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษา 2. มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันในการอยู่ร่วมกันในสังคม 3. การเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อมสนองความแตกต่างของแต่ละบุคคล องค์ประกอบการศึกษาแบบเรียนรวมทั้งสามประการนี้ได้บ่งชี้ถึงความเท่าเทียมกันตามสิทธิมนุษยชนเกี่ยวกับโอกาสทางการศึกษา สังคม การยอมรับสภาพความแตกต่างของบุคคล ทฤษฎีนี้ได้ถูกนำไปประยุกต์ใช้อย่างแพร่หลายในกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุดโดยเน้นความสำคัญคือ เด็กแต่ละคนควรได้รับการส่งเสริมให้ใช้สติปัญญาด้านที่ถนัดเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ควรมีรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถทางสติปัญญาที่มีอยู่หลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการประเมินการเรียนรู้ ควรมีการวัดและประเมินผลจากเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถครอบคลุมพัฒนาการทุก ๆ ด้านซึ่งแต่ละส่วนมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกัน⁹⁸ ดังแสดงแผนภาพที่ 4 ดังนี้

⁹⁸ สุชาดา บุบผา, **ตำราการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education)** (อุดรธานี: คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2557), 22.

แผนภาพที่ 3 องค์ประกอบของการศึกษาแบบเรียนรวม
 ที่มา: สุชาติดา บุปผา, **ตำราการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education)** (อุดรธานี: คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2557), 22.

แนวคิดหลัก (Major Concepts) ที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรวม ได้แก่
 1) โอกาสที่เท่าเทียมกัน (Equal Opportunity) เด็กทุกคนต้องมีสิทธิในการได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน 2) ความหลากหลาย (Diversity) การจัดการศึกษาที่ดีควรคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล เด็กทุกคนในชั้นเรียนมีศักยภาพที่ต่างกันไป 3) การยอมรับความแตกต่าง (Individual differences) การบูรณาการสถานการณ์ให้มีความเหมาะสมกับความต้องการเฉพาะ ซึ่งเป็นกระบวนการ "การดูซึม" ให้กลมกลืนไปด้วยกัน ดังนั้นการจัด การศึกษาจะต้องจัดให้สามารถยอมรับความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนในชั้นได้ 4) เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน (Mutual Respect) นักเรียนควรได้รับการปลูกฝังให้เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น โดยครูต้องเป็นตัวอย่างที่ดี (Role Model) 5) สิ่งแวดล้อมที่มีความจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment) การจัดบูรณาการสภาพแวดล้อมของโรงเรียนต้องมีความเหมาะสม เปิดโอกาสนักเรียนเข้าเรียนหรือมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นปกติมากที่สุด

สำหรับปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมความสำเร็จของการศึกษาแบบเรียนรมนั้น สรุปได้ 3 ประเด็นดังนี้ 1. ปัจจัยระดับบุคคล ได้แก่ 1) การคัดเลือกครูผู้สอนและครูผู้ช่วยที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีความรัก มีเมตตา มีความอดทนสูง รวมถึงมีทัศนคติเชิงบวกพร้อมที่จะดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้ ซึ่ง 2) ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน 3) การส่งเสริมคุณภาพ การเรียนรวม โดยความร่วมมือระหว่างครู บุคลากร หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการศึกษาพิเศษในแต่ละด้าน และจากผู้บริหารในการให้ข้อมูลพฤติกรรมเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการ

สอนให้บรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ 4) การพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ครูและผู้ปกครองจะต้องให้ความร่วมมือกัน ในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ไปในทิศทางเดียว 5) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทัศนคติเชิงบวกต่อการศึกษาพิเศษ (Bochner & Pieterse, Ward and Le Dean) ไม่มองว่าการจัดการศึกษาพิเศษเป็นภาระจำเป็นที่ต้องทำ แต่มองว่าการพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เป็นเป้าหมายของความสำเร็จทางการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์อย่างแท้จริง ซึ่งทัศนคติของผู้บริหารมีผลต่อการจัดการศึกษาพิเศษในสถานศึกษาอย่างมาก รองลงมาเป็นทัศนคติครู นักเรียน และผู้ปกครอง

อุปสรรคในการจัดการศึกษาพิเศษ คือ ครูยังไม่พร้อมจะรับนักเรียนเข้าเรียนรวมในห้องเรียนปกติ ครูยัง จำเป็นต้องได้รับการอบรมด้านการศึกษาพิเศษเพิ่ม การขาดแคลนครูการศึกษาพิเศษ ครูลาออกระหว่างภาคเรียน ซึ่งมีการแก้ปัญหาโดยการสนับสนุนให้ครูเข้าอบรมด้านการศึกษาพิเศษ แต่เมื่อสอบบรรจุได้ครูลาออก จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องเข้ามาดูแลนักเรียนแทนการสอนจะเป็นหน้าที่ของครูคนอื่น หรือครูมีภาระงานเอกสารที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน ทำให้มีเวลาในการจัดการเรียนการสอนน้อย ดังนั้นในเวลาสอนต้องบริหารจัดการเวลาให้คุ้มค่าที่สุดเพื่อพัฒนา นักเรียน และบางกรณีขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองในการจัดการศึกษาพิเศษ เมื่อสำเร็จการศึกษา ระบบการส่งต่อยังไม่ต่อเนื่องและครบทุกความบกพร่อง ส่งผลให้โรงเรียนไม่สามารถรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภทเข้ามาเรียน

2. ปัจจัยระดับหน่วยงาน การจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนหรือหน่วยงาน ได้แก่ 1) ผู้บริหารต้องแสดง นโยบาย กระบวนการ แผนงานสนับสนุนงบประมาณ จัดแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม เสริมสร้างให้บุคลากรและ นักเรียนทุกคนมีทัศนคติที่ดีต่อกัน และส่งเสริมให้บุคลากรมีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา เพื่อมาพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างต่อเนื่อง 2) สร้างกระบวนการเรียนรวมอย่างเป็นระบบ เริ่มต้นตั้งกระบวนการรับ กระบวนการช่วยเหลือ การนำสหวิชาชีพเข้ามาทำงานเป็นทีม และการรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การจัดชั้นเรียน การปรับความเข้าใจกับบุคลากรในการจัดการศึกษาพิเศษ 3) การปรับหลักสูตร เพื่อให้ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเข้าถึงบทเรียน และทำความเข้าใจบทเรียนได้มากขึ้น โดยการปรับเนื้อหาวิธีการสอน หรือการนำเทคโนโลยีมาอำนวยความสะดวกสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 4) การเชื่อมต่อหรือเปลี่ยนผ่านทางการศึกษาจากระดับหนึ่งสู่อีกระดับหนึ่งที่สูงขึ้น ต้องมีการวางแผนการทำงานร่วมกัน ระหว่างครูประจำชั้นทุกระดับและบุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้อง และ 5) การสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชนให้มีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการศึกษาพิเศษ

อุปสรรคในการจัดการศึกษาพิเศษ คือ ความพร้อมในการรับนักเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกของ โรงเรียน ความพร้อมของสถานที่ ในบางกรณีนักเรียนมีความจำเป็นต้องออกกลางคัน โรงเรียนไม่สามารถรองรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้มาเรียนได้ครบทุกเขต โดยเฉพาะทางร่างกาย งบประมาณของโรงเรียนที่ได้รับ ไม่สม่ำเสมอ มีความยืดหยุ่นน้อย และเป็นงบประมาณรวมของโรงเรียน ไม่มีแยกเฉพาะการศึกษาพิเศษ อุปสรรคที่มีความจำเป็นสำหรับพัฒนาและช่วยเหลือนักเรียน สื่อการสอนที่ได้รับไม่ตรงกับความต้องการของนักเรียน

3. ปัจจัยเชิงระบบ ได้แก่ 1) การเตรียมบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมกับการจัดการศึกษาพิเศษ เริ่มตั้งแต่ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทุกคน ต้องได้รับการเรียนการสอนทาง ทฤษฎีและทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนรวม 2) สนับสนุนจากต้นสังกัดด้าน นโยบาย งบประมาณ มีการนิเทศและติดตามอย่างต่อเนื่อง 3) ส่งเสริมให้ทุกโรงเรียนจัดเตรียมสถานที่สำหรับ การจัดการศึกษาพิเศษ ห้องเรียน ห้องเสริมวิชาการ ศูนย์บริการนักศึกษาพิการภายในสถานศึกษา 4) การส่งเสริมให้โรงเรียนมีทีมสหวิชาชีพ เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักกิจกรรมบำบัด นักแก้ไขการพูด เข้ามาร่วม พัฒนานักเรียนในโรงเรียนกับ ครูการศึกษาพิเศษ และสร้างระบบการเชื่อมระหว่างโรงเรียน หน่วยงานให้เป็นแนว ปฏิบัติที่ชัดเจน อุปสรรคในการจัดการศึกษาพิเศษ คือ ขาดการสร้างเครือข่าย สร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน หน่วยงาน หรือสร้างระบบการเชื่อมต่อด้านการศึกษา และการให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง ซึ่ง การส่งเสริม นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้ประสบความสำเร็จต้องมีการเชื่อมต่อระหว่าง โรงเรียน ประถม โรงเรียนมัธยม มหาวิทยาลัยหรือโรงเรียนอาชีวศึกษา และสุดท้าย คือ การประกอบอาชีพ จนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างภาคภูมิใจ โดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนส่งเสริม และที่สำคัญการมีทัศนคติทางลบของผู้ปกครองบางคนที่ยังไม่พร้อมเปิดใจยอมรับที่ลูกหรือหลานมีแนวโน้ม เป็นนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ จึงเกิดช่องว่างระหว่างครู ผู้ปกครองในการช่วยเหลือนักเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญ ในการส่งเสริมความสำเร็จของการศึกษาแบบเรียนรวม เป็นผู้ ที่ต้องดำเนินการและกำหนดกลยุทธ์ กำหนดเป็นนโยบายสำหรับการปฏิบัติได้จริงอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมสมรรถภาพของครูผู้สอนให้มีกลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม โดยเน้นการทำงาน ร่วมกัน การส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์และสร้างความร่วมมือในการแก้ปัญหา มีการจัด สภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่อบอุ่น สร้างความไว้วางใจ ความอุ่นใจให้แก่เด็กและผู้ปกครอง ส่งผลให้ นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน รวมถึงการสร้างห้องเรียน ควรออกแบบที่เป็นสากลเหมาะสมกับทุก คนในการเรียนรู้ UDL (Universal Design for Learning) และการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อ การพัฒนาการจัดการเรียนรวม ตลอดจนส่งเสริมให้มีการทำวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษา

พิเศษ การพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษาพิเศษให้มีมาตรฐานไปในทางเดียวกัน และสามารถนำไปใช้ได้จริงในห้องเรียนควบคู่กับการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอน⁹⁹

สรุปได้ว่า องค์ประกอบในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ประกอบไปด้วย เด็กทุกคนต้องมีโอกาสในการได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน การเตรียมบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม มีการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่อบอุ่น สร้างความไว้วางใจ ความอุ่นใจให้แก่เด็กและผู้ปกครอง สนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียนมีเครื่องมือและใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนเรียนรวม

กระบวนการจัดการศึกษาเรียนรวม

การจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษา เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการมีการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) มีกระบวนการจัดการศึกษาเรียนรวม 3 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมการเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการศึกษาเรียนรวม มี 3 กระบวนการ ดังนี้

1.1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการของสถานศึกษา

สถานศึกษารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เช่น ข้อมูลนักเรียน ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลวัสดุอุปกรณ์ ข้อมูลอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ข้อมูลด้านงบประมาณ ข้อมูลด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาเป็นต้น และนำข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้ร่วมกันตรวจสอบข้อมูล ประเมินความพร้อมของสถานศึกษา

1.2 วางแผนการจัดการศึกษาเรียนรวม

ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ร่วมประชุมวางแผนเตรียมความพร้อม ภายใต้บริบทการดำเนินงานของสถานศึกษา

⁹⁹ สุภัทสรุ จตุโชคอุดม และคณะ “แนวโน้มการจัดการศึกษาเรียนรวมในประเทศไทยและปัจจัยสู่ความสำเร็จ,” วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ 11 ,1 (มกราคม – มิถุนายน 2565): 28 - 30.

1.3 ดำเนินการตามแผนเตรียมความพร้อม

เป็นการนำแผนการเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษาเรียนรวมของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติโดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ร่วมกันดำเนินการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

ขั้นที่ 2 การจัดการศึกษาเรียนรวม มี 9 กระบวนการ ดังนี้

2.1 รับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สถานศึกษาดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545 ในกรณีนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียนในช่วงอายุที่ไม่ตรงเกณฑ์ตามประกาศการรับนักเรียนของสถานศึกษา ให้สถานศึกษาดำเนินการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนก่อนหรือหลังอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2546 (ข้อ 3)

2.3 การประเมินความสามารถพื้นฐาน

เป็นการตรวจสอบประเมินนักเรียนเพื่อค้นหาศักยภาพหรือความสามารถที่เป็นจุดเด่น และความสามารถในปัจจุบัน รวมทั้งค้นหาจุดด้อยหรือปัญหาของนักเรียน ทั้งนี้ควรประเมินในหลายสถานการณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

2.4 การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) และแผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (Individualized Transition Plan: ITP)

เป็นแผนการจัดการศึกษาที่จัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเป็นรายบุคคล โดยผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง ครูผู้สอนหรือครูการศึกษาพิเศษหรือครูประจำชั้น ทีมสหวิชาชีพ (ถ้ามี) ที่ร่วมกันจัดทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมทั้งกำหนดเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

2.5 การขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

ตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการทางการศึกษามีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. 2550 กำหนดแนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในการขอรับเงินอุดหนุนทางการศึกษา เพื่อขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

2.6 การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan: IIP)

การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ครูควรบูรณาการเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ใช้วิธีสอนที่หลากหลาย ยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

2.7 การจัดบริการเพิ่มเติมพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

นอกจากการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สถานศึกษายังสามารถจัดบริการหรือประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอรับการสนับสนุนบริการให้แก่ นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการพัฒนา บำบัด ฟื้นฟู มีพัฒนาการตามวัยหรือเต็ม ศักยภาพควรจัดให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ

2.8 การทบทวนและปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

เป็นการนำผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ไปทบทวนและปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

2.9 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษมีจุดมุ่งหมาย เพื่อประเมินความรู้ ความสามารถ พัฒนาการของนักเรียน และนำผลไปปรับปรุงพัฒนา ให้สถานศึกษาดำเนินการวัดและประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และตามสภาพจริงของนักเรียน สอดคล้องกับระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ขั้นที่ 3 สรุปและประเมินผลการจัดการศึกษาเรียนรวม

การสรุปและประเมินผลการจัดการศึกษาเรียนรวม เป็นขั้นตอนสุดท้ายหลังการจัดการศึกษาเรียนรวมโดยผู้ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ครูการศึกษาพิเศษผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกันสรุปและประเมินผลการจัดการศึกษาเรียนรวมนำผลการประเมินมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนานักเรียนที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษตามความต้องการจำเป็นพิเศษที่เหมาะสมและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น¹⁰⁰

สอดคล้องกับ ดาวเนส (Downes) และ แนร์ช-เวิร์ธ (Nairz-Wirth) กล่าวว่า กระบวนการสำคัญ 10 ประการสำหรับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสหภาพยุโรป

1. การมุ่งเน้นทั้งระบบ โรงเรียน หน่วยงาน และครอบครัวมีความแตกต่างกันแต่ระบบเชื่อมโยงกัน แต่ละแห่ง มีความสัมพันธ์และอิทธิพลร่วมกันที่ส่งผลกระทบต่อบุคคลทั้งระบบปิดกัน เป็นอุปสรรคและ การสนับสนุน

2. ความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ ความเท่าเทียมกันอย่างเป็นทางการจำเป็นต้องมีความมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จ ในด้านการศึกษาสำหรับทุกคนโดยไม่คำนึงถึงภูมิหลังทางสังคม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้ กลุ่มต่าง ๆ อาจต้องการการสนับสนุนเพิ่มเติม การไม่เลือกปฏิบัติรวมถึงสิทธิในความเท่าเทียมกันและ ความเคารพในสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนโดยปราศจากอคติ

¹⁰⁰ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวม สำหรับสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2567), 7-24.

3. สิทธิเด็กในการแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วม และสิทธิทางการศึกษาอื่น ๆ เด็กมีสิทธิที่จะรับฟังในประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อสวัสดิภาพของตนเอง โดยคำนึงถึงอายุและวุฒิภาวะของเด็ก
4. วิธีการแบบองค์รวม วิธีการแบบองค์รวมตระหนักถึงความต้องการทางสังคม อารมณ์ และร่างกาย ไม่ใช่แค่ ความต้องการด้านวิชาการและความรู้ความเข้าใจของทั้งเด็กวัยรุ่นและผู้ปกครอง
5. การมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งของผู้ปกครองในโรงเรียน รวมถึงผู้ปกครองเด็กด้อยโอกาส ข้อมูลจากผู้ปกครองในเรื่องนโยบายและแนวทางปฏิบัติของโรงเรียน ตลอดจนการศึกษา ของบุตรธิดา จำเป็นต้องมีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ทั่วไปและการมุ่งเน้นที่เด่นชัดในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กด้อยโอกาส
6. ความแตกต่างในแนวทางการป้องกัน ความต้องการในระดับต่าง ๆ ต้องใช้กลยุทธ์ที่แตกต่างกันในเพื่อตอบสนองความต้องการเหล่านั้น รวมถึงนักเรียนและครอบครัวที่มีความเสี่ยงปานกลางและความต้องการต่อเนื่อง
7. การสร้างจุดแข็ง การส่งเสริมจุดแข็งในผลกระทบจะพบข้อบกพร่องของกลุ่มที่เปราะบางและพยายาม ส่งเสริมความเข้มแข็งมากกว่าเพียงป้องกัน
8. สหสาขาวิชาชีพเป็นการตอบสนองหลายแง่มุมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญจำนวนมากในการทำงานร่วมกันเพื่อตอบสนองกับความต้องการจำเป็นพิเศษและหลากหลายของกลุ่มเด็กด้อยโอกาส
9. การเป็นตัวแทนและการมีส่วนร่วมของกลุ่มด้อยโอกาส กลุ่มด้อยโอกาสรวมถึงผู้ที่ประสบปัญหาความยากจนและการกีดกันทางสังคม กลุ่มเสี่ยง ที่จะออกจากโรงเรียนก่อนวัยเรียน กลุ่มที่ประสบปัญหาการกลั่นแกล้ง ปัญหาด้านสุขภาพจิต และ หรือความต้องการด้านการศึกษาพิเศษ นอกจากนี้ กลุ่มผู้อพยพและชนกลุ่มน้อยบางกลุ่ม ต้องมีจุดเน้น ที่ชัดเจนในกระบวนการและโครงสร้างที่รับรองการเป็นตัวแทนและการมีส่วนร่วมของกลุ่มเหล่านี้
10. การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ตลอดชีวิตจำเป็นต้องมีนโยบายด้านการศึกษาที่ชัดเจนเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้น การบรรลุผลส่วนตัวและทางสังคม การเจรจาระหว่างวัฒนธรรมในชุมชนต่าง ๆ และความยากจน การรวมตัวทางสังคม และการจ้างงาน ครอบคลุมการเรียนรู้นอกระบบ เช่นเดียวกับชั้นเรียนการศึกษานอกระบบและในระบบโดยอาศัยวิธีการเรียนรู้ตลอดเวลา¹⁰¹

¹⁰¹ Downes P., and Nairz-Wirth E., **Structural Indicators for Inclusive Systems in and around Schools** (European Union: Luxembourg, 2016), 15-16.

สรุปได้ว่า กระบวนการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมนั้น โรงเรียนต้องศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการของสถานศึกษา มีการวางแผนเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม การสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและหน่วยงานต่าง ๆ มีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ รวมถึงการสรุปและประเมินผลการจัดการศึกษาเรียนรวม

ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้ไปเป็นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2561 โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ 1) จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น 2) วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบรวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว 3) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 4) กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา 5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 6) ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 7) จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 8) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา 9) ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 10) ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา 11) ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 12) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย¹⁰² ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาซึ่งจัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ณ วันที่ 28 มกราคม

¹⁰² “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560,” *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 134 ตอนพิเศษ 295 ง (29 พฤษภาคม 2560): 13.

พ.ศ. 2564 โดยกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 62 เขต ดังนี้

1. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ประกอบด้วยท้องที่เขตพญาไท บางซื่อ ดุสิต สัมพันธวงศ์ ปทุมวัน ราชเทวี พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย บางแค บางขุนเทียน บางบอน ทุ่งครุ ราษฎร์บูรณะ จอมทอง คลองสาน ธนบุรี ภาษีเจริญ ดลิ่งชัน ทวีวัฒนา บางพลัด บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ และหนองแขม กรุงเทพมหานครให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ตั้งอยู่ที่เขตราชเทวี

2. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วยท้องที่เขตบางรัก วัฒนา สาทร พระโขนง บางนา คลองเตย บางคอแหลม ยานนาวา ดินแดง ห้วยขวาง จตุจักร ลาดพร้าว บางเขน สายไหม บึงกุ่ม บางกะปิ วังทองหลาง ดอนเมือง หลักสี่ ลาดกระบัง สะพานสูง คันนายาว มีนบุรี คลองสามวา หนองจอก ประเวศ และสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตั้งอยู่ที่เขตห้วยขวาง

3. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดกาญจนบุรี ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี

4. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองกาฬสินธุ์

5. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษากำแพงเพชร ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดกำแพงเพชร ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษากำแพงเพชร ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองกำแพงเพชร

6. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาขอนแก่น ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดขอนแก่น ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาขอนแก่น ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองขอนแก่น

7. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาจันทบุรี ตราด ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาจันทบุรี ตราด ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองจันทบุรี

8. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาฉะเชิงเทรา ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาฉะเชิงเทรา ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา

9. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาชลบุรี ระยอง ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาชลบุรี ระยอง ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองชลบุรี

10. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาชัยภูมิ ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดชัยภูมิให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาชัยภูมิ ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองชัยภูมิ

11. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาเชียงราย ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดเชียงรายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาเชียงราย ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองเชียงราย

12. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองเชียงใหม่
13. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดตรังและจังหวัดกระบี่ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองตรัง
14. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดตากให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองตาก
15. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครปฐม ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดนครปฐมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครปฐม ตั้งอยู่ที่อำเภอนครชัยศรี
16. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครพนม ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดนครพนมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครพนม ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองนครพนม
17. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครราชสีมา ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดนครราชสีมา ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครราชสีมา ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองนครราชสีมา
18. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครศรีธรรมราช ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดนครศรีธรรมราชให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช
19. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครสวรรค์ ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดนครสวรรค์ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครสวรรค์ ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองนครสวรรค์
20. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดนนทบุรี ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองนนทบุรี
21. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานราธิวาส ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดนราธิวาส ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานราธิวาส ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองนราธิวาส
22. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาน่าน ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดน่าน ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาน่าน ตั้งอยู่ที่อำเภอภูเพียง
23. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาบึงกาฬ ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดบึงกาฬ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาบึงกาฬ ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองบึงกาฬ
24. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาบุรีรัมย์ ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดบุรีรัมย์ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาบุรีรัมย์ ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองบุรีรัมย์
25. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาปทุมธานี ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดปทุมธานี ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาปทุมธานี ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองปทุมธานี

26. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบศรีขันธุ์ ประกอบด้วยท้องที่จังหวัด
ประจำบศรีขันธุ์ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบศรีขันธุ์ ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง
ประจำบศรีขันธุ์

27. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปราจีนบุรี นครนายก ประกอบด้วยท้องที่จังหวัด
ปราจีนบุรี และจังหวัดนครนายกให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปราจีนบุรี นครนายก
ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองปราจีนบุรี

28. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปัตตานี ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดปัตตานี
ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปัตตานี ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองปัตตานี

29. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วยท้องที่จังหวัด
พระนครศรีอยุธยาให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่ที่อำเภอ
พระนครศรีอยุธยา

30. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดพะเยา
ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองพะเยา

31. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดพังงา
จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดระนองให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ตั้งอยู่
ที่อำเภอเมืองพังงา

32. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดพัทลุง ให้สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ตั้งอยู่ที่อำเภอควนขนุน

33. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดพิจิตร
ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองพิจิตร

34. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดพิษณุโลก
และจังหวัดอุตรดิตถ์ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ตั้งอยู่ที่อำเภอ
เมืองพิษณุโลก

35. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดเพชรบุรี
ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองเพชรบุรี

36. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดเพชรบูรณ์
ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองเพชรบูรณ์

37. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดแพร่ ให้สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองแพร่

38. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดมหาสารคาม
ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองมหาสารคาม

39. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภูมิภาคอาหาร ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดมุกดาหาร ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภูมิภาคอาหาร ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองมุกดาหาร
40. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
41. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายะลา ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดยะลา ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายะลา ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองยะลา
42. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาร้อยเอ็ด ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดร้อยเอ็ด ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาร้อยเอ็ด ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองร้อยเอ็ด
43. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาราชบุรี ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดราชบุรี ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาราชบุรี ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองราชบุรี
44. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาลพบุรี ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดลพบุรี ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาลพบุรี ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองลพบุรี
45. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาลำปาง ลำพูน ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาลำปาง ลำพูน ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองลำปาง
46. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาเลย หนองบัวลำภู ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดเลย และจังหวัดหนองบัวลำภู ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาเลย หนองบัวลำภู ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองเลย
47. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดยโสธร ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองศรีสะเกษ
48. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาสกลนคร ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดสกลนคร ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาสกลนคร ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองสกลนคร
49. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาสงขลา สตูล ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดสงขลา และจังหวัดสตูล ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาสงขลา สตูล ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองสงขลา
50. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาสมุทรปราการ ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดสมุทรปราการ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาสมุทรปราการ ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองสมุทรปราการ
51. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรสงคราม ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร
52. เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาสระแก้ว ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดสระแก้ว ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาสระแก้ว ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองสระแก้ว

53. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดสระบุรี ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองสระบุรี

54. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดสิงห์บุรี และจังหวัดอ่างทอง ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองสิงห์บุรี

55. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดสุโขทัย ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองสุโขทัย

56. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดสุพรรณบุรี ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

57. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดชุมพร ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี

58. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดสุรินทร์ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองสุรินทร์

59. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดหนองคาย ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองหนองคาย

60. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดอุดรธานี ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองอุดรธานี

61. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดชัยนาท ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองอุทัยธานี

62. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ประกอบด้วยห้องที่จังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดอำนาจเจริญ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองอุบลราชธานี¹⁰³

¹⁰³ “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา”, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138, ตอนพิเศษที่ 38 ง (17 กุมภาพันธ์ 2565): 4 – 9.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

อรอินทร์ คลองยี่ง ได้ทำศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การทำงานร่วมกันเป็นทีมมีผลต่อการบริหารโรงเรียนจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จะต้องมีความรู้ และมุ่งมั่นที่จะดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน¹⁰⁴

สุมาลี รามฤทธิ ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ สำหรับสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า 1. ปัจจุบันการจัดการเรียนรวม สำหรับสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานแผนงานและงบประมาณ ส่วนปัญหาของการจัดการเรียนรวม พบว่า การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนยังไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนการจัดสรรงบประมาณให้กับครูผู้สอนเด็กพิการยังไม่เหมาะสมและไม่ทั่วถึง บุคลากรในโรงเรียนและผู้ปกครองยังขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนพิการ 2. รูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ¹⁰⁵

สุมาลี ศรีวง ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ได้ 4 องค์ประกอบมีความสำคัญตามลำดับ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการมีความสำคัญอันดับ 1 2) การ

¹⁰⁴ อรอินทร์ คลองยี่ง, “รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชา ภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2557). บทคัดย่อ.

¹⁰⁵ สุมาลี รามฤทธิ, “รูปแบบการจัดการเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ สำหรับสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศึกษบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, 2559), บทคัดย่อ.

จัดการสภาพแวดล้อม 3) การจัดการเรียนรู้ 4) การประสานความร่วมมือ รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหาและแนวทางการดำเนินงาน ส่วนที่ 3 ส่วนกระบวนการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และส่วนที่ 4 ส่วนเงื่อนไขความสำเร็จทุกส่วนมีความเหมาะสมการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความถูกต้อง 2) ด้านความเหมาะสม 3) ด้านความเป็นไปได้ และ 4) ด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด¹⁰⁶

ณรงค์รักษ์ เคนไชยวงศ์ ทำการศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมี พบว่า 1. กลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 6 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาบุคลากร กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนานักเรียน กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาเครื่องมือ กลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาสภาพแวดล้อม และ กลยุทธ์ที่ 6 การบริหารจัดการ 2. กลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในการนำไปใช้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย 3. คู่มือการใช้กลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด¹⁰⁷

ธัญลักษณ์ จันทร์ศรี ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาพิเศษของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม สำนักงานศึกษาธิการภาค 14 พบว่า 1) สภาพปัจจุบันในการปฏิบัติงานบริหารการศึกษาพิเศษในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การบริหารการศึกษาพิเศษตามมาตรฐานการเรียนรวมเพื่อการประกันคุณภาพการจัดการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการบริหารการศึกษาพิเศษตามโครงสร้างชี้ท ด้านความต้องการการบริหารการศึกษาพิเศษ คือ

¹⁰⁶ สุมาลี ศรีผิง, “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,” *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย* 5, 2 (พฤศจิกายน 2561): 199 - 200.

¹⁰⁷ นณรงค์รักษ์ เคนไชยวงศ์, “กลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2561), บทคัดย่อ.

การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กพิเศษในแต่ละประเภท ให้แก่ ครู ผู้ปกครองและหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ซึ่งยังคงมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดหรือแยกประเภทของเด็กพิเศษและลักษณะต่าง ๆ ของเด็กพิเศษในแต่ละประเภท รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณให้ทันเวลาและจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนถึง วัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องโครงการและให้หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาพิเศษ จัดประชุม อบรม ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอนและผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรวม อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง มีการคัดกรองเด็กพิเศษตามแบบคัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการ สอดคล้องกับการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณและด้านการบริหารทั่วไปโดยกำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรวม และสร้างความเข้าใจภายในโรงเรียน ทั้งครูผู้สอนและผู้ปกครอง เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรวมได้อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ 2) รูปแบบการบริหารการศึกษาพิเศษของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม สำนักงานศึกษาธิการภาค 14 มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้อ มีความถูกต้อง และมีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการวิจัย¹⁰⁸

ญาณวรุฒม์ ตีระพัฒน์ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนโยบายและการวางแผนส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม โดยการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ 2) ด้านการจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการเรียนรวม โดยการหาแหล่งทุนสนับสนุนอย่างเพียงพอในการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านบริหารจัดการสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ โดยมีการออกแบบสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพและมีความปลอดภัย 4) ด้านหลักสูตรสถานศึกษา โดยจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เน้นทักษะพื้นฐานการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน 5) ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา โดยบูรณาการความร่วมมือกับชุมชน ผู้นำท้องถิ่นคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง หน่วยงานภาครัฐและเอกชน 6) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยพัฒนาให้ครูมีความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มีลักษณะเฉพาะบุคคล เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษรายบุคคลร่วมกันอย่างต่อเนื่อง¹⁰⁹

¹⁰⁸ ธีญลักษณ์ จันทศรี, “การพัฒนา รูปแบบการบริหารการศึกษาพิเศษของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม สำนักงานศึกษาธิการภาค 14” (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำและการบริหาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 2562), บทคัดย่อ.

¹⁰⁹ ญาณวรุฒม์ ตีระพัฒน์, “การจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2564), บทคัดย่อ.

วิชาญ จารุกาญจน์ ได้ศึกษาวิจัย การบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1.1) การบริหารจัดการ 1.2) การนำองค์กร 1.3) การจัดการเรียนการสอน และ 1.4) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ 2) ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าองค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้และเป็นประโยชน์¹¹⁰

แววตา ไชยพันธ์ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดศึกษาธิการภาค 12 ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดศึกษาธิการ ภาค 12 มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การบริหารจัดการ, การบริหารและจัดการสภาพแวดล้อม, การจัดการเรียนรู้, การสร้างความร่วมมือ 2) รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดศึกษาธิการภาค 12 ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำเนื้อหา กระบวนการจัดการศึกษา และเงื่อนไขความสำเร็จ และ 3) การประเมินการใชรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดศึกษาธิการภาค 12 จำนวน 4 ด้าน ด้านความถูกต้องด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด¹¹¹

สุภัทสร่า จตุโชคอุดม และ คณะ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง แนวโน้มการจัดการศึกษาเรียนรวมในประเทศไทยและปัจจัยสู่ความสำเร็จ ได้ศึกษา วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับความหมายของการจัดการเรียนรวม รูปแบบการจัดการเรียนรวมในประเทศไทยแนวโน้มการจัดการเรียนรวมในประเทศไทยและต่างประเทศและปัจจัยความสำเร็จของรูปแบบการเรียนรวม ซึ่งจากการวิเคราะห์วรรณกรรมที่ได้ศึกษารวบรวมนี้ ได้ข้อสรุปว่า การจัดการเรียนรวมให้ประสบความสำเร็จนั้น ต้อง

¹¹⁰ วิชาญ จารุกาญจน์, “การบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา,” (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2564), บทคัดย่อ.

¹¹¹ แววตา ไชยพันธ์, “การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดศึกษาธิการภาค 12,” วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ 2, 6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2565): 645.

อาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน การสร้างทัศนคติทางบวกให้กับบุคลากรโดยเฉพาะผู้บริหารมีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรวมในองค์กรให้ดำรงอยู่ต่อไป¹¹²

ศิวสันต์ สิงหะหล้า และคณะ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาการนำนโยบายการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับเด็กพิการไปปฏิบัติ ผลการศึกษา พบว่า 1) กระบวนการนำนโยบายการจัดการศึกษาเรียนรวมของกลุ่มเด็กพิการไปปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบบนลงล่าง โดยแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบตามลักษณะการจัดองค์การความสัมพันธ์ดังนี้ (1.1) การแปลงนโยบายจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ (1.2) การแปลงแผนงานจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไปสู่กิจกรรม/โครงการของสถานศึกษา 2) สภาพปัญหาในการนำนโยบาย การจัดการศึกษาเรียนรวมของกลุ่มเด็กพิการไปปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ (2.1) ปัญหางบประมาณ (2.2) ปัญหาด้านการจัดทำฐานข้อมูลเด็กพิการ (2.3) ปัญหาด้านบุคลากร และ (2.4) ปัญหาอุปสรรคสื่อและอารยสถาปัตยกรรม 3) เงื่อนไขความสำเร็จในการนำนโยบายการจัดการศึกษาเรียนรวมของกลุ่มเด็กพิการไปปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ประกอบด้วย (3.1) ทัศนคติของบุคคลที่เกี่ยวข้อง (3.2) การสร้างแรงจูงใจ และ (3.3) การสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ และ 4) ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงนโยบายการจัดการศึกษาเรียนรวมของกลุ่มเด็กพิการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการเรียนที่สร้างความเสมอภาคและเป็นธรรม ได้แก่ (4.1) ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการเพื่อเป็นฐานของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (4.2) ด้านการเสริมสร้างสมรรถนะที่เหมาะสมให้กับสถานศึกษาแบบเรียนรวม และ (4.3) ด้านการพัฒนาองค์การและการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวมเชิงสร้างสรรค์¹¹³

งานวิจัยในต่างประเทศ

เอลิฟ (Elif) ได้ศึกษาเรื่องมุมมองของครูต่อการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และความต้องการเกี่ยวกับการอบรมเพิ่มเติม เป็นงานวิจัยในประเทศตุรกี โดยศึกษากับครูตุรกีทั้งสิ้น 222 คน พบว่า การสร้างมาตรฐานให้เกิดขึ้นในการจัดการเรียนรวมในประเทศตุรกีมี

¹¹² สุภัทสร่า จตุโชคุดม และ คณะ, “แนวโน้มการจัดการศึกษาเรียนรวมในประเทศไทย และปัจจัยสู่ความสำเร็จ,” วารสารวิจัยและพัฒนาศึกษาพิเศษ 11, 1 (มกราคม – มิถุนายน 2565): 17.

¹¹³ ศิวสันต์ สิงหะหล้า และคณะ, “การศึกษาการนำนโยบายการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับเด็กพิการไปปฏิบัติ,” วารสารรัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการ 5, 4 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2565): 645.

ความจำเป็นต้องให้ความรู้เรื่องเกี่ยวกับความจำเป็นและความต้องการพิเศษในการจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยครูต้องการมีความรู้เรื่องพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องการจัดการศึกษาให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ แนวทางการฝึกทักษะทางสังคม การจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษาในสภาพบริบทที่มีความจำกัดหรือเฉพาะเจาะจง แนวทางการกำหนดเป้าหมายและการประเมินความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ¹¹⁴

แอบบัส และคณะ ได้วิจัยเรื่อง ทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อตรวจสอบการรับรู้ของครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาพิเศษ เขตพื้นที่ในเมืองและนอกเมือง โดยปากีสถานเป็นผู้ลงนามในวาระการประชุมแห่งชาติชาลามันกา เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ซึ่งเป็นทิศทางในการพัฒนาการศึกษาแบบเรียนรวม ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษและการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ กลุ่มตัวอย่าง (Sample size) ได้แก่ ครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ใช้วิธีการเลือกแบบสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูที่สอนในระดับประถมศึกษามีการรับรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษและการจัดการเรียนแบบเรียนรวมไม่ค่อยดี และมีการแบ่งกลุ่มอายุ 25-30 ปี จะมีระดับการรับรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษสูงถึง 90 % และการรับรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสูงถึง 40 % ในขณะที่กลุ่มอายุ 51-55 ปี จะมีระดับการรับรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษต่ำ 40 % และการรับรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมต่ำมากเพียงแค่ 2 % แสดงให้เห็นว่า อายุของครูผู้สอนมีผลต่อระดับการรับรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษและการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ซึ่งยิ่งอายุน้อยยิ่งมีผลการรับรู้ในระดับที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่มีอายุมาก โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้แนวคิดการจัดการศึกษาทั้ง 2 แนวคิด ค่อนข้างน้อย ทั้งการจัดการศึกษาพิเศษและการจัดการศึกษาเรียนรวม¹¹⁵

ฮาว (Haug) ทำการศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม: อุดมคติและความเป็นจริง ประเด็นสำคัญที่กล่าวถึงในวิจัย คือ ความท้าทายหลักในการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ประเทศในยุโรปส่วนใหญ่ยอมรับว่าการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเป็นวิธีรักษาสีทธิทางการศึกษาที่

¹¹⁴ Elif S.P., "Identification of inclusive education classroom teachers' views and need regarding in-service training on special education in Turkey," **Educational Research and Reviews** 9, 20 (2014): 1097-1108.

¹¹⁵ Abbas F., Zafar A., and Naz T., "Footstep towards Inclusive Education" **Journal of Education and Practice** 7,1 (2016): 2222-1735.

เท่าเทียมกันสำหรับทุกคน อย่างไรก็ตามคำจำกัดความและการนำไปปฏิบัติของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมมีความแตกต่างกันอย่างมาก มีการหารือเกี่ยวกับคำจำกัดความที่แคบและกว้างของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม โดยแยกความแตกต่างระหว่างมิติแนวนอนและแนวตั้งของแนวคิดวิจัยนี้ กล้างถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนในการศึกษาแบบเรียนรวมและความสามารถของครูสำหรับการสอนแบบเรียนรวม ยังไม่มีประเทศใดประสบความสำเร็จในการสร้างระบบโรงเรียนที่เป็นไปตามอุดมการณ์และเจตนารมณ์ของการรวมกันตามที่กำหนด โดยองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ การจัดทำแผนงานที่เหมือนจะเป็นเกณฑ์ที่พบ่อยที่สุดของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเพื่อหลีกเลี่ยงการแบ่งแยกคุณภาพของกระบวนการสอนและการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมมีลำดับความสำคัญต่ำกว่า¹¹⁶

สเคลกา (Schuelka) ได้ศึกษาทบทวนเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดการจัดการเรียนรวมในระบบของการศึกษา จากการทบทวนองค์ประกอบสำคัญและสังเคราะห์แนวคิดที่เกี่ยวข้อง พบผลการศึกษา พบว่ากระบวนการที่สร้างให้เกิดมาตรฐานและทำให้การจัดการเรียนรวมประสบความสำเร็จประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การมีแนวคิดและคำจำกัดความที่ชัดเจน มีการอธิบายและสื่อสารให้เข้าใจได้ง่าย องค์ประกอบที่ 2 คือ การกำหนดเป้าหมายของการศึกษา กำหนดการประเมินและตัวชี้วัด รวมถึงกำหนดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม องค์ประกอบที่ 3 คือ การมีความเข้าใจถึงความท้าทายด้านโครงสร้างการศึกษาและวัฒนธรรมย่อยที่อยู่ภายใต้ระบบการศึกษาอันนำไปสู่การปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จ องค์ประกอบที่ 4 คือ การสร้างกลยุทธ์การดำเนินงานที่ได้รับการออกแบบให้รองรับโครงสร้างการทำงาน หลักสูตรการเรียนการสอน แผนงาน การปฏิบัติ การประเมินผล และกระบวนการจัดการศึกษาในแต่ละโรงเรียน องค์ประกอบที่ 5 คือ การพัฒนาระบบการอบรมหรือพัฒนาศักยภาพของผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้การสนับสนุนอย่างรอบด้าน รวมถึงทรัพยากรสำหรับครูและผู้บริหารในโรงเรียนทุกคน องค์ประกอบที่ 6 คือ ผู้นำของประเทศ ต้องเป็นคนที่มีความรู้ ผู้นำ คือ สามารถกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการจัดทำระบบข้อมูลการจัดการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตรและระบบทางสังคมที่เชื่อมต่อการจัดการเรียนรวม รวมถึงการวางนโยบายรองรับการจ้างงานกับนักเรียนที่จบหลักสูตรการเรียนรวม เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและเห็นการเปลี่ยนแปลงได้¹¹⁷

¹¹⁶ Peder Haug, "Understanding inclusive education: ideals and reality," *Scandinavian Journal of Disability Research* 19, 3 (2017): 206–217.

¹¹⁷ Schuelka M.J., "Implementing inclusive education," in *K4D Helpdesk Report*. (Brighton UK: Institute of Development Studies, 2018), 1-14.

โรบิยันซาห์, มัดจิโต้, และ มูร์ทาดโล (Robiyansah, Mudjito, and Murtadlo) ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการการศึกษาแบบเรียนรวม: แนวทางปฏิบัติสำหรับการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนจัดการศึกษาแบบเรียนรวม งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพ ปัญหา และความต้องการในปัจจุบันของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เพื่อหารูปแบบที่ดีที่สุดของการดำเนินการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมและเพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานซึ่งดำเนินการในสามขั้นตอน ขั้นตอนหนึ่งคือการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการดำเนินการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ขั้นตอนที่สองคือ การกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้การศึกษาแบบเรียนรวม และขั้นตอนที่สามคือ การกำหนด ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนและการจัดการ เรียนรู้เป็นปัญหาที่ใหญ่ที่สุดในการนำการศึกษาแบบเรียนรวมมาใช้ ในขณะที่การบริหารจัดการ นักเรียน และการจัดการเรียนรู้เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะต้องพิจารณา ในการใช้รูปแบบการจัดการ ศึกษาแบบเรียนรวม จากผลการวิจัย ทั้งโรงเรียนได้มีการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษา แบบเรียนรวม ซึ่งประกอบด้วยสามขั้นตอน ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลลัพธ์มี ข้อเสนอแนะว่าควรเน้นย้ำถึงการทำงานร่วมกันระหว่างแบบจำลองนี้¹¹⁸

เอสเตอร์ แวน เมสเฮ็ม และคณะ ได้ศึกษาค้นคว้าการวิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการ ศึกษาแบบเรียนรวม: การค้นหาอย่างเป็นระบบและวิธีการทางสถิติในการรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาเรียนรวมนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งซึ่งต้องจัดให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ครูเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติการจัดการศึกษาเรียนรวม โดยหลักฐานเชิงประจักษ์ พบว่า ประสิทธิภาพ ของครูนั้นส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาเรียนรวมนอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะสำหรับการ วิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติของนักเรียนทุกคนทั้งที่มีและไม่มีความต้องการด้านการจัดการศึกษาพิเศษ และผู้บริหารโรงเรียนตลอดจนข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางวิชาการของนักเรียนเรียน รวม¹¹⁹

¹¹⁸ Iva Evry Robiyansah, Mudjito, and Murtadlo, "The development of inclusive education management model: Practical guidelines for learning in inclusive school," *Journal of Education and Learning (EduLearn)* 14, 1 (February 2020), 80-86.

¹¹⁹ Aster Van Mieghem and et.al, "An analysis of research on inclusive education: a systematic search and meta review," *International Journal of Inclusive Education* 24, 6 (2020): 675-689.

เอ็งเกิลเบิร์ก ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม: การพัฒนาและความท้าทาย ในประเทศแอฟริกาใต้ จากผลการวิจัยพบว่า ครูชาวแอฟริกาใต้ได้สนับสนุนการจัดการศึกษา แบบเรียนรวมบนพื้นฐานทางสังคมแต่ในสภาวะการณ์ที่ขาดทรัพยากรบุคคล เทคนิค และโครงสร้าง พื้นฐานที่เพียงพอในการอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการรับรู้เชิงลบภายในชุมชนของโรงเรียนบางแห่ง และส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางการศึกษาและ เศรษฐกิจถึงแม้ว่าจะพบความท้าทายเหล่านี้ การพัฒนาเชิงบวกรวมถึงการสนับสนุนการจัดการศึกษา แบบเรียนรวมในระดับชาติอย่างต่อเนื่องการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไปของการจัดการศึกษา เรียนรวมของครูและการระบุแนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวมในห้องเรียนที่ประสบความสำเร็จ ฉะนั้นการจัดการศึกษาเรียนรวมในประเทศแอฟริกาใต้จึงเป็นกระบวนการที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีความเกี่ยวข้องตามบริบทและตอบสนองต่อความเป็นจริงทางสังคมและเศรษฐกิจ ภายในบริบทเฉพาะของโรงเรียน¹²⁰

แอน เซอริล อาร์มสตรอง และคณะ ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่อง การปรับแนวคิดการจัดการศึกษา แบบเรียนรวมในประเทศหมู่เกาะแปซิฟิก พบว่า กรอบการศึกษาระดับภูมิภาคแปซิฟิก (PacREF) ปี 2018 –2030 เสนอวาระการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนทางการศึกษาใน 15 ประเทศ ได้อภิปรายแนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวมในประเทศหมู่เกาะแปซิฟิก คณะผู้วิจัยยืนยันว่าการจัดการศึกษา แบบเรียนรวมได้รับอิทธิพลอย่างมากจากแนวคิดภายนอกประเทศในหมู่เกาะแปซิฟิก สะท้อนถึงการ ครอบงำอาณานิคมในแปซิฟิกอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การสร้างขีดความสามารถในห้องเรียนภายใน สถาบันการศึกษาครูในภูมิภาคอ่อนแอลง ซึ่งเป็นการตอกย้ำแนวคิดเรื่องการขาดดุลทางวัฒนธรรม¹²¹

โดเนทและคณะ (Donath and other) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาวิชาชีพเพื่อสนับสนุนการ นำการศึกษาแบบเรียนรวมไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาแบบเรียนรวม เป็น การปฏิรูปที่มุ่งให้ความรู้แก่นักเรียนทุกคนในห้องเรียนทั่วไป โดยไม่ขึ้นกับคุณสมบัติที่หลากหลาย เช่น ความต้องการพิเศษทางการศึกษา พรสวรรค์ หรือการย้ายถิ่นฐาน การดำเนินการให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยครูที่มีความรู้ระดับมืออาชีพเกี่ยวกับการศึกษาแบบเรียนรวม ทักษะในการ ตอบสนองความต้องการที่หลากหลายในห้องเรียน และความเชื่อเชิงบวกต่อการศึกษาแบบเรียนรวม ครูได้รับโอกาสในการพัฒนาทางวิชาชีพ แต่สิ่งเหล่านี้มีประสิทธิภาพในการปรับปรุงกระบวนการ

¹²⁰ Englebrect P., “Inclusive education: Developments and challenges in South Africa,” *Inclusive education: Developments and challenges in South Africa* (August 2020): 219–232.

¹²¹ Ann Cheryl Armstrong and et.al, “Reconceptualizing inclusive education in the Pacific,” *International Journal of Inclusive Education* 27, 11 (2023): 1177-1190,

เรียนรู้และส่งผลดีต่อพฤติกรรมของนักเรียนหรือไม่ จากผลลัพธ์ 4 ประเภท ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ความเชื่อของครู และพฤติกรรมของนักเรียน จะสังเกตเห็นผลกระทบเชิงบวกแม้ว่าจะแตกต่างกันไปในผลลัพธ์ทั้งสี่ประเภท: ผลกระทบอย่างมากต่อความรู้ของครูเกี่ยวกับการศึกษา แบบเรียนรวม ผลกระทบปานกลางต่อทักษะของครู ผลกระทบเล็กน้อยต่อความเชื่อของครู และผลกระทบเล็กน้อยถึงปานกลางต่อพฤติกรรมของนักเรียน เรายังตรวจสอบปัจจัยที่อาจอธิบายถึงความแตกต่างในความแข็งแกร่งของเอฟเฟกต์การฝึก ข้อมูลชี้ให้เห็นว่าการฝึกอบรมระยะยาว ที่มีความเกี่ยวข้องกับภาคปฏิบัติสูงและโอกาสในการเรียนรู้เชิงรุกจะอำนวยความสะดวกในการ ถ่ายโอนไปยังโรงเรียน¹²²

เตียน เอกวาติ และ คณะ (Diyen Ekawati and et.al) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การดำเนินการตามนโยบายการจัดการศึกษาเรียนรวมโดยการศึกษาในครั้งนี้ใช้แนวทางวิจัยเชิงคุณภาพโดยผู้ตอบแบบสอบถามในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา นักจิตวิทยา และสำนักงานสามโน ประชากรประชากร และสำนักงานการคุ้มครองเด็กมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การดำเนินงานของการจัดการศึกษาเรียนรวมด้านปัจจัยสนับสนุน และประเด็นท้าทายการดำเนินการจัดการศึกษาเรียนรวมจากผลการศึกษาวิจัยสรุปว่า การดำเนินการตามนโยบายการศึกษาแบบเรียนรวมในระดับภูมิภาค หน่วยการศึกษาการดำเนินงานด้านเทคนิค หน่วยการศึกษา ดำเนินไปด้วยดีหากแต่ยังต้องปรับปรุง และต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐระดับท้องถิ่น¹²³

สรุป

บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัศึกษานั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานทางการศึกษาอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 รวมทั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในมาตรา 37 กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการหรือกฎหมายอื่น และ

¹²² Johanna L. Donath and other, “Does Professional Development Effectively Support the Implementation of Inclusive Education? A Meta-Analysis,” **Educational Psychology Review** 35,1 (March 2023): 28.

¹²³ Diyen Ekawati and et.al, “Implementation of Inclusive Education Policy,” **Journal of Social Work and Science Education** 4,3 (September 2023): 1023-1031

มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ อำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการศึกษา พัฒนาสาระของหลักสูตรและจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการและจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รับผิดชอบในการพิจารณาแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาเรียนรวม พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติฉบับนี้ ในหมวดที่ 1 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 8 วรรค 2 ระบุว่า สถานศึกษาในทุกสังกัด อาจจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัยในรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งการเรียนรวมการจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระ การพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นการฝึกอาชีพหรือบริการอื่นใด และในมาตรา 5 กำหนดให้คนพิการมีสิทธิทางการศึกษา คือ ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการตลอดชีวิตพร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา เลือกรับบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น รวมทั้งการจัดการทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และบทความ ได้แก่ บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา และได้นำแนวคิดของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ให้ได้มาซึ่งองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา และทราบบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จต่อไป

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา” โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม 2) เพื่อทราบบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา 3) เพื่อทราบผลการยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปตามระเบียบวิธีวิจัย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขั้นตอนดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

ผู้วิจัยจัดเตรียมโครงการวิจัยอย่างเป็นระบบตามระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย เริ่มต้นด้วยการศึกษาสภาพปัญหาและความจำเป็นของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ด้วยการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ จากตำรา เอกสารวิชาการ ข้อมูลสารสนเทศ งานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จากสื่อหลากหลายทั่วไปและสื่ออิเล็กทรอนิกส์และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อวิเคราะห์นำมาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย โดยขั้นสุดท้ายของขั้นนี้เป็นการปรับแก้ไขโครงสร้างการวิจัยตามอาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขไว้ และนำเสนอโครงร่างวิจัยต่อภาควิชา เพื่อขออนุมัติและดำเนินการทำวิจัยต่อไป

ตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ กำหนดกรอบแนวคิด และพัฒนาเครื่องมือนำไปทดลองใช้ ปรับปรุงคุณภาพ นำเครื่องมือที่พัฒนาแล้วไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาค้นคว้า และวิเคราะห์ตัวแปรเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ดังนี้

1.1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแล้วสังเคราะห์ประเด็นสำคัญนำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure interview)

1.2 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure interview) ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

1.3 ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้บริหารการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับผู้กำหนดนโยบาย ระดับผู้นำนโยบายมาแปลงเป็นวิชาการ และระดับผู้ปฏิบัติ จำนวน 9 คน ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยผู้วิจัยคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญแบบเจาะจง (Purposive Method) แล้วสรุปข้อมูลตัวแปรการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

1.4 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สร้างเป็นกรอบแนวคิดและข้อคำถามในแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดำเนินการดังนี้

2.1 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 1 ฉบับ ปรึกษาความชัดเจน และถูกต้องกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงตามคำแนะนำ

2.2 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยเสนอแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งพิจารณาค่า IOC ระหว่าง 0.50 – 1.00 ได้ค่าระหว่าง 0.60 – 1.00 ซึ่งแต่ละข้อคำถามนำไปใช้ได้

2.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเดียวกับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 5 เขต ๆ ละ 7 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 35 คน รวบรวมข้อมูลทั้งหมดวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์

แอลฟาของครอนบัก (Cronbach's alpha coefficient)¹²⁴ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ .965

2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจำนวน 56 เขต โดยในแต่ละเขตมีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 7 คน จำแนกเป็น ระดับเขตพื้นที่ 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา และระดับโรงเรียน จำนวน 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาใหญ่พิเศษหรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษากลางหรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาเล็ก รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาใหญ่พิเศษหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาใหญ่ และรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษากลางหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาเล็ก รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 392 คน ทั้งนี้โดยใช้ผู้ให้ข้อมูลเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis)

2.5 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) สกัดปัจจัยด้วยเทคนิค Principal Factor Analysis : PCA เพื่อสังเคราะห์หาองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ขั้นที่ 3 ประมวลผลข้อมูลและสังเคราะห์ โดยนำองค์ประกอบที่ได้แต่ละองค์ประกอบมาสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนี้

3.1 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure interview) ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

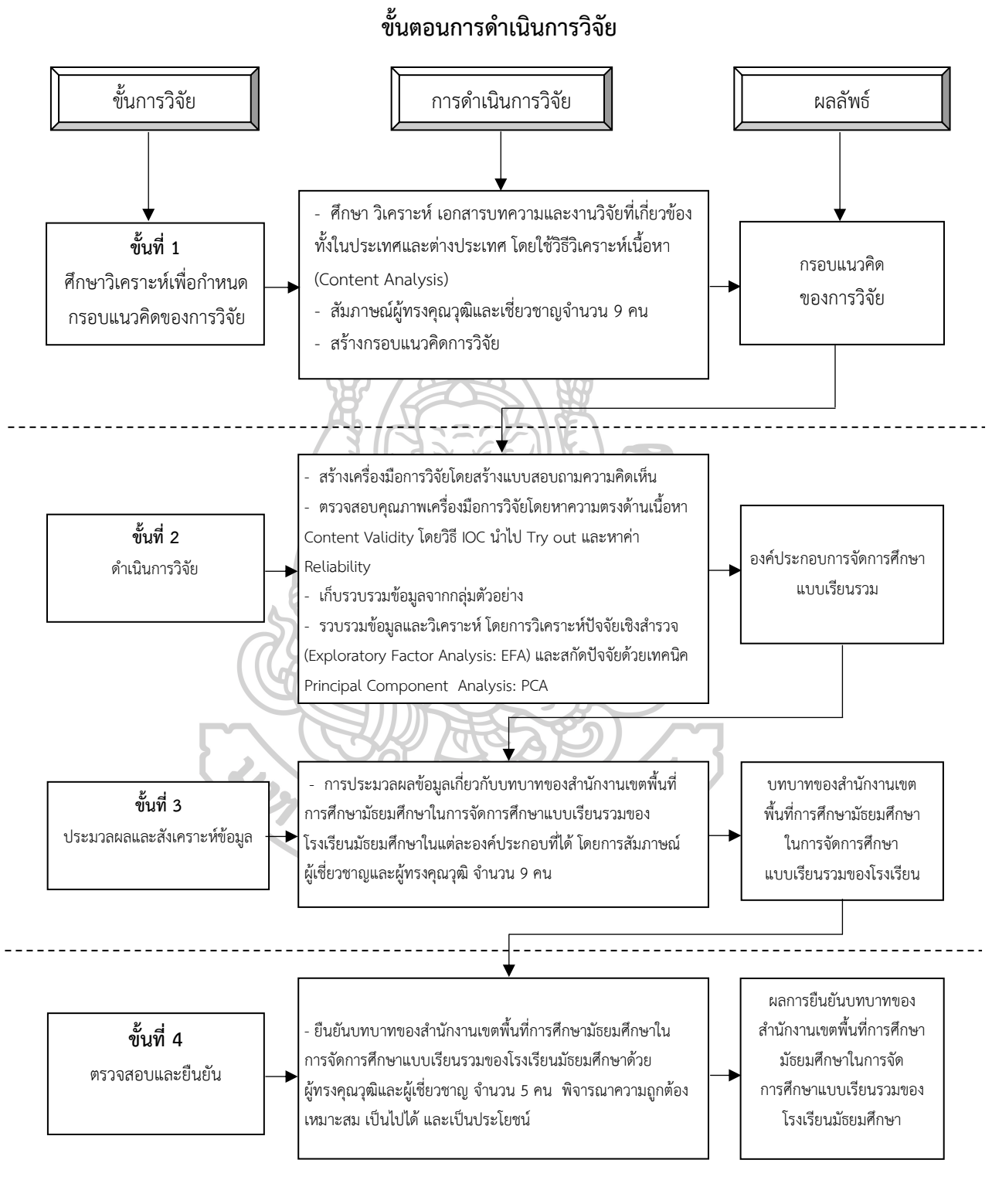
3.2 ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้บริหารการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับผู้กำหนดนโยบายและระดับปฏิบัติ จำนวน 9 คน ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยผู้วิจัยคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญแบบเจาะจง (Purposive Method) แล้วสังเคราะห์และสรุปข้อมูลบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา

¹²⁴ Lee J. Cronbach, *Essentials of Psychological Test*, 4th ed. (New York: Harper & Row, 1984), 126.

ขั้นที่ 4 การตรวจสอบยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยนำร่างที่ได้จากการการสังเคราะห์และสรุปเป็นบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา มายืนยันด้วยวิธีการใช้แบบยืนยันบทบาทกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบรับรองเป็นบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ว่ามีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

ในการดำเนินการวิจัยข้างต้น สามารถแสดงขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน ดังแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

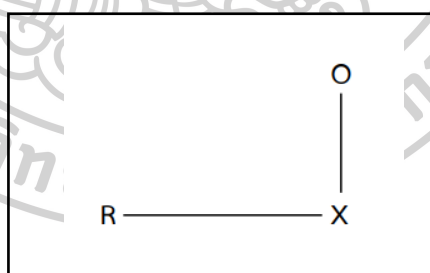
การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการวิจัยเพื่อนำเสนอต่อ คณะกรรมการควบคุมคุณภาพนิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ตามที่ คณะกรรมการผู้ควบคุมคุณภาพนิพนธ์เสนอแนะ จัดพิมพ์ และส่งรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ต่อมหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติจบการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยกำหนด รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากรและ กลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีแผนแบบการวิจัย ในลักษณะการศึกษาแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว ตรวจสอบสภาวะการณ์ไม่มีการทดลอง (the one shot, non experimental design) ซึ่งสามารถเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

เมื่อ	R	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มแบบแบ่งประเภท
	X	หมายถึง	ตัวแปรต่าง ๆ ที่นำมาศึกษาตามกรอบแนวคิดของการวิจัย
	O	หมายถึง	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง

แผนภาพที่ 5 แผนแบบการวิจัย

ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ ประชากรประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
จำนวน 62 เขต¹²⁵

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
จำนวน 56 เขต โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูป Krejcie and
Mogan¹²⁶ และใช้เทคนิคการเลือกตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)
จำแนกตามภูมิภาค

ผู้ให้ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 2) ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา 3) ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา 4) ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษหรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ 5) ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางหรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก 6) รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ และ 7) รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยเมื่อรวมผู้ให้ข้อมูลเขตพื้นที่การศึกษาละ 7 คน จำนวน 56 เขต รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 392 คน ทั้งนี้โดยใช้ผู้ให้ข้อมูลเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) ดังตารางที่ 1

¹²⁵ “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา,” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138, ตอนพิเศษ 38 ง (17 กุมภาพันธ์ 2564) : 4-9.

¹²⁶ Krejcie R.V. and Morgan D.W., “Determining Sample Size for Research Activities,” *Educational and Psychological Measurement* 30, 3 (1970): 607 – 610.

สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา	ประชากร (เขต)	กลุ่ม ตัวอย่าง (เขต)	ผู้ให้ข้อมูล							รวม (คน)
			1	2	3	4	5	6	7	
			ผอ. เขต	ผอ. กลุ่ม นิเทศฯ	ผอ. กลุ่ม ส่งเสริม	ผอ. รร. ขนาด ใหญ่/ ใหญ่ พิเศษ	รอง ผอ. รร. ขนาด ใหญ่/ ใหญ่ พิเศษ	ผอ. รร. ขนาด กลาง/ เล็ก	รอง ผอ. รร. ขนาด กลาง/ เล็ก	
4. ปทุมธานี	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
5. พระนครศรีอยุธยา	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
6. สระบุรี	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
7. อุทัยธานี ชัยนาท	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
8. ลพบุรี	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
9. สิงห์บุรี อ่างทอง	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
ภาคเหนือ										
10. เชียงใหม่	1	1	1	1	1	1	1	1	1	6
11. แม่ฮ่องสอน	1	1	1	1	1	1	1	1	1	6
12. ลำปาง ลำพูน	1	1	1	1	1	1	1	1	1	6
13. เชียงราย	1	1	1	1	1	1	1	1	1	6
14. แพร่	1	1	1	1	1	1	1	1	1	6
15. น่าน	1	1	1	1	1	1	1	1	1	6
16. ตาก	1	1	1	1	1	1	1	1	1	6
17. พิษณุโลก อุตรดิตถ์	1	1	1	1	1	1	1	1	1	6
18. เพชรบูรณ์	1	1	1	1	1	1	1	1	1	6
19. สุโขทัย	1	1	1	1	1	1	1	1	1	6
20. พะเยา	1	1	1	1	1	1	1	1	1	6
21. กำแพงเพชร	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
22. พิจิตร	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23. นครสวรรค์	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ										

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อที่จะทำการศึกษาไว้ล่วงหน้า (interview guideline) เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด ที่ผู้วิจัยต้องใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การตั้งคำถามในการสัมภาษณ์มีการกำหนดข้อคำถามกว้าง ๆ ไว้ตามองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยจะซักถามรายละเอียดจากผู้ให้สัมภาษณ์ ให้ครอบคลุมองค์ประกอบตามนิยามขององค์ประกอบที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วน โดยประมวลผลการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่ได้มาจากการดำเนินการวิจัยในขั้นที่ 1 เป็นกรอบในการสัมภาษณ์ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

2. แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) พัฒนามาจากเอกสารงานวิจัย สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องจากการดำเนินการวิจัยในขั้นที่ 2 เป็นเครื่องมือที่ใช้สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม จำนวน 56 สำนักงานเขต รวมมีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 392 คน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) ตำแหน่งงาน 5) ประสบการณ์การทำงาน 6) ประสบการณ์การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม โดยการตอบเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ซึ่งใช้ค่าความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 2 องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ซึ่งแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่าจัดอันดับ 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ต (Likert's five rating scale)¹²⁷ มีรายละเอียด ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยว่า เป็นการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยว่า เป็นการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในระดับมาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยว่า เป็นการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

¹²⁷ พวงรัตน์ ทวีรัตน์, *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540), 107-108.

- ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยว่า เป็นการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในระดับน้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน
- ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยว่า เป็นการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

3. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) เพื่อประมวลข้อมูลและสังเคราะห์ให้ได้บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา

4. แบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้ยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ เพื่อนำไปศึกษาวิจัยในแต่ละขั้นตอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

1.1 ศึกษาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ศึกษาภารกิจ วิสัยทัศน์ แนวนโยบาย การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

1.2 กำหนดประเด็นการสร้างแบบสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการวิจัย และครอบคลุมการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนด

1.3 นำประเด็นคำถามมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured)

1.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมเชิงเนื้อหา ความเหมาะสม และความถูกต้อง พร้อมปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.5 นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อนำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถาม

2. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire)

2.1 ใช้สอบถามความคิดเห็นในกลุ่มตัวอย่าง โดยสร้างและพัฒนาแบบสอบถามชนิดจัดอันดับห้าระดับ โดยมีขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

2.2 นำแบบสอบถามความคิดเห็นไปตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยใช้เกณฑ์ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป พบว่า ข้อกระทงคำถาม จำนวน 107 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 และปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และ คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ได้คำถามจำนวน 107 ข้อ

2.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็นไปทดลองใช้ (try out) กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 เขต สำนักงานเขตพื้นที่ละ 7 คน รวมแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 35 ฉบับ นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธี การของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้เกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)¹²⁸ พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ .965

2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 56 เขต โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำนักงานเขตละ 7 คน ประกอบด้วย ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 2) ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา 3) ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา 4) ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่พิเศษหรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ 5) ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมขนาดกลางหรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก 6) รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่พิเศษหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ และ 7) รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมขนาดกลางหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 392 คน

¹²⁸ Lee J. Cronbach. Essentials of Psychological Testing, 3rd ed. (New York: Harper & Row Publisher, 1974), 161.

3. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) เพื่อประมวลข้อมูลและสังเคราะห์ให้ได้บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้หัวข้อจากการดำเนินการวิจัยในชั้นการวิเคราะห์องค์ประกอบ ลักษณะคำถามแบบปลายเปิด ที่ผู้วิจัยต้องใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การตั้งคำถามในการสัมภาษณ์มีการกำหนดข้อคำถามกว้าง ๆ ไว้ตามองค์ประกอบ ซึ่งผู้วิจัยจะซักถามรายละเอียดจากผู้ให้สัมภาษณ์ โดยประมวลผลข้อมูลและสังเคราะห์ แล้วจึงสรุปเป็นบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 คน

4. แบบสอบถามเพื่อยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยการใช้แบบตรวจสอบรายการ (check list) เพื่อหาค่าความถี่ และร้อยละ ของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยให้พิจารณาประเด็นความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน คือ

1. ขอนหนังสือเพื่อแจ้งผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในทุกขั้นตอน
2. การเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ผู้วิจัยจัดส่งและรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่สามารถดำเนินการได้ แต่สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่ติดขัดด้วยข้อจำกัดด้านความพร้อมและเวลาได้ใช้วิธีการส่งและรับคืนทางไปรษณีย์ โดยวิธีการลงทะเบียน
3. การเก็บข้อมูลแบบสอบถามเพื่อยืนยันองค์ประกอบ ผู้วิจัยจัดส่งและรับคืนแบบยืนยันองค์ประกอบด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลทุกขั้นตอน และนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำข้อมูลมาสรุปเป็นตัวแปรที่ศึกษา

2. การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสิทธิภาพการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน โดยใช้ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม โดยใช้ค่าสถิติค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดของเบสท์ (Best)¹²⁹ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาในระดับ มากที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 – 4.49 หมายถึง เห็นด้วยกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาในระดับ มาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 – 3.49 หมายถึง เห็นด้วยกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาในระดับ ปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 – 2.49 หมายถึง เห็นด้วยกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาในระดับ น้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 – 1.49 หมายถึง เห็นด้วยกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาในระดับ น้อยที่สุด

4. การวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

¹²⁹ Best W. John, **Research in Education** (Englewood Cliffs. New Jersey: Rrentice-Hall inc, 1970), 190.

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ใช้ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) โดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

สรุป

การวิจัยนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม 2) บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา 3) ผลการยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอน การดำเนินการวิจัยเป็น ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย 2) การวิเคราะห์องค์ประกอบ 3) ประมวลข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูล 4) ยืนยันบทบาทที่ได้ ประชากร ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 62 เขตพื้นที่ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูป Krejcie and Mogan ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 56 เขตพื้นที่ ผู้ให้ข้อมูลสำนักงานเขตพื้นที่ละ 7 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 2) ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการจัดการศึกษา 3) ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา 4) ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่หรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่พิเศษ 5) รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่หรือรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่พิเศษ 6) ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมขนาดกลางหรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก และ 7) รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมขนาดกลางหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก โดยเมื่อรวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 392 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) แบบสอบถามความคิดเห็น และแบบสอบถามเพื่อยืนยันองค์ประกอบ สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis : EFA) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การประมวลข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ และการยืนยันบทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ใช้วิธีการสอบถามความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม 2) บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา 3) ผลการยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 56 เขต โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำนักงานเขตละ 7 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 392 คน ได้ฉบับสมบูรณ์กลับคืนมา 52 เขต จำนวนแบบสอบถาม 364 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.86 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ และเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกออกเป็น 3 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์เอกสาร หนังสือ บทความ และหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม
2. ผลการวิเคราะห์ข้อค้นพบงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม
3. ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ (interview) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 9 คน
4. สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร ทฤษฎี งานวิจัย และการสัมภาษณ์
5. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม
 - 5.1 ผลการวิเคราะห์สภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - 5.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม
 - 5.3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ด้วยวิธีการสกัดปัจจัย (Principal Component Analysis: PCA) เพื่อให้ได้ตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์และสรุปบทบาทตามองค์ประกอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

ผลการสังเคราะห์และสรุปบทบาทตามองค์ประกอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

ตอนที่ 3 ผลการยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา

การสังเคราะห์ผลการยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เพื่อยืนยัน ผลการวิจัยโดยพิจารณา 4 ด้าน คือ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ซึ่งมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ 1) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาหรือ 2) เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา หรือเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษา หรือเป็นอาจารย์ที่สอนในระดับอุดมศึกษาที่มีเกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาหรือ 3) มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ การทำงานสูง และมีผลงานที่เกี่ยวข้องทางการบริหารการศึกษา โดยอาจเป็นผลงานทางวิชาการ ผลงานการบริหารหรือผลงานการปฏิบัติการซึ่งเป็นที่ประจักษ์ และ 4) มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา

จากการศึกษาเอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งจากนักวิชาการต่างประเทศและในประเทศ รวมถึงการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษาออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้ 1. ผลการวิเคราะห์เอกสาร หนังสือ บทความ และหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม 2. ผลการวิเคราะห์ข้อค้นพบงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม 3. ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ (interview) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 9 คน 4. สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร ทฤษฎี งานวิจัย และการสัมภาษณ์ 5. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม 5.1 ผลการวิเคราะห์สภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม 5.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม 5.3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ด้วย วิธีการสกัดปัจจัย (Principal

Component Analysis: PCA) เพื่อให้ได้ตัวแปรที่สำคัญของ องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

1. ผลการวิเคราะห์เอกสาร หนังสือ บทความ และหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์อักษรอังกฤษแทนเอกสาร ใช้เครื่องหมาย ✓ แสดงสาระสำคัญ จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร หนังสือ บทความ และหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ดังต่อไปนี้

A = Sandra Alper and Diane Lea Ryndak (1992)

B = Thomas (1997)

C = Ministry Education New Zealand (2014)

D = Abbas, Zafar and Naz (2016)

E = Downes, and Nairz-Wirth (2016)

F = McGregor and Vogelsberg (2018)

G = เบญจา ชลธานนท์ (2544)

H = สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545)

I = เบญจา ชลธาร์นนท์ (2546)

J = ผดุง อารยะวิญญูและวาสนา เลิศศิลป์ (2551)

K = ภูฟ้า เสวกพันธ์ (2552)

L = สุชาติดา บุปผา (2557)

M = สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2557)

N = สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2567)

ตารางที่ 3 ข้อเสนอแนะจากเอกสาร หนังสือ บทความ และหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

ที่	สรุปสาระสำคัญ	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
1.	ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้าน การศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา	✓				✓		✓	✓						
2.	เปิดโอกาสสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพได้เข้าเรียนร่วมกับนักเรียน ปกติ	✓						✓		✓			✓		
3.	จัดการศึกษาให้นักเรียนเรียนรวมมีสิทธิและโอกาสได้รับ บริการและความช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษ	✓		✓				✓							
4.	มีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการคัดกรองนักเรียนเรียนรวม	✓		✓				✓							
5.	พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในการใช้เครื่องมือการ คัดกรองนักเรียนเรียนรวมอย่างถูกต้อง	✓		✓			✓								
6.	จัดให้มีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการศึกษา แบบเรียนรวม		✓						✓				✓		
7.	จัดทำแนวทางการช่วยเหลือ วิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ สำหรับนักเรียนที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเรียนรู้ในการอ่าน การ เขียน และการคิดคำนวณ		✓						✓						

ตารางที่ 3 ข้อสรุปตัวแปรจากเอกสาร หนังสือ บทความ และหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

ที่	สรุปสาระสำคัญ	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
8.	ส่งเสริมให้ครูชั้นเรียนรวมมีความเชี่ยวชาญและได้รับการฝึกฝนอบรมทั้งวิธีสอนเด็กปกติและวิธีสอนเด็กพิเศษควบคู่กัน ไป	✓				✓	✓								
9.	จัดการศึกษาแบบเรียนรวมให้นักเรียนในชั้นเรียนได้เรียนรู้การเห็นคุณค่าและการยอมรับ	✓				✓		✓							
10.	มีการเพิ่มงบประมาณ เครื่องมือ สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสำหรับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	✓													
11.	ปรับให้สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนรวมให้เอื้อต่อการเรียนรู้			✓											
12.	ครูการศึกษาพิเศษและครูปกติจะต้องทำงานประสานกันและร่วมมือกันอย่างดี			✓			✓			✓				✓	
13.	ส่งเสริมให้ครูชั้นเรียนรวมมีความเชี่ยวชาญและได้รับการฝึกฝนอบรมทั้งวิธีสอนเด็กปกติและวิธีสอนเด็กพิเศษควบคู่กัน ไป			✓			✓		✓			✓			

ตารางที่ 3 ข้อสรุปตัวแปรจากเอกสาร หนังสือ บทความ และหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

ที่	สรุปสาระสำคัญ	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
14.	คัดเลือกครูผู้สอนและครูผู้ช่วยที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีความรัก มีเมตตา มีความอดทนสูง มีทัศนคติเชิงบวกพร้อมที่จะดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้			✓											
15.	ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียนในการจัดการเรียนแบบเรียนรวม		✓		✓	✓									
16.	ประเมินผลการเรียนและความก้าวหน้าในการเรียนของเด็กควรกระทำอย่างสม่ำเสมอ			✓											
17.	สร้างความรู้ ความเข้าใจ ในบริบทของสังคม สภาพการเมืองและสภาพแวดล้อมของบุคลากร				✓	✓	✓	✓				✓			
18.	ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์และมีภาวะผู้นำในการจัดการเรียนรวม						✓	✓	✓			✓			
19.	ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเรียนรวม						✓	✓						✓	✓
20.	กระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการต่อเนื่อง นักเรียนไม่มีความพร้อมก็สามารถเรียนได้ความพร้อมจะตามมาจากหลัง								✓						
21.	จัดกิจกรรมให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่าง ๆ ให้สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้									✓		✓			✓

ตารางที่ 3 ข้อสรุปตัวแปรจากเอกสาร หนังสือ บทความ และสื่อ บทความ และหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

ที่	สรุปสาระสำคัญ	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
22.	ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการของสถานศึกษา					✓									
23.	วางแผนการจัดการศึกษาเรียนรวม					✓									
24.	ดำเนินการตามแผนเตรียมความพร้อม					✓									
25.	รับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					✓									
26.	การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP)					✓									
27.	การขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา					✓						✓			
28.	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้หลักการวางเงื่อนไขหรือการเสริมแรง เพื่อควบคุมและเปลี่ยนพฤติกรรม								✓		✓				
29.	ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นทีมซึ่งมีผลต่อการบริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวม										✓				
30.	สร้างนวัตกรรมขับเคลื่อนด้านการบริหารจัดการเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ									✓		✓			✓

ตารางที่ 3 ข้อสรุปตัวแปรจากเอกสาร หนังสือ บทความ และหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

ที่	สรุปสาระสำคัญ	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
31.	พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ครูและผู้ปกครองจะต้องให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน									✓		✓			
32.	ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนเรียนรวม									✓			✓		
33.	มีการประชาสัมพันธ์ผู้ปกครองนักเรียนเรียนรวมและนักเรียนปกติให้เข้าใจและยอมรับการจัดการศึกษาเรียนรวมให้มากขึ้น									✓			✓		
34.	สร้างควมเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ													✓	✓
35.	ตระหนักถึงความต้องการทางสังคม อารมณ์ และร่างกาย ไม่ใช่แค่ ความต้องการด้านวิชาการและความรู้ความเข้าใจของทั้งเด็ก														✓
36.	มีผู้เชี่ยวชาญในการทำงานร่วมกันเพื่อตอบสนองกับความต้องการของกลุ่มเด็กพิเศษ														✓
37.	กำหนดนโยบายด้านการศึกษาที่ชัดเจนด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต														✓

จากตารางที่ 3 สรุปข้อค้นพบตัวแปรจากเอกสาร หนังสือ บทความ และหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมได้ 37 ตัวแปร

2. ผลการวิเคราะห์ข้อค้นพบงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยของนักวิชาการในประเทศและต่างประเทศ สามารถสรุปเป็นตัวอย่างที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม สรุปสาระสำคัญได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สรุปข้อค้นพบงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ (ต่อ)

ที่	สรุปสาระสำคัญ	อรอนทร์ คลองยั้ง (2557)	สุมาลี งามเอกธิ์ (2559)	สุมาลี ศรีพงษ์ (2559)	นงศรีภุช เคนไชยวงศ์ (2561)	ธัญลักษณ์ จันทร์ศรี (2562)	ภิญญาวิรัตน์ ตรีระพัฒน์ (2564)	วิทยากรกาญจน์ (2564)	แวงตา ไชยพันธ์ (2565)	สุวิมลสร่า จตุโชคอุตม (2565)	ศิวิไลต์ สึงทะหล้า (2565)	Elif (2014)	Abbas et al. (2016)	Haug (2017)	Schuelka (2018)	Robiyansah, and (2020)	P. Engelbrecht (2020)	Mieghem and etal (2020)	Ann Cheryl and etal (2023)	Donath and other (2023)	Diyan Ekawati and etal (2023)
5.	บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนเรียนรวม		✓					✓	✓		✓										
6.	ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนเรียนรวม			✓																	
7.	พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรวม แก่บุคลากร				✓			✓													
8.	โรงเรียนเตรียมความพร้อมนักเรียนปกติ ให้ความรู้ ความเข้าใจ เกิดการยอมรับ ช่วยเหลือและปฏิบัติต่อ นักเรียนมีความบกพร่องอย่างถูกวิธีและเท่าที่จำเป็น				✓																

ตารางที่ 4 สรุปข้อค้นพบงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ (ต่อ)

ที่	สรุปสาระสำคัญ	
33.	<p>ดำเนินการตามนโยบายการศึกษาแบบเรียนรวมในระดับภูมิภาคต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐระดับท้องถิ่น</p>	<p>Orintra et al. (2557) สมบัติ งามสุทธิ (2559) สมบัติ ศรีพงษ์ (2559) นงศรีภักษ์ คนไชยวงศ์ (2561) ธิญลักษณ์ จันทบุรีศรี (2562) ญิลาวัลย์ ตรีระพัฒน์ (2564) วิชญาณี จารุกาญจน์ (2564) แนวตา ไชยจันทร์ (2565) สวัสดิ์สรวิศา จตุโชติอุดม (2565) ศิวสัมพันธ์ สิงหะหล้า (2565) Elif (2014) Abbas et al. (2016) Haug (2017) Schuelka (2018) Robiyansah, and P. Engelbrecht (2020) Miegheem and etal (2020) Ann Cheryl and etal Donath and other (2023) ✓ Diyan Ekawati and etal</p>

จากตารางที่ 4 สรุปข้อค้นพบงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ สามารถสรุปสาระสำคัญได้ 33 ตัวแปร

3. ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ (interview) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 9 คน ประกอบด้วย

1. ดร.อำนาจ วิชยานุวัติ อดีตเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 2. ดร.พะโยม ชิณวงศ์ อดีตเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาพิเศษ
 3. ดร.สมเกียรติ ชอบผล อดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 4. รศ.ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา อาจารย์ประจำภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 5. นายสุพล บุญธรรม อดีตผู้อำนวยการการศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 4
 6. นายบัญชา เกตุแก้ว ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญชาญ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำ
จังหวัดระนอง
 7. ดร.สุชาติ บรรจงการ ผู้อำนวยการโรงเรียนพิบูลประชาศรรค์
 8. ดร.วิทยา อรุณแสงฉาน อดีตผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สมุทรปราการ
 9. ดร.วรพจน์ สิงหราช ผู้อำนวยการสำนักบริหารการมัธยมศึกษา สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สมุทรปราการ
- สรุปสาระสำคัญได้ดัง ตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ (interview) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

ที่	สรุปสาระสำคัญ	ดร.อำนาจ วิชาญวดี	ดร.พะโยม ชินวงศ์	ดร.สมเกียรติ ขอบผล	รศ.ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา	นายสุพล บุญธรรม	นายบัญชา เกตุแก้ว	ดร.สุชาติ บรรจงการ	ดร.วิทยา อรุณแสงฉาน	ดร.วรพจน์ สิงหาราช
1.	ปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนที่เน้น คุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ทุกคนและเด็กพิเศษเรียนรวม	✓								
2.	พัฒนาระบบความคิดและการบริหาร จัดการเรียนรวมใหม่	✓								
3.	โรงเรียนกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดการเรียนรวม	✓	✓	✓						
4.	จัดให้มีระบบการรับ จัดเข้าเรียนหรือ ส่งต่อนักเรียนเรียนรวมหรือนักเรียนพิการ	✓							✓	
5.	พัฒนาครูให้ได้รับการอบรมตรงตาม หลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เพื่อดูแลนักเรียนเรียนรวม	✓	✓							✓
6.	จัดให้นักเรียนเรียนรวมได้รับการเตรียม ความพร้อม ด้านร่างกาย จิตใจ พฤติกรรมและด้านสังคมเพื่อการ ช่วยเหลือตนเอง	✓		✓						

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ (interview) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

ที่	สรุปสาระสำคัญ	ดร.อำนาจ วิชยานุวัติ	ดร.พะโยม ชิณวงศ์	ดร.สมเกียรติ ขอบผล	รศ.ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา	นายสุพล บุญธรรม	นายบัญญัติ เกตุแก้ว	ดร.สุชาติ บรรจงการ	ดร.วิทยา อรุณแสงฉาน	ดร.วรพจน์ สิงหราช
7.	จัดทำแผนปฏิบัติการ ที่กำหนดตัวชี้วัด ความสำเร็จตามกลยุทธ์โดยมีการ ตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงานและ ทบทวนการปฏิบัติอย่างเหมาะสม	✓								
8.	เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นหรือร่วมจัดกิจกรรม การเรียนการสอนนักเรียนเรียนรวม อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง	✓	✓							
9.	ประสานความร่วมมือกับชุมชน องค์กร เอกชน และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อ ขอรับการสนับสนุนช่วยเหลือ	✓								
10.	มีคณะกรรมการจัดการเรียนรวม ดำเนินการสร้างความเข้าใจ ความ ตระหนักและความร่วมมือจากผู้ที่มี ส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย		✓							
11.	จัดสรรงบประมาณ เพื่อการจัดการ เรียนรวม และใช้งบประมาณเป็นไป ตามวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ		✓							✓
12.	ผู้บริหาร มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารและการจัด การศึกษาอย่างเหมาะสมชัดเจน		✓	✓						

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ (interview) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

ที่	สรุปสาระสำคัญ	ดร.อำนาจ วิชยานุวัติ	ดร.พะโยม ชิณวงศ์	ดร.สมเกียรติ ขอบผล	รศ.ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา	นายสุพล บุญธรรม	นายบัญญัติ เกตุแก้ว	ดร.สุชาติ บรรจงการ	ดร.วิทยา อรุณแสงฉาน	ดร.วรพจน์ สิงหราช
13.	ผู้บริหาร ครู บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเรียนรวมให้แก่ ผู้ปกครองและชุมชนทราบ เพื่อสร้างความมั่นใจในเรื่อง ความปลอดภัยด้าน กายภาพ		✓							
14.	ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง มีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับความบกพร่องของ นักเรียนแต่ละประเภท		✓							
15.	มีการฝึกทักษะให้นักเรียนเรียนรวมมี ความพร้อมในด้านร่างกาย วิชาการ อารมณ์และสังคม		✓	✓						
16.	มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรวม ให้ผู้เรียนและครอบครัวสามารถเข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้		✓							
17.	ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ในการเป็นผู้นำและสร้างบรรยากาศใน การเรียนรวม			✓						✓

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ (interview) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

ที่	สรุปสาระสำคัญ	ดร.อำนาจ วิชาญวดี	ดร.พะโยม ชินวงศ์	ดร.สมเกียรติ ขอบผล	รศ.ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา	นายสุพล บุญธรรม	นายบัญชา เกตุแก้ว	ดร.สุชาติ บรรจงการ	ดร.วิทยา อรุณแสงฉาน	ดร.วรพจน์ สิงหราช
18.	ครูมีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และมีการประเมินความก้าวหน้าอย่างเป็นระบบ			✓				✓		
19.	มีการนำเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักเรียนเรียนรวม มาใช้ในการสอน			✓						
20.	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนเรียนรวมทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนปกติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน			✓				✓		
22.	กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่ชัดเจน มีการจัดสรรงบประมาณ และบุคลากรอย่างเพียงพอ รวมทั้งมีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง				✓	✓				
23.	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทั้งโรงเรียน มีการปฏิบัติงานเชิงรุกทำงานร่วมกันเป็นทีม มีเจตคติเชิงบวกต่อความหลากหลายของผู้เรียน				✓					

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ (interview) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

ที่	สรุปสาระสำคัญ	ดร.อำนาจ วิชาญวดี	ดร.พะโยม ชินวงศ์	ดร.สมเกียรติ ขอบผล	รศ.ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา	นายสุพล บุญธรรม	นายบัญญัติ เกตุแก้ว	ดร.สุชาติ บรรจงการ	ดร.วิทยา อรุณแสงฉาน	ดร.วรพจน์ สิงหราช
24.	ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม และเทคนิคการสอนเฉพาะ นอกเหนือจากการสอนปกติ				✓					
25.	โรงเรียนมีการปรับหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนเข้าถึงบทเรียน และทำความเข้าใจบทเรียนได้มากขึ้น				✓					
26.	โรงเรียนปรับวิธีการสอน สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก นำเทคโนโลยี ต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนเรียนรวม									
27.	โรงเรียนปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการศึกษาของโรงเรียน บทบาทการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม				✓					✓
28.	ผู้บริหารมีความรู้และความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม				✓					
29.	มีการให้บริการทางการศึกษา และสนับสนุนให้บุคลากรสามารถจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างเสมอภาค				✓	✓				

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ (interview) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

ที่	สรุปสาระสำคัญ	ดร.อำนาจ วิชาญวดี	ดร.พะโยม ชินวงศ์	ดร.สมเกียรติ ขอบผล	รศ.ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา	นายสุพล บุญธรรม	นายบัญญัติ เกตุแก้ว	ดร.สุชาติ บรรจงการ	ดร.วิทยา อรุณแสงฉาน	ดร.วรพจน์ สิงหราช
30.	จัดอบรมให้แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม				✓				✓	
31.	ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น ในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม				✓					
32.	โรงเรียนมีการนำวิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ มาใช้ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อส่งต่อ คัดแยกวางแผนการสอนและประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน					✓				
33.	โรงเรียนจัดทำรายงานการวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนเรียนรวม				✓	✓				
34.	โรงเรียนจัดการเรียนการสอนของนักเรียนเรียนรวมโดยเน้นการส่งเสริมพัฒนาการฝึกทักษะในการช่วยเหลือตนเอง					✓			✓	
35.	โรงเรียนจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เด็กพิเศษเรียกรวมทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันกับเด็กปกติได้					✓				

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ (interview) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

ที่	สรุปสาระสำคัญ	ดร.อำนาจ วิชาญวดี	ดร.พะโยม ชินวงศ์	ดร.สมเกียรติ ขอบผล	รศ.ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา	นายสุพล บุญธรรม	นายบัญชา เกตุแก้ว	ดร.สุชาติ บรรจงการ	ดร.วิทยา อรุณแสงฉาน	ดร.วรพจน์ สิงหราช
36.	ผู้บริหารนำนโยบายการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง					✓				
37.	โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่โรงเรียนกำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม					✓				
38.	พัฒนาครูและบุคลากร เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมให้มีคุณภาพ					✓			✓	
39.	บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม					✓				
40.	กำหนดบุคลากรของโรงเรียนในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด					✓				
41.	โรงเรียนสร้างนวัตกรรมขับเคลื่อนด้านการบริหารจัดการเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ					✓				

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ (interview) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

ที่	สรุปสาระสำคัญ	ดร.อำนาจ วิชาญวดี	ดร.พะโยม ชินวงศ์	ดร.สมเกียรติ ขอบผล	รศ.ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา	นายสุพล บุญธรรม	นายบัญชา เกตุแก้ว	ดร.สุชาติ บรรจงการ	ดร.วิทยา อรุณแสงฉาน	ดร.วรพจน์ สิงหราช
42.	ผู้บริหารมีสมรรถนะในการบริหาร โรงเรียนที่มีนักเรียนเรียนรวมและนำ นโยบายสู่การปฏิบัติ					✓				
43.	สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่าง โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใน การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนเรียน รวม					✓				
44.	โรงเรียนดำเนินการคัดกรองซ้ำปลายปี การศึกษาทุกปี โดยใช้แบบคัดกรองเดิม ของนักเรียนที่ถูกคัดกรองตั้งแต่แรกมา ตรวจสอบ					✓				
45.	จัดการศึกษาที่สนองความต้องการและ จำเป็นของเด็กพิเศษเรียนรวมเป็น รายบุคคล						✓			
46.	โรงเรียนปรับเปลี่ยนการจัดการเรียน การสอนเพื่อให้เด็กแต่ละคนได้รับ ประสบการณ์ที่เหมาะสม						✓			
47.	โรงเรียนมีการจัดบริการช่วยเหลือ สนับสนุนให้เด็กพิเศษเรียนรวมทุกคน ได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ						✓			

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ (interview) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

ที่	สรุปสาระสำคัญ	ดร.อำนาจ วิชาญวดี	ดร.พะโยม ชินวงศ์	ดร.สมเกียรติ ขอบผล	รศ.ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา	นายสุพล บุญธรรม	นายบัญญัติ เกตุแก้ว	ดร.สุชาติ บรรจงการ	ดร.วิทยา อรุณแสงฉาน	ดร.วรพจน์ สิงหราช
48.	จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ หลักการ เป้าหมาย และจุดประสงค์ ของสูตร เช่นเดียวกับเด็กปกติ						✓			
49.	คัดเลือกวิธีการสอน จัดหาอุปกรณ์ให้ สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพและ ความต้องการของนักเรียนเรียนรวมแต่ ละประเภท						✓			
50.	มีการคัดกรองนักเรียน เพื่อคัดแยก นักเรียนที่ความต้องการพิเศษ เพื่อการ จัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม						✓			
51.	พัฒนาบุคลากรในการค้นหาแนวทางที่ เหมาะสมในการจัดการศึกษาแบบเรียน รวม						✓			
52.	โรงเรียนวางแผนจัดแหล่งทรัพยากร และเงินทุนที่จำเป็น เพื่อส่งเสริม การศึกษาแก่นักเรียนเรียนรวม						✓			
53.	ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชน และ ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ เพื่อเป็นเครือข่าย ร่วมกันพัฒนาการจัดการศึกษา แบบเรียนรวม						✓	✓		

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ (interview) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

ที่	สรุปสาระสำคัญ	ดร.อำนาจ วิชาญวดี	ดร.พะโยม ชินวงศ์	ดร.สมเกียรติ ขอบผล	รศ.ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา	นายสุพล บุญธรรม	นายบัญชา เกตุแก้ว	ดร.สุชาติ บรรจงการ	ดร.วิทยา อรุณแสงฉาน	ดร.วรพจน์ สิงหราช
54.	โรงเรียนและครูควรมอบรับและต้อนรับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม							✓		
55.	โรงเรียนออกแบบหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียนแต่ละคน							✓		
56.	เน้นการสอนนักเรียนแบบรายบุคคลโดยใช้กลยุทธ์ที่หลากหลาย							✓		
57.	จัดหาทรัพยากรและการสนับสนุนงบประมาณที่จำเป็นสำหรับครูผู้สอนและนักเรียนเรียนรวม							✓		✓
58.	โรงเรียนควรสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ เกี่ยวกับความคืบหน้าของนักเรียน							✓		
59.	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลานที่มีความต้องการพิเศษ							✓		
60.	จัดระบบเทคโนโลยีที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม							✓		

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ (interview) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

ที่	สรุปสาระสำคัญ	ดร.อำนาจ วิชาญวดี	ดร.พะโยม ชินวงศ์	ดร.สมเกียรติ ขอบผล	รศ.ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา	นายสุพล บุญธรรม	นายบัญชา เกตุแก้ว	ดร.สุชาติ บรรจงการ	ดร.วิทยา อรุณแสงฉาน	ดร.วรพจน์ สิงหราช
61.	โรงเรียนใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย เพื่อประเมินความรู้และทักษะของนักเรียนอย่างครอบคลุม							✓		
62.	โรงเรียนสร้างความตระหนักให้นักเรียนทั่วไปให้เกิดการยอมรับ ช่วยเหลือและปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างถูกวิธี							✓		
63.	โรงเรียนจัดกิจกรรมการสอนทักษะที่จำเป็นให้นักเรียนทั่วไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ							✓		
64.	โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายนอกและภายในให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ							✓		
65.	สร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนในโรงเรียน							✓		✓
66.	โรงเรียนนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ โดยวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ปรับเนื้อหา ออกแบบกิจกรรม วัดและประเมินผล ให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนเรียนรวม							✓	✓	

จากตารางที่ 5 สรุปสาระสำคัญที่ได้จากการสัมภาษณ์ (interview) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญระดับผู้บริหารระดับสูง ระดับนโยบาย นักวิชาการทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งหมด 9 คน สามารถสรุปสาระสำคัญที่ได้ 80 ตัวแปร

4. สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร ทฤษฎี งานวิจัย และการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์เอกสาร หนังสือ บทความ และแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องได้รวม 37 ตัวแปร การวิเคราะห์สังเคราะห์งานวิจัยและข้อค้นพบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้รวม 33 ตัวแปร และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้รวม 80 ตัวแปร ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลมาบูรณาการเข้าด้วยกัน และนำมาจัดสร้างเป็นข้อคำถามได้จำนวนทั้งสิ้น 107 ข้อ และเมื่อนำมาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (Index of item Objective Congruence : IOC) ของเครื่องมือ พบว่าแบบสอบถามมีค่า IOC เป็นไปตามเกณฑ์ที่มีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไป จำนวน 107 ข้อ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามของตัวแปรและนำไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 เขต ผู้ให้ข้อมูลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตละ 7 คน ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 2) ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา 3) ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา 4) ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่พิเศษหรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ 5) ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมขนาดกลางหรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก 6) รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่พิเศษหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ และ 7) รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมขนาดกลางหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก รวม 35 คน และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .965 เพื่อนำไปใช้สอบถามกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

การวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม โดยนำแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 107 ข้อ ไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 56 เขต เขตละ 7 คน ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 2) ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา 3) ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา 4) ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่พิเศษหรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ 5) ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมขนาดกลางหรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก 6) รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่พิเศษหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ และ 7) รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมขนาดกลางหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ

โรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก รวมทั้งสิ้น 392 คน ได้ฉบับสมบูรณ์กลับคืนมา 52 เขต จำนวนแบบสอบถาม 364 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.86 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ด้วยสถิติวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ประเภทการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) และได้สรุปเป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับการจัดการการศึกษาแบบเรียนรวม เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตาราง 3 ส่วน ดังนี้

5.1 ผลการวิเคราะห์สภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

5.3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ด้วยวิธีการสกัดปัจจัย (Principal Component Analysis: PCA) เพื่อให้ได้ตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

5.1 ผลการวิเคราะห์สภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 6 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	สถานภาพ	รวม	
		จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	- ชาย	159	43.68
	- หญิง	205	56.32
	รวม	364	100
2.	อายุ		
	- ต่ำกว่า 30 ปี	96	26.37
	- 31 – 40 ปี	102	28.02
	- 41 – 50 ปี	87	23.90
	- 51 ปีขึ้นไป	79	21.71
	รวม	364	100
3.	ระดับการศึกษา		
	- ปริญญาตรี	245	67.31
	- ปริญญาโท	74	20.33
	- ปริญญาเอก	45	12.36
	รวม	364	100

ข้อ	สถานภาพ	รวม	
		จำนวน	ร้อยละ
4.	ตำแหน่งงาน		
	- ผู้อำนวยการสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา	52	14.29
	- ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และ ประเมิน ผล การ จัด การศึกษา	52	14.29
	- ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการ จัดการศึกษา	52	14.29
	- ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยม ขนาดใหญ่หรือผู้อำนวยการโรงเรียน มัธยมขนาดใหญ่พิเศษ	52	14.29
	- ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยม ขนาดกลางหรือผู้อำนวยการโรงเรียน มัธยมขนาดเล็ก	52	14.29
	- รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร วิชาการโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่หรือ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ โรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่พิเศษ	52	14.29
- รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร วิชาการโรงเรียนมัธยมขนาดกลางหรือ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ โรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก	52	14.29	
	รวม	364	100
5.	ประสบการณ์ในการทำงาน		
	- ไม่เกิน 5 ปี	56	15.38
	- 6 – 10 ปี	95	26.10
	- 11 – 20 ปี	111	30.49
	- 21 ปีขึ้นไป	102	28.02
	รวม	364	100

ข้อ	สถานภาพ	รวม	
		จำนวน	ร้อยละ
6.	ประสบการณ์การจัดการศึกษา		
	แบบเรียนรวม		
	- ไม่เกิน 5 ปี	69	18.96
	- 6 – 10 ปี	98	26.92
	- 11 – 20 ปี	110	30.22
	- 21 ปีขึ้นไป	87	23.90
	รวม	364	100

จากตารางที่ 6 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยภาพรวม ด้านเพศ พบว่า เป็นเพศหญิงมากกว่า เพศชาย คือ เป็นเพศหญิงจำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 56.32 เป็นเพศชายจำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 43.68 ด้านอายุ พบว่า อายุ - 31 – 40 ปี มากที่สุด จำนวน 102 คน คิดเป็น ร้อยละ 28.02 รองลงมา คือ อายุ ต่ำกว่า 30 ปีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 26.37 อายุ 41 – 50 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 23.90 และ อายุ - 51 ปีขึ้นไป จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 21.71 ด้านระดับการศึกษา พบว่า การศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 67.31 รองลงมาคือ การศึกษาระดับปริญญาโท 74 คน คิดเป็นร้อยละ 20.33 และน้อยที่สุดคือ การศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 12.36 ด้าน ตำแหน่งงาน พบว่า ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 52 คน ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา มากที่สุด จำนวน 52 คน ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา จำนวน 52 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่หรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 52 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางหรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 52 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่หรือรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาใหญ่พิเศษ จำนวน 52 คน และรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาเล็ก จำนวน 52 คน ทุกตำแหน่งงาน คิดเป็นร้อยละ 14.29 ด้านประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ตั้งแต่ 11 – 20 ปี มากที่สุด จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 30.49 รองลงมา คือ ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 28.02 ตั้งแต่ 6 – 10 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 26.10 และ ตั้งแต่ ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 15.38 ด้าน ประสบการณ์การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม พบว่า ตั้งแต่ 11 – 20 ปี มากที่สุด จำนวน 110 คน

คิดเป็นร้อยละ 30.22 รองลงมา คือ ตั้งแต่ 6 – 10 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 26.92 ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 23.90 และ ตั้งแต่ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 18.96

5.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

ในการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม โดยวิเคราะห์จากใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean: \bar{x}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) โดยนำไปเปรียบเทียบกับ เกณฑ์การวิเคราะห์ของเบสต์ (Best) ซึ่งมีรายละเอียด ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{x}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นตัวแปรองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

(n = 364)

ข้อที่	องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็นของตัวแปร
1.	ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในเขตพื้นที่การศึกษา	4.34	0.56	มาก
2.	เปิดโอกาสสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพได้เข้าเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ	4.65	0.50	มากที่สุด
3.	จัดการศึกษาให้นักเรียนเรียนรวมมีสิทธิและโอกาสได้รับการบริการและความช่วยเหลือทางการศึกษาเป็นพิเศษ	4.57	0.62	มากที่สุด
4.	มีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการคัดกรองนักเรียนเรียนรวม	4.48	0.57	มาก
5.	พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในการใช้เครื่องมือการคัดกรองนักเรียนเรียนรวมอย่างถูกต้อง	4.57	0.57	มากที่สุด

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นตัว
 แปรองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

(n = 364)

ข้อที่	องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น ของตัวแปร
6.	จัดให้มีระบบการนิเทศ กำกับติดตาม การจัดการ ศึกษาแบบเรียนรวม อย่างต่อเนื่อง	4.58	0.56	มากที่สุด
7.	จัดทำแนวทางการช่วยเหลือ วิธีการสอนที่มี ประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนที่มีภาวะเสี่ยงต่อ การเรียนรู้ในการอ่าน การเขียน และการคิด คำนวณ	4.51	0.55	มากที่สุด
8	ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเด็กพิเศษในชั้น เรียนปกติต้องให้เด็กพิเศษกับเด็กปกติมีโอกาสได้ เรียนรู้ร่วมกันใน ชั้น เรียนเดียวกัน และ สภาพแวดล้อมเดียวกัน	4.65	0.50	มากที่สุด
9.	ปรับสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียน รวมให้เอื้อต่อการเรียนรู้	4.45	0.52	มาก
10.	มีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ประโยชน์ได้ เต็มที่ มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับความสามารถและ ศักยภาพของเด็กแต่ละคน	4.49	0.56	มาก
11.	พัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญและได้รับการฝึกฝน อบรมทั้งวิธีสอนเด็กปกติและวิธีสอนเด็กพิเศษ ควบคู่กันไป	4.41	0.57	มาก
12.	โรงเรียนมุ่งมั่นที่จะดำเนินการพัฒนาการจัดการ เรียนการสอนนักเรียนเรียนรวม	4.38	0.62	มาก
13.	ครูการศึกษาพิเศษและครูปกติจะต้องทำงาน ประสานกันและร่วมมือกันอย่างดี	4.46	0.56	มาก

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นตัว
 แปรองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

(n = 364)

ข้อที่	องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น ของตัวแปร
14.	สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองในการรับรู้ ร่วม ปฏิบัติ ร่วมตัดสินใจและต้องร่วมรับผิดชอบใน การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	4.47	0.56	มาก
15.	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้หลักการวางแผนหรือ การเสริมแรงเพื่อควบคุมและเปลี่ยนพฤติกรรม นักเรียนเรียนรวม	4.47	0.54	มาก
16.	ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นทีมซึ่งมีผลต่อการ บริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวม	4.45	0.55	มาก
17.	ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มี ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษา แบบเรียนรวม	4.52	0.55	มากที่สุด
18.	สร้างนวัตกรรมขับเคลื่อนด้านการบริหาร จัดการเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ	4.51	0.55	มากที่สุด
19.	ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการ พัฒนานักเรียนเรียนรวม	4.52	0.52	มากที่สุด
20.	มีการประชาสัมพันธ์ผู้ปกครองนักเรียนเรียน รวมและนักเรียนปกติให้เข้าใจและยอมรับการ จัดการเรียนรวมให้มากขึ้น	4.44	0.58	มาก
21.	พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัด การศึกษาแบบเรียนรวมแก่บุคลากร	4.46	0.57	มาก
22.	โรงเรียนเตรียมความพร้อมนักเรียนปกติ ให้มี ความรู้ความเข้าใจ เกิดการยอมรับ ช่วยเหลือ และปฏิบัติต่อนักเรียนเรียนรวมอย่างถูกต้อง เหมาะสม	4.51	0.54	มากที่สุด

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นตัว
 แปรองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

(n = 364)

ข้อที่	องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น ของตัวแปร
23.	ส่งเสริมการพัฒนาเครื่องมือ อุปกรณ์ นวัตกรรม สำหรับให้บริการสำหรับนักเรียน เรียนรวม	4.49	0.58	มาก
24.	จัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะสำหรับ การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	4.53	0.56	มากที่สุด
25.	ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ในการ จัดเก็บระบบข้อมูลสำหรับนักเรียนเรียนรวม	4.42	0.55	มาก
26.	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดทำรายงานการวิจัยเพื่อ พัฒนานักเรียนเรียนรวม	4.49	0.61	มาก
27.	สนับสนุนการพัฒนาสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และการดำรงชีวิต ของนักเรียนเรียนรวม	4.49	0.55	มาก
28.	จัดสรรงบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ วัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ เหมาะสมกับนักเรียนเรียนรวม	4.43	0.55	มาก
29.	จัดทำประกันคุณภาพการจัดการศึกษาตาม มาตรฐานการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	4.42	0.58	มาก
30.	ส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็ก พิเศษในแต่ละประเภท ให้แก่ ครู ผู้ปกครอง และหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับโรงเรียน	4.43	0.55	มาก

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นตัว
 แปรองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

(n = 364)

ข้อที่	องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น ของตัวแปร
31.	พัฒนากระบวนการบริหารจัดการระบบเรียนรวมที่มีประสิทธิผล	4.36	0.59	มาก
32.	จัดให้มีการคัดกรองเด็กพิเศษตามแบบคัดกรองของกระทรวง ศึกษาธิการ	4.59	0.55	มากที่สุด
33.	สร้างความเข้าใจให้ครูผู้สอนและผู้ปกครอง เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรวมได้อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ	4.46	0.53	มาก
34.	วางแผนส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	4.49	0.52	มาก
35.	ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ กระบวนการบริหารจัดการเรียนรวมของโรงเรียน	4.55	0.54	มากที่สุด
36.	โรงเรียนมีการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา โดยบูรณาการความร่วมมือกับชุมชน ผู้นำท้องถิ่นคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง หน่วยงานภาครัฐและเอกชน	4.46	0.56	มาก
37.	ครูมีความรู้ในการพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มีลักษณะเฉพาะบุคคล	4.46	0.55	มาก

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นตัว
 แปรองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

(n = 364)

ข้อที่	องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น ของตัวแปร
38.	ผู้บริหารและบุคลากรมีทัศนคติทางบวกในการ ขับเคลื่อนการจัดการเรียนรวม	4.49	0.52	มาก
39.	จัดการศึกษาในสภาพบริบทที่มีความจำกัดหรือ เฉพาะเจาะจงของของนักเรียนเรียนรวม	4.46	0.53	มาก
40.	ประเมินความสามารถของเด็กที่มีความต้องการ พิเศษอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.45	0.52	มาก
41.	ครูผู้สอนที่มีความสามารถในการจัดการศึกษา พิเศษและการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	4.45	0.56	มาก
42.	กำหนดนโยบายการส่งเสริมการจัดการศึกษา แบบเรียน	4.37	0.57	มาก
43.	ปฏิรูปการจัดการโรงเรียนปกติ เน้นคุณภาพ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กทุกคนและเด็ก พิเศษเรียนรวม	4.33	0.57	มาก
44.	ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในการบูรณาการ ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเรียนรวม	4.39	0.58	มาก
45.	สรุปผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนเรียนรวม เพื่อเก็บข้อมูลไปปรับใช้สำหรับนักเรียนรุ่น ต่อไป	4.39	0.56	มาก
46.	มีคณะกรรมการจัดการเรียนรวม ดำเนินการ สร้างความเข้าใจ ความตระหนักและความ ร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย	4.36	0.59	มาก

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นตัว
 แปรองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

(n = 364)

ข้อที่	องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น ของตัวแปร
47.	โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียน รวมให้ผู้เรียนและครอบครัวสามารถเข้าถึงและ ใช้ประโยชน์ได้	4.49	0.55	มาก
48.	มีระบบการรับ จัดเข้าเรียนหรือส่งต่อนักเรียน เรียนรวมหรือนักเรียนพิการ	4.43	0.58	มาก
49.	จัดหาครูที่จบด้านการศึกษาพิเศษโดยตรง หรือ ได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวง ศึกษาธิการกำหนด เพื่อดูแลนักเรียนเรียนรวม	4.24	0.72	มาก
50.	จัดให้นักเรียนเรียนรวมได้รับการเตรียมความ พร้อม ด้านร่างกาย จิตใจ พฤติกรรมและด้าน สังคมเพื่อการช่วยเหลือตนเอง	4.43	0.55	มาก
51.	จัดทำแผนปฏิบัติการ ที่กำหนดตัวชี้วัด ความสำเร็จตามกลยุทธ์โดยมีการตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงานและทบทวนการปฏิบัติ อย่างเหมาะสม	4.40	0.53	มาก
52.	ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมจัด กิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนเรียนรวม อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง	4.37	0.60	มาก
53.	มีการจัดอบรมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	4.45	0.57	มาก

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นตัว
 ประรองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

(n = 364)

ข้อที่	องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น ของตัวแปร
54.	โรงเรียนจัดเตรียมแผนฝึกทักษะชีวิตและการ อยู่ร่วมกันในสังคมให้กับนักเรียนเรียนรวม	4.45	0.59	มาก
55.	ผู้บริหารนิเทศ กำกับ ติดตาม วัดและ ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนนักเรียน รวมอย่างเหมาะสม	4.55	0.53	มากที่สุด
56.	ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับความบกพร่องของนักเรียนแต่ละ ประเภท	4.52	0.55	มากที่สุด
57.	โรงเรียนมีการฝึกทักษะให้นักเรียนเรียนรวมมี ความพร้อมในด้านวิชาการ ร่างกาย อารมณ์ และสังคม	4.47	0.53	มาก
58.	ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษา แบบเรียนรวม และเทคนิคการสอนเฉพาะ นอกเหนือจากการสอนปกติ	4.45	0.57	มาก
59.	ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ในการ เป็นผู้นำและสร้างบรรยากาศในการจัด การศึกษาแบบเรียนรวม	4.47	0.56	มาก
60.	ครูมีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และมีการ ประเมินความก้าวหน้าอย่างเป็นระบบ	4.53	0.58	มากที่สุด

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นตัว
 แปรองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

(n = 364)

ข้อที่	องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น ของตัวแปร
61.	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทั้ง โรงเรียน มีการปฏิบัติงานเชิงรุก ทำงานร่วมกัน เป็นทีม มีเจตคติเชิงบวกต่อความหลากหลาย ของผู้เรียน	4.49	0.56	มาก
62.	กำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ในการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรวมร่วมกับ ผู้บริหาร ครู บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.45	0.60	มาก
63.	โรงเรียนมีการปรับหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนทุกคน เข้าถึงบทเรียน และทำความเข้าใจบทเรียนได้ มากขึ้น	4.45	0.63	มาก
64.	โรงเรียนปรับวิธีการสอน สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก นำเทคโนโลยี ต่าง ๆ มาใช้ให้ เหมาะสมกับนักเรียนเรียนรวม	4.42	0.58	มาก
65.	โรงเรียนปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการศึกษาของ โรงเรียน บทบาทการทำงานของครูและ บุคลากรทางการศึกษาในการจัดการศึกษา แบบเรียนรวม	4.40	0.56	มาก
66.	ผู้บริหารมีความรู้และความเข้าใจและมีเจตคติที่ ดีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	4.47	0.58	มาก
67.	สนับสนุนให้บุคลากรสามารถจัดการศึกษา แบบเรียนรวมอย่างเสมอภาค	4.41	0.57	มาก
68.	ประสานความร่วมมือกับชุมชน องค์กรเอกชน และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขอรับการสนับสนุน ช่วยเหลือ	4.46	0.54	มาก

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นตัว
 แปรองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

(n = 364)

ข้อที่	องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น ของตัวแปร
69.	ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	4.35	0.55	มาก
70.	โรงเรียนมีการนำวิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ มาใช้ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อส่งต่อ คัดแยก วางแผนการสอนและประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน	4.42	0.53	มาก
71.	โรงเรียนจัดกิจกรรมการประกวดหรือการแข่งขันของนักเรียนเรียนรวม	4.32	0.56	มาก
72.	โรงเรียนจัดการเรียนการสอนของนักเรียนเรียนรวมโดยเน้นการส่งเสริมพัฒนาการฝึกทักษะในการช่วยเหลือตนเอง	4.43	0.55	มาก
73.	โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่โรงเรียนกำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม	4.43	0.54	มาก
74.	โรงเรียนสร้างนวัตกรรมขับเคลื่อนด้านการบริหารจัดการเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ	4.45	0.54	มาก
75.	ผู้บริหารมีสมรรถนะในการบริหารโรงเรียนที่มีนักเรียนเรียนรวมและน่านโยบายสู่การปฏิบัติ	4.48	0.52	มาก
76.	โรงเรียนจัดการเรียนการสอนของนักเรียนเรียนรวมโดยเน้นการส่งเสริมพัฒนาการฝึกทักษะในการช่วยเหลือตนเอง	4.50	0.50	มากที่สุด
77.	สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนเรียนรวม	4.44	0.54	มาก

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นตัว
 แปรองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

(n = 364)

ข้อที่	องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น ของตัวแปร
78.	โรงเรียนดำเนินการคัดกรองซ้ำปลายปี การศึกษาทุกปี โดยใช้แบบคัดกรองเดิมของ นักเรียนที่ถูกคัดกรองตั้งแต่แรกมาตรวจสอบ	4.43	0.54	มาก
79.	จัดการศึกษาที่สนองความต้องการและจำเป็น ของเด็กพิเศษเรียนรวมเป็นรายบุคคล	4.39	0.59	มาก
80.	โรงเรียนปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้รับประสบการณ์ที่ เหมาะสม	4.42	0.58	มาก
81.	บุคลากรค้นหาแนวทางที่เหมาะสมในการจัด การศึกษาแบบเรียนรวม	4.46	0.57	มาก
82.	โรงเรียนวางแผนจัดแหล่งทรัพยากร และ เงินทุนที่จำเป็น เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษา แก่นักเรียนเรียนรวม	4.40	0.64	มาก
83.	โรงเรียนออกแบบหลักสูตรเพื่อตอบสนองความ ต้องการของนักเรียนแต่ละคน	4.35	0.72	มาก
84.	มีทรัพยากรและการสนับสนุนงบประมาณที่ จำเป็นสำหรับครูผู้สอนและนักเรียนเรียนรวม	4.39	0.61	มาก
85.	โรงเรียนสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ เกี่ยวกับความคืบหน้าของนักเรียนเรียนรวม	4.41	0.57	มาก
86.	โรงเรียนใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่ หลากหลาย เพื่อประเมินความรู้และทักษะของ นักเรียนอย่างครอบคลุม	4.42	0.57	มาก

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นตัวแปรองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

(n = 364)

ข้อที่	องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็นของตัวแปร
87.	โรงเรียนสร้างความตระหนักให้นักเรียนทั่วไปให้เกิดการยอมรับ ช่วยเหลือ และปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างถูกวิธี	4.39	0.60	มาก
88.	โรงเรียนนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ โดยวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ปรับเนื้อหา ออกแบบกิจกรรม วัดและประเมินผล ให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนเรียนรวม	4.42	0.62	มาก
89.	โรงเรียนนำนโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ มากำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจ เป็นทิศทางในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่ชัดเจน	4.44	0.58	มาก
90.	โรงเรียนจัดกิจกรรมการสอนทักษะที่จำเป็นให้นักเรียนทั่วไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.45	0.55	มาก
91.	โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายนอกและภายในให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.44	0.55	มาก
92.	สร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนในโรงเรียน	4.46	0.53	มาก
93.	โรงเรียนจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับให้บริการสำหรับนักเรียนเรียนรวมของนักเรียนที่ถูกคัดกรองตั้งแต่แรกมาตรวจสอบ	4.32	0.61	มาก

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นตัว
 แปรองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

(n = 364)

ข้อที่	องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น ของตัวแปร
94.	มีการสอนในรูปแบบที่เด็กทุกคนสามารถเข้าถึง และใช้ประโยชน์ร่วมกันซึ่งเป็นหลักการของการ จัดการเรียนรวม	4.44	0.53	มาก
95.	แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพการจั ดการศึกษาเรียนรวม ประกอบด้วย ครูและ บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ผู้ทรงคุณวุฒิ	4.37	0.58	มาก
96.	พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะด้าน การจัดการเรียนรู้ ช่วยเหลือนักเรียนที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษ	4.42	0.54	มาก
97.	เน้นการสอนนักเรียนแบบรายบุคคล โดยใช้กล ยุทธ์ที่หลากหลาย	4.46	0.53	มาก
98.	สร้างวัฒนธรรมของการเรียนรวม เช่น สร้าง ความเข้าใจและทัศนคติที่ดีระหว่างบุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง	4.49	0.52	มาก
99.	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับ การศึกษาของบุตรหลานที่มีความต้องการพิเศษ	4.45	0.54	มาก
100.	ใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพในการการจั ดการศึกษาแบบเรียนรวม	4.44	0.53	มาก
101.	บูรณาการเครือข่ายความร่วมมือระหว่าง โรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อพัฒนา นักเรียนเรียนรวมอย่างต่อเนื่อง	4.45	0.53	มาก

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นตัว
 แปรองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (ต่อ)

(n = 364)

ข้อที่	องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น ของตัวแปร
102.	จัดกิจกรรมฝึกทักษะความสามารถในการอยู่ ร่วมกันในสังคมอย่างเป็นสุข มีความยืดหยุ่น และปฏิบัติตนตามสภาพจริงได้อย่างเหมาะสม	4.50	0.53	มากที่สุด
103.	มีรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเรียนรวมใน โรงเรียนที่มีเด็กพิการและเด็กที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษเรียนรวมกับเด็กทั่วไป	4.45	0.54	มาก
104.	บุคลากรมีเจตคติ ขวัญและกำลังใจและแสดง การตระหนักในการปฏิบัติงานด้านการจัด การศึกษาแบบเรียนรวม	4.45	0.58	มาก
105.	ใช้วิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูที่มี ประสบการณ์จัดการเรียนการสอนให้กับ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและครูใน ระดับชั้นปกติ	4.48	0.54	มาก
106.	มีตั้งศูนย์ประสานงานระหว่างเครือข่ายการจัด การศึกษาแบบเรียนรวม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.39	0.60	มาก
107.	โรงเรียนให้บริการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลือ ต่าง ๆ ทางการศึกษา ให้แก่เด็กที่มีความต้องการจำเป็น นอกเหนือจากเด็กปกติทุกคน	4.43	0.62	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ในภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเป็นตัวแปร
 องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม โดยตัวแปรต่าง ๆ มีค่ามัชฌิมเลข คณิต
 (\bar{X}) อยู่ระหว่าง 4.24 – 4.65 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.50 – 0.72 ตัวแปร
 ที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) มากที่สุด คือ ข้อที่ 2 เปิดโอกาสสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทาง

ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพได้เข้าเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.50) และส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเด็กพิเศษในชั้นเรียนปกติต้องให้เด็กพิเศษกับเด็กปกติมีโอกาสได้เรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียนเดียวกันและสภาพแวดล้อมเดียวกัน ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.50) ส่วนตัวแปรที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด คือข้อที่ 49 จัดหาครูที่จบด้านการศึกษาพิเศษโดยตรง หรือได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เพื่อดูแลนักเรียนเรียนรวม ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.72)

5.3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ด้วยวิธีการสกัดปัจจัย (Principal Component Analysis: PCA) เพื่อให้ได้ตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป จัดกระทำข้อมูลตามลำดับขั้นตอนด้วยการทดสอบความเหมาะสม ความพอเพียงและแมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรซึ่งพิจารณาจากสถิติทดสอบสองค่า คือ

1) ค่า KMO and Bartlett's Test of Sphericity โดยดูค่าโดยค่า KMO (Kaiser - Meyer - olkin Measure of Sampling Adequacy) ที่มีค่ามาก (เข้าใกล้หนึ่ง)

2) ค่าที่ใช้ทดสอบสมมุติฐานของ Bartlett, s Test of Sphericity; ตัวแปรองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม มีความสัมพันธ์กันโดย พิจารณาจาก ค่า Chi-Square และการมีนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่าหรือเท่ากับ .05 (Sig. 0.00 < 0.05) ว่า ยอมรับหรือปฏิเสธสมมุติฐาน ได้ผลดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ค่า KMO-Meyer - olkin Measure of Sampling Adequacy

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.	.920
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square
	df
	Sig.
	74305.679
	5671
	.000

จากตารางที่ 8 ผลการทดสอบค่า KMO (Kaiser-Meyer - olkin Measure of Sampling Adequacy) ได้เท่ากับ .920 ซึ่งเข้าใกล้ 1 แสดงถึงความเหมาะสมของข้อมูลทั้งหมดในการที่จะวิเคราะห์ด้วยเทคนิค Factor Analysis ได้ในระดับดีมากเพราะค่า KMO สูง และจากการทดสอบ Bartlett's Test of Sphericity พบว่า ตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ (Chi-Square = 74305.679, df 5671, P-Value 0.00) แสดงว่าเมตริกความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันทำให้ข้อมูลนี้นำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ได้

3) การวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม จำนวน 107 ตัวแปร ด้วยการสกัดองค์ประกอบ (Factor Extraction) ด้วยวิธีวิเคราะห์ส่วนประกอบหลัก (Principal Component Analysis: PCA) โดยการหมุนแกนแบบตั้งฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธี แวริแมกซ์ (Varimax Extraction) ได้ผลวิเคราะห์ ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 องค์ประกอบค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน

Total Variance Explained

Component	Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative % of Variance	Total	% of Variance	Cumulative % of Variance
1	65.140	60.878	60.878	16.389	15.317	15.317
2	3.782	3.535	64.413	14.560	13.608	28.924
3	3.475	3.248	67.661	13.922	13.011	41.935
4	2.753	2.572	70.233	12.262	11.460	53.395
5	2.152	2.011	72.244	9.872	9.227	62.621
6	1.861	1.739	73.983	9.807	9.166	71.787
7	1.766	1.651	75.634	2.251	2.103	73.891
8	1.645	1.538	77.171	2.229	2.083	75.973
9	1.376	1.286	78.457	1.665	1.556	77.530
10	1.296	1.211	79.668	1.542	1.441	78.971
11	1.123	1.050	80.718	1.469	1.373	80.344
12	1.066	.996	81.714	1.466	1.370	81.714

Extraction Method: Principal Component Analysis.

จากตารางที่ 9 พบว่า เมื่อพิจารณาตัวแปรองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ที่มีค่าความแปรปรวนหรือค่าไอเกน (eigenvalue) 1 ขึ้นไป ได้จำนวนองค์ประกอบทั้งสิ้น 12 องค์ประกอบ (component) ค่าร้อยละความแปรปรวน (percent of variance) ระหว่าง 1.370 – 15.317 และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (cumulative percent of variance) เท่ากับร้อยละ

ละ 81.714 ลักษณะนี้แสดงว่า องค์ประกอบทั้ง 12 องค์ประกอบ สามารถอธิบายความแปรปรวนของ องค์ประกอบได้เท่ากับร้อยละ 81.714

เมื่อพิจารณาค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) มีค่ามากกว่า 1 และถือเอาค่าน้ำหนักปัจจัยองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวแปรแต่ละตัวขององค์ประกอบที่มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้น ไป และประกอบด้วยตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไปตามวิธีของไกเซอร์ (Kaiser) พบว่ามี 5 องค์ประกอบที่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา ในตารางที่ 10 ดังนี้

ตารางที่ 10 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและจำนวนองค์ประกอบ

Rotated Component Matrix^a

ตัวแปร	Component				
	1	2	3	4	5
V42	.719				
V39	.697				
V46	.692				
V43	.671				
V45	.659				
V36	.657				
V41	.639				
V40	.633				
V44	.632				
V34	.620				
V37	.613				

ตารางที่ 10 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบและจำนวนองค์ประกอบ (ต่อ)

ตัวแปร	Component				
	1	2	3	4	5
V35	.603				
V17		.764			
V18		.741			
V16		.727			
V14		.708			
V13		.682			
V15		.657			
V20		.654			
V22		.643			
V21		.627			
V19		.600			
V100			.706		
V101			.705		
V102			.691		
V105			.687		
V91			.670		
V99			.651		
V98			.647		
V94			.637		
V92			.631		
V104			.624		
V5				.762	
V6				.725	

ตารางที่ 10 คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบและจำนวนองค์ประกอบ (ต่อ)

ตัวแปร	Component				
	1	2	3	4	5
V4				.687	
V7				.672	
V3				.665	
V26				.631	
V24				.622	
V55					.723
V56					.705
V54					.686
V57					.658
V59					.653
V53					.649
V58					.620
รวม 46 ตัวแปร	12	10	10	7	7
	ตัวแปร	ตัวแปร	ตัวแปร	ตัวแปร	ตัวแปร

จากตารางที่ 10 พบว่า องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม มี 5 องค์ประกอบ จำนวน 46 ตัวแปร ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 มี 12 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 2 มี 10 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 3 มี 10 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 4 มี 7 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 5 มี 7 ตัวแปร โดยผู้วิจัยได้สรุปองค์ประกอบ ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

ลำดับที่	องค์ประกอบ	จำนวนตัวแปร	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ (factor loading)
1.	องค์ประกอบที่ 1	12	.603 - .719
2.	องค์ประกอบที่ 2	10	.600 - .764
3.	องค์ประกอบที่ 3	10	.624 - .706
4.	องค์ประกอบที่ 4	7	.622 - .762
5.	องค์ประกอบที่ 5	7	.620 - .723
	รวม	46	.600 - .764

จากตารางที่ 11 พบว่า องค์ประกอบที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดมีจำนวน 7 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่ 1 มีตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ จำนวน 12 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักอยู่ระหว่าง .603 - .719 องค์ประกอบที่ 2 มีตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ จำนวน 10 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักอยู่ระหว่าง .600 - .764 องค์ประกอบที่ 3 มีตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ จำนวน 10 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักอยู่ระหว่าง .624 - .706 องค์ประกอบที่ 4 มีตัวแปรที่อธิบาย องค์ประกอบ จำนวน 7 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักอยู่ระหว่าง .622 - .762 องค์ประกอบที่ 5 มีตัวแปร ที่อธิบายองค์ประกอบ จำนวน 7 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักอยู่ระหว่าง .620 - .723 รวมตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบทั้งสิ้น จำนวน 46 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักอยู่ระหว่าง .600 - .764 รายละเอียดดังในตารางที่ 12 - 16

ตารางที่ 12 องค์ประกอบที่ 1

ที่	ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ
1.	V42	กำหนดนโยบายการส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	.719
2.	V39	จัดการศึกษาในสภาพบริบทที่มีความจำกัดหรือเฉพาะ เจาะจงของนักเรียนเรียนรวม	.697
3.	V46	มีคณะกรรมการจัดการเรียนรวม ดำเนินการสร้างความ เข้าใจ ความตระหนักและความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วน เสียทุกฝ่าย	.692
4.	V43	ปฏิรูปการจัดการโรงเรียนปกติ เน้นคุณภาพการจัด การศึกษาสำหรับเด็กทุกคนและเด็กพิเศษเรียนรวม	.671
5.	V45	สรุปผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนเรียนรวม เพื่อเก็บข้อมูล ไปปรับใช้สำหรับนักเรียนรุ่นต่อไป	.659
6.	V36	โรงเรียนมีการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการ จัดการศึกษา โดยบูรณาการความร่วมมือกับชุมชน ผู้นำ ท้องถิ่นคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง หน่วยงาน ภาครัฐและเอกชน	.657
7.	V41	ครูผู้สอนที่มีความสามารถในการจัดการศึกษาพิเศษและ การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	.639
8.	V40	ประเมินความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่าง เป็นระบบและต่อเนื่อง	.633
9.	V44	ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนในการบูรณาการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา เรียนรวม	.632
10.	V34	วางแผนส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	.620
11.	V37	ครูมีความรู้ในการพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษที่มีลักษณะเฉพาะบุคคล	.613

ตารางที่ 12 องค์ประกอบที่ 1 (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ
12.	V35	ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ กระบวนการบริหารจัดการเรียน รวมของโรงเรียน	.603
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues)			16.389
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of Variance)			15.317
ค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (cumulative % of variance)			15.317

จากตารางที่ 12 พบว่า องค์ประกอบที่ 1 มีตัวแปรสำคัญจำนวน 12 ตัวแปร เรียงลำดับความสำคัญตามน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) คือ ตัวแปรที่ V42, V39, V46, V43, V45, V36, V41, V40, V44, V34, V37 และ V35 ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .603 - .719 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 16.389 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (Percent of Variance) เท่ากับ 15.317 และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (cumulative Percent of variance) เท่ากับ 15.317 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปรกับองค์ประกอบอื่น ๆ พบว่า องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็น อันดับ 1 ลักษณะเช่นนี้ แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 12 ตัวแปร นี้เป็นส่วนประกอบที่สามารถร่วมกันบรรยายองค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุด ผู้วิจัยเห็นสมควรตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “กำหนดนโยบายและวางแผนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม”

ตารางที่ 13 องค์ประกอบที่ 2

ที่	ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ
1.	V17	ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	.764
2.	V18	สร้างนวัตกรรมขับเคลื่อนด้านการบริหารจัดการเรียนรวม ที่มีประสิทธิภาพ	.741
3.	V16	ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นทีมซึ่งมีผลต่อการบริหาร โรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวม	.727
4.	V14	สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองในการรับรู้ ร่วมปฏิบัติ ร่วมตัดสินใจและต้องร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา แบบเรียนรวม	.708
5.	V13	ครูการศึกษาพิเศษและครูปกติจะต้องทำงานประสานกัน และร่วมมือกันอย่างดี	.682
6.	V15	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้หลักการวางเงื่อนไขหรือการ เสริมแรงเพื่อควบคุมและเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนเรียน รวม	.657
7.	V20	มีการประชาสัมพันธ์ผู้ปกครองนักเรียนเรียนรวมและ นักเรียนปกติให้เข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนรวมให้ มากขึ้น	.654
8.	V22	โรงเรียนเตรียมความพร้อมนักเรียนปกติ ให้มีความรู้ความ เข้าใจ เกิดการยอมรับ ช่วยเหลือและปฏิบัติต่อนักเรียน เรียนรวมอย่างถูกต้อง เหมาะสม	.643
9.	V21	พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการศึกษา แบบเรียนรวมแก่บุคลากร	.627
10.	V19	ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา นักเรียนเรียนรวม	.600
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues)			14.560
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of Variance)			13.608
ค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (cumulative % of variance)			28.924

จากตารางที่ 13 พบว่า องค์ประกอบที่ 2 มีตัวแปรสำคัญจำนวน 10 ตัวแปร เรียงลำดับความสำคัญตามน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) คือ ตัวแปรที่ V17, V18, V16, V14, V13, V15, V20, V22, V21 และ V19 ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .600 - .764 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 14.560 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (Percent of Variance) เท่ากับ 13.608 และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (cumulative Percent of variance) เท่ากับ 28.924 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปรกับ องค์ประกอบอื่น ๆ พบว่า องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็น อันดับ 2 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่า ตัวแปร ทั้ง 10 ตัวแปร นี้เป็นส่วนประกอบที่สามารถร่วมกันบรรยายองค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุด ผู้วิจัย เห็นสมควรตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม”

ตารางที่ 14 องค์ประกอบที่ 3

ที่	ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ
1.	V100	ใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	.706
2.	V101	บูรณาการเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อพัฒนานักเรียนเรียนรวมอย่างต่อเนื่อง	.705
3.	V102	จัดกิจกรรมฝึกทักษะความสามารถในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข มีความยืดหยุ่นและปฏิบัติตามสภาพจริงได้อย่างเหมาะสม	.691
4.	V105	ใช้วิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูที่มีประสบการณ์จัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และครูในระดับชั้นปกติ	.687
5.	V91	โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายนอกและภายในให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	.670

ตารางที่ 14 องค์ประกอบที่ 3 (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ
6.	V99	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลานที่มีความต้องการพิเศษ	.651
7.	V98	สร้างวัฒนธรรมของการเรียนรวม เช่น สร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีระหว่างบุคลากรนักเรียนและผู้ปกครอง	.647
8.	V94	มีการสอนในรูปแบบที่เด็กทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันซึ่งเป็นหลักการของการจัดการเรียนรวม	.637
9.	V92	สร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนในโรงเรียน	.631
10.	V104	บุคลากรมีเจตคติ ขวัญและกำลังใจและแสดงการตระหนักในการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	.624
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues)			13.922
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of Variance)			13.011
ค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (cumulative % of variance)			41.935

จากตารางที่ 14 พบว่า องค์ประกอบที่ 3 มีตัวแปรสำคัญจำนวน 10 ตัวแปร เรียงลำดับความสำคัญตามน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) คือ ตัวแปรที่ V100, V101, V102, V105, V91, V99, V98, V94, V92 และ V104 ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .624 - .706 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 13.922 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (Percent of Variance) เท่ากับ 13.011 และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (cumulative Percent of variance) เท่ากับ 41.935 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปรกับองค์ประกอบอื่น ๆ พบว่า องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็น อันดับ 3 ลักษณะเช่นนี้ แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 10 ตัวแปร นี้เป็นส่วนประกอบที่สามารถร่วมกันบรรยายองค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุด ผู้วิจัยเห็นสมควรตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม”

ตารางที่ 15 องค์ประกอบที่ 4

ที่	ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ
1.	V5	พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในการใช้เครื่องมือ การคัดกรองนักเรียนเรียนรวมอย่างถูกต้อง	.762
2.	V6	จัดให้มีระบบการนิเทศ กำกับติดตาม การจัดการศึกษา แบบเรียนรวมอย่างต่อเนื่อง	.725
3.	V4	มีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการคัดกรองนักเรียนเรียน รวม	.687
4.	V7	จัดทำแนวทางการช่วยเหลือ วิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ สำหรับนักเรียนที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเรียนรู้ในการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ	.672
5.	V3	จัดการศึกษาให้นักเรียนเรียนรวมมีสิทธิและโอกาสได้รับ การบริการและความช่วยเหลือทางการศึกษาเป็นพิเศษ	.665
6.	V26	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดทำรายงานการวิจัยเพื่อพัฒนา นักเรียนเรียนรวม	.631
7.	V24	จัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะสำหรับการจัด การศึกษาแบบเรียนรวม	.622
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues)			12.262
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of Variance)			11.460
ค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (cumulative % of variance)			53.395

จากตารางที่ 15 พบว่า องค์ประกอบที่ 4 มีตัวแปรสำคัญจำนวน 7 ตัวแปร เรียงลำดับความสำคัญตามน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) คือ ตัวแปรที่ V5, V6, V4, V7, V3, V26 และ V24 ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .622 - .762 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 12.262 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (Percent of Variance) เท่ากับ 11.460 และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (cumulative Percent of variance) เท่ากับ 53.395 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปรกับองค์ประกอบ

อื่น ๆ พบว่า องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็น อันดับ 4 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 7 ตัวแปรนี้เป็นส่วนประกอบที่สามารถร่วมกันบรรยายองค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุด ผู้วิจัยเห็นสมควรตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม”

ตารางที่ 16 องค์ประกอบที่ 5

ที่	ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ
1.	V55	ผู้บริหารนิเทศ กำกับ ติดตาม วัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนนักเรียนเรียนรวมอย่างเหมาะสม	.723
2.	V56	ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภท	.705
3.	V54	โรงเรียนจัดเตรียมแผนฝึกทักษะชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคมให้กับนักเรียนเรียนรวม	.686
4.	V57	โรงเรียนมีการฝึกทักษะให้นักเรียนเรียนรวมมีความพร้อมในด้านวิชาการ ร่างกาย อารมณ์และสังคม	.658
5.	V59	ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ในการเป็นผู้นำและสร้างบรรยากาศในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	.653
6.	V53	มีการจัดอบรมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	.649
7.	V58	ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมและเทคนิคการสอนเฉพาะ นอกเหนือจากการสอนปกติ	.620
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues)			9.872
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of Variance)			9.227
ค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (cumulative % of variance)			62.621

จากตารางที่ 16 พบว่า องค์ประกอบที่ 5 มีตัวแปรสำคัญจำนวน 7 ตัวแปร เรียงลำดับความสำคัญตามน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) คือ ตัวแปรที่ V55, V56, V54, V57, V59, V53 และ V58 ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .620 - .723 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 9.872 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (Percent of Variance) เท่ากับ 9.227 และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (cumulative Percent of variance) เท่ากับ 62.621 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปรกับองค์ประกอบอื่น ๆ พบว่า องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็น อันดับ 5 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 7 ตัวแปร นี้เป็นส่วนประกอบที่สามารถร่วมกันบรรยาย องค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุด ผู้วิจัยเห็นสมควรตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “จัดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม และรายงานผลการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม”

จากผลวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม จากตารางที่ 12 ถึง 16 ดังแผนภาพ ดังนี้

แผนภาพที่ 6 องค์ประกอบจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์และสรุปบทบาทตามองค์ประกอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

การประมวลข้อมูล สังเคราะห์และสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเพื่อทราบบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่าน โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) โดยผู้วิจัยได้หัวข้อจากการดำเนินการวิจัยในขั้นการวิเคราะห์องค์ประกอบ ลักษณะคำถามแบบปลายเปิด ที่ผู้วิจัยต้องใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การตั้งคำถามในการสัมภาษณ์มีการกำหนดข้อคำถามกว้าง ๆ ไว้ตามองค์ประกอบ ซึ่งผู้วิจัยจะซักถามรายละเอียดจากผู้ให้สัมภาษณ์ โดยประมวลข้อมูลและสังเคราะห์ แล้วจึงสรุปเป็นบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สรุปรายละเอียดการสัมภาษณ์ได้ ดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบกำหนดนโยบายและวางแผนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาควรกำหนดนโยบายและวางแผนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่มีความชัดเจน ทั้งในด้านผู้รับผิดชอบและวิธีการนำไปปฏิบัติให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและเขตพื้นที่ ซึ่งครอบคลุมทุกด้าน มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการเรียนรวมขององค์กร วางแผนพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และจัดสรรพี่เลี้ยงสำหรับนักเรียนพิการ สนับสนุนงบประมาณให้สถานศึกษา สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเรียนรวม อีกทั้งควรมีบทบาทในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนานโยบายและแผนการศึกษา ส่งเสริมให้สถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย สนับสนุนสถานศึกษาในการปฏิบัติงานตามแผน ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน รวมไปถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาควรจัดทำมาตรฐานการจัดการเรียนรวม 4 ด้าน ได้แก่ คุณภาพผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการเรียนรวม และการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ในสถานศึกษา นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต้องมีแผนพัฒนาสถานศึกษาที่พร้อมในทุกด้าน และขอสนับสนุนงบประมาณไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

“สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาควรมีบทบาทในการกำหนดนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวม โดยการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาในสังกัดเป็นสถานศึกษาคุณภาพด้านการจัดการศึกษาเรียนรวมโดยศูนย์การศึกษาพิเศษเป็นหน่วยงาน

สนับสนุนส่งเสริมสถานศึกษาในพื้นที่ ควรมีแผนพัฒนาสถานศึกษาเรียนรวมให้มีความพร้อม ด้านบุคลากร ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสถานที่ ให้มีประสิทธิภาพ” (ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 5, 2 กันยายน 2567)

จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิบทบาทที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาต้องดำเนินการในการกำหนดนโยบายและวางแผนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ได้ ประเด็นต่างๆ ดังนี้ 1) กำหนดแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและบริบทของพื้นที่ 2) สนับสนุนให้ทุกโรงเรียนมีแผนงานและมาตรการรองรับนักเรียนความต้องการพิเศษ 3) ส่งเสริมแนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อทุกคนให้เป็นวัฒนธรรมของโรงเรียน 4) สนับสนุนงบประมาณเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียน 5) ปรับปรุงนโยบายให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของแต่ละพื้นที่

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สรุปภาพรวมจากประเด็นต่างๆ ขององค์ประกอบกำหนดนโยบายและวางแผนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาได้ 1 บทบาท คือ **บทบาทการกำหนดนโยบายและแผนงานเพื่อการศึกษาแบบเรียนรวม**

ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาควรสนับสนุนเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม โดยเริ่มจากการสร้างความเข้าใจในนโยบายการศึกษาแบบเรียนรวมให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา พร้อมทั้งสนับสนุนการใช้ข้อมูลจากระบบสารสนเทศการศึกษาพิเศษ (SET) ในการวางแผนพัฒนาการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ นอกจากนี้ควรจัดหาสื่อเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก บริการช่วยเหลือด้านการศึกษา และการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ เพื่อให้ นักเรียนเรียนรวมทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสอย่างเท่าเทียม

“สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ควรจัดหาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ให้ความรู้ครูผู้สอนเรื่องการผลิตสื่อการสอนที่เป็นรูปธรรม (Manipulatives) ให้ความรู้ครูเรื่อง การออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล (Universal Design for Learning : UDL)” (ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 8, 19 สิงหาคม 2567)

จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิบทบาทที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาต้องดำเนินการเกี่ยวกับพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ได้ประเด็นต่างๆ ดังนี้ 1) พัฒนาและสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยการจัดทำแพลตฟอร์มออนไลน์ ที่รวบรวมสื่อการสอนที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 2) ส่งเสริมการใช้ AI และเทคโนโลยีช่วยสอน เช่น ซอฟต์แวร์แปลงข้อความเป็นเสียงหรือคำบรรยายอัตโนมัติจัดให้ และส่งเสริมให้มี E-learning และ Virtual Classroom ที่รองรับนักเรียนทุกกลุ่ม 3) ส่งเสริมการสร้างสื่อและนวัตกรรมการสอนที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีความแตกต่างกัน จัดให้มีรูปแบบการสอนร่วม

ระหว่างครูทั่วไปและครูการศึกษาพิเศษ 4) สร้างความร่วมมือโรงเรียนภายในเขตพื้นที่ให้สามารถแลกเปลี่ยนสื่อการสอนและแนวทางปฏิบัติที่ดี

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สรุปภาพรวมจากประเด็นต่างๆ ขององค์ประกอบในการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ได้ 1 บทบาท คือ **บทบาทการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสอนเพื่อการศึกษาแบบเรียนรวม**

ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ซึ่งความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน เครือข่าย และชุมชนในการจัดการเรียนรวมมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาควรมีการประสานงานกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างบูรณาการ มีเครือข่ายหลัก ๆ ที่ควรประสานงาน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ มีหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะแก่ครูผู้สอนและติดตามประเมินผลผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติและส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียน ครูมีหน้าที่จัดการเรียนการสอนตามแผนเฉพาะบุคคล (IEP/IIP) และประสานงานกับผู้ปกครอง พี่เลี้ยงนักเรียนพิการ มีหน้าที่ดูแลและเตรียมสื่อสำหรับนักเรียนพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษมีหน้าที่สนับสนุนการจัดทำแผนและพัฒนาบุคลากร ทีมสหวิชาชีพมีหน้าที่ช่วยฟื้นฟูสมรรถภาพและให้คำปรึกษาเฉพาะบุคคล หน่วยงานอื่น ๆ เช่น โรงพยาบาล มูลนิธิ และหน่วยงานสังคม เป็นต้น นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายังต้องมีหน้าที่ในการประสานงานกับมหาวิทยาลัยหรือคณะครุศาสตร์ ซึ่งจะสามารถช่วยจัดหาสื่อและบุคลากรอาสาสมัครมาช่วยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

“สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาควรมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน เครือข่ายและชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ ส่งเสริม สนับสนุนการทำสัญญาความร่วมมือในการพัฒนางานการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ส่งเสริมให้หน่วยงาน เครือข่าย และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงาน เครือข่าย และชุมชน” (ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 6, 26 สิงหาคม 2567)

จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิบทบาทที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต้องดำเนินการในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมได้ประเด็นต่างๆ ดังนี้ 1) การสร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียนในหัวข้อหรือเรื่องที่สำคัญๆ เช่น ส่งเสริมให้โรงเรียนในพื้นที่แลกเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practices) การพัฒนาสื่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ส่งเสริมให้โรงเรียนร่วมพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม เป็นต้น 2) ส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน จัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตรและกิจกรรม 3) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนการเรียนรู้ของบุตรหลาน และประสานงานกับชุมชนให้เข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพให้กับนักเรียน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สรุปภาพรวมจากประเด็นต่างๆ ขององค์ประกอบในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ได้ 1 บทบาท คือ บทบาทการส่งเสริมการทำงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาแบบเรียนรวม

ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษามีบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการกลุ่ม นักวิชาชีพในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวม ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทั้งหมดในโรงเรียน ซึ่งการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดประชุมหรือสร้างความตระหนักให้บุคลากรได้ทำงานร่วมกันเป็นทีมเชิงรุกพัฒนาให้มีความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เช่น การคัดกรองความพิการ การประเมินความสามารถพื้นฐาน การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เทคนิคการสอนเฉพาะ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาควรมีการวางแผนและดำเนินการฝึกอบรม ส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากร จัดโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ติดตามและให้คำแนะนำ ยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคลากร สนับสนุนการศึกษาต่อ ด้านการศึกษาพิเศษ และสร้างเครือข่ายบุคลากร พร้อมทั้งมีการพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษา พัฒนาด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความพิการและการจัดการเรียนรวม วางแผนการจัดการเรียนรู้ และแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล และจัดสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับความต้องการพิเศษ มีกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร ตัวอย่างเช่น จัดอบรมให้ความรู้และพัฒนาครูในด้านการศึกษาพิเศษและกระบวนการ RTI ออกแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่สอดคล้องกับสภาพ และมีการแนะนำผู้อำนวยการและครูในการปรับวิธีการสอนและการประเมินผล การดำเนินการเหล่านี้จะช่วยให้การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของนักเรียนที่มีความสามารถหลากหลายได้ดียิ่งขึ้น

“การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านการศึกษาแบบเรียนรวมในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ในด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม พัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ พัฒนาครูในเรื่องกระบวนการ RTI (Responsiveness to Intervention) หรือการตอบสนองต่อการให้ความช่วยเหลือ การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โครงสร้าง SEAT การออกแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่สอดคล้องกับสภาพ โดยเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญให้ความรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อให้บุคลากรสามารถนำไปใช้ได้จริง” (ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 8, 19 สิงหาคม 2567)

จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิบทบาทที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต้องดำเนินการในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม ได้ประเด็น

ต่างๆ ดังนี้ 1) จัดอบรมและพัฒนาครูเกี่ยวกับแนวคิดและเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวม 2) สนับสนุนให้ครูได้เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนรวมที่ดี 3) จัดทำคู่มือและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับครูในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 4) สนับสนุนงบประมาณในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ เทคโนโลยี และอุปกรณ์ช่วยเหลือสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สรุปภาพรวมจากประเด็นต่างๆ ขององค์ประกอบในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ได้ 1 บทบาท คือ บทบาทการพัฒนาความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบจัดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม และรายงานผลการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม โดยจัดสรรงบประมาณบางส่วนสำหรับการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการการศึกษาแบบเรียนรวมเป็นการเฉพาะ ประสานเครือข่าย เช่น ศูนย์การศึกษาพิเศษ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ นักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ ร่วมนิเทศกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดทำเครื่องมือหรือแบบนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารจัดการการศึกษาแบบเรียนรวมของสถานศึกษา นำผลจากการนิเทศมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามาพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในปีการศึกษาต่อไป รวมทั้งมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

“สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาควรกำหนดบทบาทการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเรียนรวมของสถานศึกษาในสังกัด โดยสร้างความร่วมมือกับสถานศึกษา เชื่อมโยงไปถึงผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นความสำคัญในการจัดการเรียนรวม มีแผนการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมโดยผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดซึ่งอาจกำหนดเป็นรายเทอม เพื่อให้การจัดการศึกษาเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเกิดผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ” (ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3, 2 กันยายน 2567)

จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิบทบาทที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต้องดำเนินการในการจัดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม และรายงานผลการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ได้ประเด็นต่างๆ ดังนี้ 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาควรกำหนดกรอบแนวทางที่เป็นมาตรฐานสำหรับสถานศึกษาในเขตพื้นที่ เพื่อให้การนิเทศและติดตามมีทิศทางที่สอดคล้องกัน 2) วิเคราะห์บริบทของโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวมในแต่ละเขตพื้นที่และจัดทำแนวทางการนิเทศ กำกับ ติดตาม วัดและประเมินผลที่เหมาะสม 3) ใช้แนวทางการนิเทศแบบ

กัลยาณมิตร ที่ช่วยพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้

4) ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5) สนับสนุนการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการเก็บข้อมูล วัด และประเมินผล 6) พัฒนาศักยภาพของศึกษานิเทศก์และผู้บริหารโรงเรียนให้สามารถนิเทศและกำกับติดตามการดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวมอย่างมีคุณภาพ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สรุปภาพรวมจากประเด็นต่างๆ ขององค์ประกอบในการจัดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม และรายงานผลการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาได้ 1 บทบาท คือ **บทบาทการนิเทศและติดตามการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่**

จากการที่ผู้วิจัยได้ประมวลข้อมูลและสังเคราะห์จากการสัมภาษณ์ จึงสรุปเป็น บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ 5 บทบาท ดังนี้

1. การกำหนดนโยบายและแผนงานเพื่อการศึกษาแบบเรียนรวม
2. การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสอนเพื่อการศึกษาแบบเรียนรวม
3. การส่งเสริมการทำงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาแบบเรียนรวม
4. การพัฒนาความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม
5. การนิเทศและติดตามการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่

ตอนที่ 3 ผลการยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ขั้นตอนนี้เป็นการนำทั้ง 5 บทบาท ซึ่งเป็นบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา มาตรวจสอบยืนยันโดยวิธีสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบยืนยันว่ามีความถูกต้อง (accuracy standards) เหมาะสม (propriety standards) เป็นไปได้(feasibility standards) และเป็นประโยชน์ (utility standards) ของบทบาทและข้อคิดเห็นอื่นๆ ผลการตรวจสอบยืนยันบทบาทสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา

	ความคิดเห็น									
	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้		ความเป็นประโยชน์	
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้	เป็นไปได้		เป็นประโยชน์	ไม่เป็นประโยชน์
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา	ร้อยละ 5	ร้อยละ -	ร้อยละ 5	ร้อยละ 100	ร้อยละ -	ร้อยละ 5	ร้อยละ 100	ร้อยละ 5	ร้อยละ 100	ร้อยละ -
1. บทบาทการกำหนดนโยบายและแผนงานเพื่อการศึกษาแบบเรียนรวม	ร้อยละ 5	ร้อยละ -	ร้อยละ 5	ร้อยละ 100	ร้อยละ -	ร้อยละ 5	ร้อยละ 100	ร้อยละ 5	ร้อยละ 100	ร้อยละ -
2. บทบาทการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสอนเพื่อการศึกษาแบบเรียนรวม	ร้อยละ 5	ร้อยละ -	ร้อยละ 5	ร้อยละ 100	ร้อยละ -	ร้อยละ 5	ร้อยละ 100	ร้อยละ 5	ร้อยละ 100	ร้อยละ -
3. บทบาทการส่งเสริมการทำงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาแบบเรียนรวม	ร้อยละ 5	ร้อยละ -	ร้อยละ 5	ร้อยละ 100	ร้อยละ -	ร้อยละ 5	ร้อยละ 100	ร้อยละ 5	ร้อยละ 100	ร้อยละ -
4. บทบาทการพัฒนาความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม	ร้อยละ 5	ร้อยละ -	ร้อยละ 5	ร้อยละ 100	ร้อยละ -	ร้อยละ 5	ร้อยละ 100	ร้อยละ 5	ร้อยละ 100	ร้อยละ -
5. บทบาทการนิเทศและติดตามการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่	ร้อยละ 5	ร้อยละ -	ร้อยละ 5	ร้อยละ 100	ร้อยละ -	ร้อยละ 5	ร้อยละ 100	ร้อยละ 5	ร้อยละ 100	ร้อยละ -

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ จำนวน 5 คน มีความคิดเห็นว่าตรงกันว่า บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 5 บทบาทหลัก มีความถูกต้อง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีความเหมาะสม จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีความเป็นไปได้ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และมีความเป็นประโยชน์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100

จากผลการยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย 5 บทบาท ดังนี้

- 1) การกำหนดนโยบายและแผนงานเพื่อการศึกษาแบบเรียนรวม
- 2) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสอนเพื่อการศึกษาแบบเรียนรวม
- 3) การส่งเสริมการทำงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาแบบเรียนรวม
- 4) การพัฒนาความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม
- 5) การนิเทศและติดตามการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่

ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 คน มีความคิดเห็นว่า ทั้ง 5 บทบาท มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม 2) บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา 3) ผลการยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขั้นตอนดำเนินการวิจัยไว้ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ศึกษาวิเคราะห์ เอกสารบทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญจำนวน 9 คน สร้างกรอบแนวคิดการวิจัย ขั้นที่ 2 ดำเนินการวิจัย สร้างเครื่องมือการวิจัยโดยสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยโดยหาความตรงด้านเนื้อหา Content Validity โดยวิธี IOC นำไป Try out สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 5 เขต ๆ ละ 7 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 35 คน รวบรวมข้อมูลทั้งหมดวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามความคิดเห็นทั้งฉบับเท่ากับ .965 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 56 เขต ๆ ละ 7 คน โดยมีผู้ให้ข้อมูล ระดับเขตพื้นที่ 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา และระดับโรงเรียน จำนวน 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่พิเศษหรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมขนาดกลางหรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่พิเศษหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ และ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมขนาดกลางหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 392 คน ได้ฉบับสมบูรณ์กลับคืนมา 52 เขต จำนวนแบบสอบถาม 364 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.86 สถิติที่ใช้ค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) และสกัดปัจจัยด้วยเทคนิค Principal Factor Analysis: PCA ขั้นที่ 3 ประมวลผลและสังเคราะห์ข้อมูลการประมวลผลข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัด

การศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในแต่ละองค์ประกอบที่ได้ โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ชั้นที่ 4 ตรวจสอบและยืนยัน ยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ ซึ่งการวิเคราะห์ผลการยืนยันด้วยสถิติ คือ ค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนี้

1. องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นพหุองค์ประกอบ ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) กำหนดนโยบายและวางแผนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม 2) พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม 3) สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม 4) พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม 5) จัดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม และรายงานผลการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

2. บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 5 บทบาท ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายและแผนงานเพื่อการศึกษาแบบเรียนรวม 2) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสอนเพื่อการศึกษาแบบเรียนรวม 3) การส่งเสริมการทำงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาแบบเรียนรวม 4) การพัฒนาความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม 5) การนิเทศและติดตามการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่

3. ผลการยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัศึกษามีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่สำคัญที่ค้นพบจากบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา และสามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ

- 1) กำหนดนโยบายและวางแผนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม
- 2) พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม
- 3) สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม
- 4) พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม
- 5) จัดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม และรายงานผลการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัยข้อที่ 1 คือ องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเป็นพหุองค์ประกอบ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการศึกษาแบบเรียนรวมมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนทุกคน โดยเฉพาะผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การกำหนดนโยบายเป็นรากฐานสำคัญที่กำหนดทิศทางของระบบการศึกษาแบบเรียนรวม รวมถึงการวางแผนที่ดีช่วยให้การดำเนินงานมีความชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของประเทศ สังคม และชุมชน รวมถึงหากโรงเรียนมีนวัตกรรมทางการศึกษาทำให้การเรียนรู้มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับให้เหมาะกับผู้เรียนแต่ละคนได้ และการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียน ครอบครัวยุทธศาสตร์ ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนต้องสร้างเครือข่ายที่ช่วยให้สามารถแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ทรัพยากร และแนวทางปฏิบัติที่ดีได้ อีกทั้งการการพัฒนาบุคลากรให้เกิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมสามารถจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียนจะส่งผลต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม การประเมินผลเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้แน่ใจว่าการเรียนรวมเป็นไปตามเป้าหมายและสามารถปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดรูปแบบการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรวมไว้ 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ประกอบด้วย 1.1 เครือข่าย 1) เครือข่ายภายใน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนรวม คณะกรรมการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรและการเรียนการสอน และ คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในการจัดการเรียนรวม 2) เครือข่ายภายนอก ได้แก่ เครือข่ายชุมชน เครือข่ายโรงเรียนเรียนรวม และเครือข่ายหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง 1.2 บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหมายถึงคุณสมบัติและบทบาทของบุคลากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง นักเรียนพิการ และนักเรียนทั่วไป 1.3 สภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ แหล่งบริการทางวิชาการ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย 2.1 การวางแผน (Planning) 2.2 การจัดการองค์กร (Organizing) 2.3 การส่งเสริมสนับสนุน (Supporting) 2.4 การประสานงาน (Coordinating) 2.5 การควบคุม (Controlling) 2.6 การรายงาน (Reporting) องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต (Outputs) ประกอบด้วย 3.1 คุณภาพผู้เรียน 3.2 การจัดการเรียนการสอน 3.3 การบริหารจัดการเรียนรวม 3.4 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย 4.1 เงื่อนไขภายใน ได้แก่ ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์และมีภาวะผู้นำในการ

จัดการเรียนรวม ครูที่มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรวมและกระบวนการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และ นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 4.2 เงื่อนไขภายนอก ได้แก่ ผู้ปกครองที่ส่งเสริมสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเรียนรวมในการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมมีกรอบแนวคิดสำคัญที่นำมาใช้เพื่อให้การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ดังนั้น องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในแต่ละองค์ประกอบสามารถอธิบายได้ ดังนี้

1.1 กำหนดนโยบายและวางแผนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การกำหนดนโยบายและการวางแผนเป็นสิ่งสำคัญและต้องดำเนินการเป็นอันดับแรก ที่มุ่งเน้นความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษา โดยคำนึงถึงหลักความเสมอภาคและความต้องการเฉพาะของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงและได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม โดยนโยบายที่กำหนดจะต้องชัดเจนและมีการบังคับใช้ได้จริง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนเองอย่างแท้จริง รวมถึงต้องมีวางแผนส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม และส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในการพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มีลักษณะเฉพาะบุคคล เช่น ปรับหลักสูตร การเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเรียนรวม ซึ่งที่ค้นพบในงานวิจัยนี้ ได้แก่ กำหนดนโยบายการส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม จัดการศึกษาในสภาพบริบทที่มีความจำกัดหรือเฉพาะเจาะจงของนักเรียนเรียนรวม มีคณะกรรมการจัดการเรียนรวม ดำเนินการสร้าง ความเข้าใจ ความตระหนักและความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิรูปการจัดการโรงเรียนปกติ เน้นคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับเด็กทุกคนและเด็กพิเศษเรียนรวม สรุปผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนเรียนรวม เพื่อเก็บข้อมูลไปปรับใช้สำหรับนักเรียนรุ่นต่อไป โรงเรียนมีการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา โดยบูรณาการความร่วมมือกับชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ครูผู้สอนที่มีความสามารถในการจัดการศึกษาพิเศษและการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ประเมินความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในการบูรณาการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเรียนรวม วางแผนส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ครูมีความรู้ในการพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มีลักษณะเฉพาะบุคคล และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ กระบวนการบริหารจัดการเรียนรวมของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ญานวรุฒม์ ตีระพัฒน์ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 6 ด้าน และด้านที่ 1 คือ ด้านนโยบายและการวางแผนส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม โดยการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร นโยบายและแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับ

การศึกษาพิเศษ และสอดคล้องกับ ศิวสันต์ สิงห์หล้า และคณะ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาการ นำนโยบายการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับเด็กพิการไปปฏิบัติ ผลการศึกษา พบว่า

1) กระบวนการนำนโยบายการจัดการศึกษาเรียนรวมของ กลุ่มเด็กพิการไปปฏิบัติของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบบนลงล่าง โดยแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบตามลักษณะการ จัดองค์การความสัมพันธ์ดังนี้ 1) การแปลงนโยบายจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ 2) การแปลงแผนงานจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไปสู่ กิจกรรม/โครงการของสถานศึกษา อีกทั้งยังสอดคล้องกับสเคลกา (Schuelka) ได้ศึกษาทบทวน เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดการจัดการเรียนรวม ในระบบของการศึกษา จากการทบทวน องค์ประกอบสำคัญและสังเคราะห์แนวคิดที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการที่สร้างให้เกิด มาตรฐานและทำให้การจัดการเรียนรวมประสบ ความสำเร็จประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ และ องค์ประกอบที่ 2 คือ การกำหนดเป้าหมายของการศึกษา กำหนดการประเมินและตัวชี้วัด รวมถึง กำหนดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม

1.2 พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ 2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมนั้น ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้ บุคลากรสร้างเครื่องมือ สื่อ นวัตกรรมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน โดยเฉพาะผู้ที่มีความต้องการพิเศษหรือมีความแตกต่างทางด้านร่างกาย สติปัญญา และสังคม วัตถุประสงค์หลักคือให้ทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียม ด้วยเทคนิควิธีการ กระบวนการหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่นำมาใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ และโรงเรียนต้องพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมแก่บุคลากรทุกคน ซึ่ง ข้อค้นพบในงานวิจัยนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ ความเข้าใจในการ จัดการศึกษาแบบเรียนรวม สร้างนวัตกรรมขับเคลื่อนด้านการบริหารจัดการเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นทีมซึ่งมีผลต่อการบริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวม สร้างความ ร่วมมือกับผู้ปกครองในการรับรู้ ร่วมปฏิบัติ ร่วมตัดสินใจและต้องร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา แบบเรียนรวม ครูการศึกษาพิเศษและครูปกติจะต้องทำงานประสานกันและร่วมมือกันอย่างดี ส่งเสริมให้ ครูผู้สอนใช้หลักการวางเงื่อนไขหรือการเสริมแรงเพื่อควบคุมและเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนเรียนรวม มี การประชาสัมพันธ์ผู้ปกครองนักเรียนเรียนรวมและนักเรียนปกติให้เข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนรวม ให้มากขึ้น โรงเรียนเตรียมความพร้อมนักเรียนปกติ ให้มีความรู้ความเข้าใจ เกิดการยอมรับ ช่วยเหลือ และปฏิบัติต่อนักเรียนเรียนรวมอย่างถูกต้อง เหมาะสม พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัด การศึกษาแบบเรียนรวมแก่บุคลากร ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนเรียนรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางศรีรักษ์ เคนไชยวงศ์ ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม อย่างมีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

1. กลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 6 กลยุทธ์ และกลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาเครื่องมือ และกลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาสภาพแวดล้อม และสอดคล้องกับคิวิสันต์ สิงหะหล้า และคณะ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาการนำนโยบายการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับเด็กพิการไปปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่า ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงนโยบายการจัดการศึกษาเรียนรวมของกลุ่มเด็กพิการที่เหมาะสม และสอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการเรียนที่สร้างความเสมอภาคและเป็นธรรม ได้แก่ ด้านการเสริมสร้างสมรรถนะที่เหมาะสมให้กับสถานศึกษาแบบเรียนรวม และด้านการพัฒนาองค์การและการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวมเชิงสร้างสรรค์

1.3 สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ 3 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่แข็งแกร่งจะช่วยให้การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมมีคุณภาพ และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทุกคนได้อย่างแท้จริง โดย หน่วยงานทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเพื่อให้เกิดการสื่อสารที่เข้าใจตรงกัน เน้นการจัดการศึกษาที่เป็นธรรมและเท่าเทียมสำหรับผู้เรียนทุกคน ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ จัดกิจกรรมที่ช่วยให้ทุกคนในโรงเรียนมีความเข้าใจและเคารพความหลากหลาย ซึ่งข้อค้นพบในงานวิจัยนี้ ได้แก่ ใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม บุคลากรเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อพัฒนานักเรียนเรียนรวมอย่างต่อเนื่อง จัดกิจกรรมฝึกทักษะความสามารถในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข มีความยืดหยุ่นและปฏิบัติตามสภาพจริงได้อย่างเหมาะสม ใช้วิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูที่มีประสบการณ์จัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและครูในระดับชั้นปกติ โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายนอกและภายในให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลานที่มีความต้องการพิเศษ สร้างวัฒนธรรมของการเรียนรวม เช่น สร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีระหว่างบุคลากรนักเรียนและผู้ปกครอง มีการสอนในรูปแบบที่เด็กทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันซึ่งเป็นหลักการของการจัดการเรียนรวม สร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนในโรงเรียน และบุคลากรมีเจตคติ ขวัญและกำลังใจและแสดงการตระหนักในการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี ศรีผิง ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ได้ 4 องค์ประกอบ และองค์ประกอบที่ 4 คือ การประสานความร่วมมือ และสอดคล้องกับ ัญลักษณ์ จันทร์ศรี ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาพิเศษของโรงเรียนต้นแบบ

การเรียนรู้รวม สำนักงานศึกษาธิการภาค 14 พบว่า การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กพิเศษในแต่ละประเภท ให้แก่ ครู ผู้ปกครองและหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ซึ่งยังคงมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดหรือแยกประเภทของเด็กพิเศษและลักษณะต่าง ๆ ของเด็กพิเศษในแต่ละประเภท รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณให้ทันเวลาและจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนถึง วัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องโครงการและให้หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาพิเศษ จัดประชุมอบรม ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอนและผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรวม อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง มีการคัดกรองเด็กพิเศษตามแบบคัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาณวรุตม์ ตีระพัฒน์ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 6 ด้าน และด้านที่ 5 ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา โดยบูรณาการความร่วมมือกับชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง หน่วยงานภาครัฐและเอกชน และสอดคล้องกับ แนวทางไชยจันทร์ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดศึกษาธิการภาค 12 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดศึกษาธิการ ภาค 12 มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การบริหารจัดการ, การบริหารและจัดการสภาพแวดล้อม, การจัดการเรียนรู้ และการสร้างความร่วมมือ ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัตตรา จตุโชคอุดม และ คณะ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง แนวโน้มการจัดการศึกษาเรียนรวมในประเทศไทย และปัจจัยสู่ความสำเร็จ ได้ศึกษา วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับความหมายของการจัดการเรียนรวม การจัดการเรียนรวมให้ประสบความสำเร็จนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน การสร้างทัศนคติทางบวกให้กับบุคลากรโดยเฉพาะผู้บริหารมีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรวมในองค์กรให้ดำรงอยู่ต่อไป

1.4 พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ 4 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวมต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมและมีคุณภาพ โดยมีการวางแผนและการออกแบบหลักสูตรที่ยืดหยุ่น ปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และนักเรียนทั่วไป ผู้บริหารต้องสนับสนุนจัดหาอุปกรณ์และเทคโนโลยี สนับสนุนการผลิตสื่อการสอนหลายรูปแบบ เช่น ภาพ เสียง วิดีโอ และกิจกรรมเชิงปฏิบัติ จัดอบรมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรวมและมีเทคนิคการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รวมถึงการบริหารจัดการชั้นเรียนที่มีนักเรียนหลากหลายได้อย่างเหมาะสม และควรมีการสร้างบรรยากาศ มีงบประมาณในการจัดสรร พัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งข้อค้นพบในงานวิจัยนี้ได้แก่ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในการใช้เครื่องมือการคัดกรองนักเรียนเรียนรวมอย่างถูกต้องจัดให้มีระบบการนิเทศ กำกับติดตามการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างต่อเนื่อง มีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการคัดกรองนักเรียนเรียนรวม

จัดทำแนวทางการช่วยเหลือ วิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเรียนรู้ในการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ จัดการศึกษาให้นักเรียนเรียนรวมมีสิทธิและโอกาสได้รับการบริการและความช่วยเหลือทางการศึกษาเป็นพิเศษ ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดทำรายงานการวิจัยเพื่อพัฒนา นักเรียนเรียนรวม จัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะสำหรับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย อรอินทร์ คลองยิ่ง ได้ทำศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จะต้องมีความรู้และมุ่งมั่นที่จะดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และสอดคล้องกับงานวิจัย สุมาลี ศรีผิง ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ได้ 4 องค์ประกอบ และองค์ประกอบที่ 3 คือ การจัดการเรียนรู้ ทั้งยังสอดคล้องกับ นงศ์รักษ์ เคนไชยวงศ์ ทำการศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า กลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 6 กลยุทธ์ ซึ่งกลยุทธ์ที่ 1 คือ การจัดการเรียนการสอน ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาณวรุฒม์ ติระพัฒน์ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 6 ด้าน และด้านที่ 6 คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยพัฒนาให้ครูมีความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มีลักษณะเฉพาะบุคคล เพื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษรายบุคคล ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับ วิชาญ จารุกาญจน์ ได้ศึกษาวิจัย การบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ และองค์ประกอบที่ 3 คือ การจัดการเรียนการสอน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอลิฟ (Elif) ได้ศึกษาเรื่องมุมมองของครูต่อการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และความต้องการเกี่ยวกับการอบรมเพิ่มเติม เป็นงานวิจัยในประเทศตุรกี โดยศึกษากับครูตุรกีทั้งสิ้น 222 คน พบว่า การจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้น ครูมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องการจัดการศึกษาให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ แนวทางการฝึกทักษะทางสังคม การจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษาในสภาพบริบทที่มีความจำกัดหรือเฉพาะเจาะจง แนวทางการกำหนดเป้าหมายและการประเมินความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สเคลกา (Schuelka) ได้ศึกษาทบทวนเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดการจัดการเรียนรวม ในระบบของการศึกษา จากการทบทวนองค์ประกอบสำคัญและสังเคราะห์แนวคิดที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษา

พบว่า กระบวนการที่สร้างให้เกิดมาตรฐานและทำให้การจัดการเรียนรวมประสบ ความสำเร็จประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ และองค์ประกอบที่ 5 คือ การพัฒนาระบบการอบรมหรือพัฒนาศักยภาพของผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้การสนับสนุนอย่างรอบด้าน รวมถึงทรัพยากรสำหรับครูและผู้บริหารในโรงเรียนทุกคน ทั้งยังสอดคล้องกับ โดเนทและคณะ (Donath and other) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาวิชาชีพเพื่อสนับสนุนการนำการศึกษาแบบเรียนรวมไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการให้ ประสบ ความสำเร็จต้องอาศัยครูที่มีความรู้ระดับมืออาชีพเกี่ยวกับการศึกษาแบบเรียนรวม ทักษะ ในการตอบสนองความต้องการที่หลากหลายในห้องเรียน และความเชื่อเชิงบวกต่อการศึกษา แบบเรียนรวม ครู ได้รับโอกาสในการพัฒนาทางวิชาชีพ

1.5 จัดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม และรายงานผลการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เป็น องค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ 5 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจักระบบ การนิเทศ กำกับ ติดตาม และรายงานผล การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคน โดยเฉพาะเด็กที่มีความต้องการพิเศษ สามารถเข้าถึงและได้รับโอกาสทาง การศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ระบบดังกล่าวต้องดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการนิเทศและ กำกับติดตามช่วยให้มั่นใจว่าการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างเหมาะสมและตรงตามเป้าหมาย อีกทั้งยัง ช่วยให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาและพัฒนาวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน รวมถึงปรับปรุงสื่อการ สอนและสิ่งอำนวยความสะดวก การนิเทศและติดตามจะช่วยให้โรงเรียนสามารถตรวจสอบว่าการ ดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ทำให้สามารถปรับปรุงแนวทางการจัด การศึกษาแบบเรียนรวมให้เหมาะสมได้ ซึ่งข้อค้นพบในงานวิจัยนี้ ได้แก่ ผู้บริหารนิเทศ กำกับ ติดตาม วัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนนักเรียนเรียนรวมอย่างเหมาะสม ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง มี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภท โรงเรียนจัดเตรียมแผนฝึกทักษะชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคมให้กับนักเรียนเรียนรวม โรงเรียนมีการฝึกทักษะให้นักเรียนเรียนรวมมีความ พร้อมในด้านวิชาการ ร่างกาย อารมณ์และสังคม ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ในการเป็นผู้นำ และสร้างบรรยากาศในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม มีการจัดอบรมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับ การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม และเทคนิคการสอนเฉพาะ นอกเหนือจากการสอนปกติ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ เอลิฟ (Elif) ได้ศึกษาเรื่องมุมมองของครูต่อการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ และความต้องการเกี่ยวกับการอบรมเพิ่มเติม เป็นงานวิจัยในประเทศตุรกี โดยศึกษากับครู ตุรกีทั้งสิ้น 222 คน พบว่า เรื่องการจัดการศึกษาให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ แนวทางการฝึกทักษะทาง สังคม การจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษาในสภาพบริบทที่มีความจำกัดหรือเฉพาะเจาะจง แนว ทางการกำหนดเป้าหมายและการประเมินความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และสอดคล้องกับ งานวิจัย ของ สเคลกา (Schuelka) ได้ศึกษาทบทวนเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดการจัดการเรียนรวม

ในระบบของการศึกษา จากการพัฒนาองค์ประกอบสำคัญและสังเคราะห์แนวคิดที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการที่สร้างให้เกิดมาตรฐานและทำให้การจัดการเรียนรวมประสบ ความสำเร็จประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ และองค์ประกอบที่ 4 คือ การสร้างกลยุทธ์การ ดำเนินงานที่ได้รับการออกแบบให้รองรับ โครงสร้างการทำงาน หลักสูตรการเรียนการสอน แผนงาน การปฏิบัติ การประเมินผล และกระบวนการจัดการศึกษาในแต่ละโรงเรียน

2. บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย ประกอบด้วย 5 บทบาท ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายและแผนงานเพื่อการศึกษาแบบเรียนรวม 2) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสอนเพื่อการศึกษาแบบเรียนรวม 3) การส่งเสริมการทำงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาแบบเรียนรวม 4) การพัฒนาความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม 5) การนิเทศและติดตามการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นบทบาทเชิงพหุวิธีการ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในปัจจุบันยังเป็นนโยบายใหม่และประเด็นท้าทายที่ยังต้องได้รับการพัฒนาและแก้ปัญหาให้ตอบโจทย์ของผู้รับบริการ และให้ครอบคลุมรอบด้าน ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีกฎหมายและนโยบายส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่ชัดเจน รวมทั้งมีความพยายามที่จะดำเนินการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง แต่ก็ยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่ทำให้การดำเนินงานการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังปรากฏชัดเจนว่ามีผู้เรียนจำนวนมากที่ยังอยู่ในระบบโรงเรียนก็ยังคงกีดกันหรือแบ่งแยกทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา พื้นฐานทางสังคมหรือวัฒนธรรม เพศ ความสามารถ หรือภาวะการดำรงชีวิต รวมทั้งไม่สามารถเรียนรู้ได้เนื่องจากได้รับการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ

จากผลการรายงานการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรวม ปีงบประมาณ พ.ศ.2566 เพื่อให้นักเรียนพิการเรียนรวมได้รับสิทธิและโอกาสทางการศึกษา ผลการประเมินโครงการตามตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการและยุทธศาสตร์ชาติยังไม่บรรลุ โดยเฉพาะการขับเคลื่อนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีความเข้มแข็งสามารถขับเคลื่อนนโยบายและบริหารจัดการเรียนรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเพียงการดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการวางแผนขับเคลื่อน และร่างเอกสารและแนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 – 2568 นโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ในข้อที่ 6 กล่าวถึง นโยบายเร่งด่วนในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องดำเนินการ ดังนี้ 1) พัฒนาองค์ความรู้ เจตคติและทักษะการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 2) สร้างเครือข่ายบูรณาการความร่วมมือช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษระหว่างสถานศึกษากับทีมสหวิชาชีพ และ 3) นิเทศ กำกับ ติดตาม โดยร่วมมือกับเครือข่ายในทุกภาคส่วน ข้อมูลสถานการณ์การศึกษาของคนพิการในประเทศไทยในปี 2567 จากกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ บ่งชี้ว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือมีความพิการทั้งทางกายภาพ การเรียนรู้และด้านจิตใจหรือพฤติกรรม หลุดจากระบบการศึกษาเป็นจำนวนมากถึง 2,199,978 คน สำนักพัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้ กสศ. สรุปสาเหตุของการหลุดออกจากระบบการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อให้เห็นถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้ตรงจุด พบว่า 3 ลำดับสูงสุดของปัญหาคือ ความยากจน ปัญหาครอบครัว และออกกลางคันหรือถูกผลักออก การให้ทุนการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยสร้างโอกาส แต่สิ่งที่จะทำให้เกิดการแก้ไขปัญหาในภาพกว้างและทั่วถึง คือการทำให้สังคมรับรู้และเข้าใจผู้ที่มีความต้องการพิเศษ ร่วมกันสร้างเครือข่ายในการโอบอุ้มและช่วยเหลือในส่วนที่ทำได้ หากสังคมมีความเข้าใจในภาพเดียวกันก็จะสามารถเชื่อมโยงการช่วยเหลือในแต่ละจุดให้ไปในทิศทางเดียวกัน มลิวัลย์ ธรรมแสง (2557) ได้กล่าวถึงการเรียนรวมที่มีคุณภาพ หมายถึง เครื่องมือที่ดีที่สุด เท่าที่จะเอาชนะความยากลำบากในการเรียนในอนาคตของเยาวชนและผู้ใหญ่ และบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างสอดคล้องกับ สเคลกา (Schuelka) ได้ศึกษาทบทวนเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดการจัดการเรียนรวมในระบบของการศึกษา จากการทบทวนองค์ประกอบสำคัญและสังเคราะห์แนวคิดที่เกี่ยวข้อง พบว่ากระบวนการที่สร้างให้เกิดมาตรฐานและทำให้การจัดการเรียนรวมประสบ ความสำเร็จประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การมีแนวคิดและคำจำกัดความ ที่ชัดเจน มีการอธิบายและสื่อสารให้เข้าใจได้ง่าย องค์ประกอบที่ 2 คือ การกำหนดเป้าหมายของ การศึกษา กำหนดการประเมินและตัวชี้วัด รวมถึงกำหนดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม องค์ประกอบที่ 3 คือการมีความเข้าใจถึงความท้าทายด้านโครงสร้างการศึกษาและวัฒนธรรมย่อยที่อยู่ภายใต้ระบบ การศึกษาอันนำไปสู่การปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จ องค์ประกอบที่ 4 คือ การสร้างกลยุทธ์การ ดำเนินงานที่ได้รับการออกแบบให้รองรับโครงสร้างการทำงาน หลักสูตร การเรียนการสอน แผนงาน การปฏิบัติ การประเมินผล และกระบวนการจัดการศึกษาในแต่ละโรงเรียน องค์ประกอบที่ 5 คือ การพัฒนาระบบการอบรมหรือพัฒนาศักยภาพของผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้การสนับสนุนอย่างรอบด้าน รวมถึงทรัพยากรสำหรับครูและผู้บริหารในโรงเรียนทุกคน องค์ประกอบที่ 6 คือ ผู้นำสามารถกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการจัดทำระบบข้อมูลการจัดการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตรและระบบทางสังคมที่เชื่อมต่อ กับการจัดการเรียนรวม รวมถึงการวางนโยบายรองรับการจ้างงานกับนักเรียนที่จบหลักสูตร การเรียนรวม เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและเห็นการเปลี่ยนแปลงได้ สอดคล้องกับ ญาณวรุฒม์ ตีระพัฒน์ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง

การจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนโยบายและการวางแผนส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม 2) ด้านการจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการเรียนรวม 3) ด้านบริหารจัดการสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ 4) ด้านหลักสูตรสถานศึกษา 5) ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา 6) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ดังนั้นในสถานการณ์ปัจจุบัน เราต้องทุ่มเทแรงกายแรงใจเพื่อให้มีการศึกษาที่เหมาะสมและให้การศึกษแก่เด็กที่ด้อยโอกาส การเรียนรวมของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ความต้องการที่แตกต่างกันของผู้เรียนกลุ่มนี้เป็นโจทย์ใหญ่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นหน่วยงานหลัก สอดคล้องกับบทความ ดารณี อุทัยรัตนกิจ การศึกษาแบบเรียนรวมเพื่อความเป็นธรรมในสังคม ผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมนำมาสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ด้านบทบาทและแนวทางการดำเนินงาน ทั้งระดับนโยบาย ระดับสถานศึกษา และระดับผู้เรียน โดยเริ่มจากการเปลี่ยนแปลงวิธีคิดและเจตคติของบุคลากรที่เกี่ยวข้องและของสังคม ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการศึกษาของสถานศึกษา บทบาทการทำงานของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ทำให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษาต้องดำเนินการที่รอบด้านและทันสมัย โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ จึงเป็นบันไดขั้นแรกที่จะพาไปสู่เป้าหมาย ถ้าหากยังไม่สามารถก้าวขึ้นบันไดขั้นแรกได้อย่างมั่นคง ก้าวต่อไปก็มั่นใจว่าเกือบไม่มีทางเป็นไปได้

จากผลการวิจัยบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 5 บทบาท ซึ่งสามารถอภิปรายผลเป็นรายข้อ ดังนี้

2.1 บทบาทการกำหนดนโยบายและแผนงานเพื่อการศึกษาแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม โดยพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการพิเศษของนักเรียน และบริบทของเขตพื้นที่การศึกษา โดยสนับสนุนให้สถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เพื่อให้สถานศึกษาได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ มีการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในการจัดการเรียนรวมตามนโยบายและแผนงานที่วางไว้ รวมถึงการประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ เองเกล เบิร์ก ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม: การพัฒนาและความท้าทายในประเทศแอฟริกาใต้ จากผลการวิจัยพบว่า ครูชาวแอฟริกาใต้ได้สนับสนุนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมบนพื้นฐานทางสังคมแต่ในสภาวะการณ์ที่ขาดทรัพยากรบุคคล เทคนิค และโครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอใน

การอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการรับรู้เชิงลบ ภายชุมชนของโรงเรียนบางแห่ง และส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางการศึกษาและเศรษฐกิจถึงแม้ว่าจะพบความท้าทายเหล่านี้ การพัฒนาเชิงบวกรวมถึงการสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในระดับชาติอย่างต่อเนื่องการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไปของการจัดการศึกษาเรียนรวมของครู และการระบุแนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวมในท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จ ฉะนั้นการจัดการศึกษาเรียนรวมในประเทศแอฟริกาใต้จึงเป็นกระบวนการที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีความเกี่ยวข้องกับบริบทและตอบสนองต่อความเป็นจริงทางสังคมและเศรษฐกิจภายในบริบทเฉพาะของโรงเรียน สอดคล้องกับ สเคลกา (Schuelka) ได้ศึกษาทบทวนเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดการจัดการเรียนรวมในระบบของการศึกษา จากการทบทวนองค์ประกอบสำคัญและสังเคราะห์แนวคิดที่เกี่ยวข้องผลการศึกษา พบว่ากระบวนการที่สร้างให้เกิดมาตรฐานและทำให้การจัดการเรียนรวมประสบความสำเร็จ ผู้นำต้องเป็นคนที่มีความรู้ ผู้นำ คือ สามารถกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการจัดทำระบบข้อมูลการจัดการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตรและระบบทางสังคมที่เชื่อมต่อการจัดการเรียนรวม รวมถึงการวางนโยบายรองรับการจ้างงานกับนักเรียนที่จบหลักสูตรการเรียนรวม และยังสอดคล้องกับ คิวสันต์ สิงหะหล้า และคณะ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาการนำนโยบายการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับเด็กพิการไปปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่า 1) กระบวนการนำนโยบายการจัดการศึกษาเรียนรวมของ กลุ่มเด็กพิการไปปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบบนลงล่าง โดยแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบตามลักษณะการจัดองค์การความสัมพันธ์ดังนี้ (1.1) การแปลงนโยบายจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ (1.2) การแปลงแผนงานจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไปสู่กิจกรรม/โครงการของสถานศึกษา 2) สภาพปัญหาในการนำนโยบาย การจัดการศึกษาเรียนรวมของกลุ่มเด็กพิการไปปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ (2.1) ปัญหางบประมาณ (2.2) ปัญหาด้านการจัดทำฐานข้อมูลเด็กพิการ (2.3) ปัญหาด้านบุคลากร และ (2.4) ปัญหาอุปสรรคสื่อและอารยสถาปัตยกรรม 3) เจ็อนไขความสำเร็จในการนำนโยบาย การจัดการศึกษาเรียนรวมของกลุ่มเด็กพิการไปปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ (3.1)ทัศนคติของบุคคลที่เกี่ยวข้อง (3.2) การสร้างแรงจูงใจ และ (3.3) การสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ และ 4) ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงนโยบายการจัดการศึกษาเรียนรวมของกลุ่มเด็กพิการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการเรียนที่สร้างความเสมอภาคและเป็นธรรม ได้แก่ (4.1) ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการเพื่อเป็นฐานของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (4.2) ด้านการเสริมสร้างสมรรถนะที่เหมาะสมให้กับสถานศึกษาแบบเรียนรวม และ (4.3) ด้านการพัฒนาองค์การและการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวมเชิงสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. 2567 – 2568 นโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องดำเนินการ พัฒนาองค์ความรู้ เจตคติและทักษะการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สร้างเครือข่ายบูรณาการความร่วมมือช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษระหว่างสถานศึกษากับทีมสหวิชาชีพ และ นิเทศ กำกับ ติดตาม โดยร่วมมือกับเครือข่ายในทุกภาคส่วน และสอดคล้องกับบทความ ดารณี อุทัยรัตนกิจ การศึกษาแบบเรียนรวมเพื่อความเป็นธรรมในสังคม ผลการศึกษาของต่างประเทศและประเทศไทย ได้บ่งชี้ปัจจัยสู่ความสำเร็จของการศึกษาแบบเรียนรวมประการหนึ่ง คือ ด้านนโยบาย หน่วยงานระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และระดับสถานศึกษา ต้องมีนโยบายการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่ชัดเจน มีการจัดสรรงบประมาณ และบุคลากรอย่างเพียงพอ รวมทั้งมีการกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2.2 บทบาทการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสอนเพื่อการศึกษาแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการและจำเป็นพิเศษ และสนับสนุนสื่อเทคโนโลยีให้เพียงพอสำหรับโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม รวมถึงให้ความรู้ครูเรื่องการเลือกใช้สื่อที่เป็นรูปธรรม (Manipulatives) และการออกแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมจะส่งผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสามารถมีมาตรการที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุน อำนวยความสะดวกในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนเรียนรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับธัญลักษณ์ จันทร์ศรี ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาพิเศษของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม สำนักงานศึกษาธิการภาค 14 พบว่า การจัดสรรงบประมาณให้ทันเวลาและจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนถึง วัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องโครงการและให้หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาพิเศษ จัดประชุม อบรม ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอนและผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรวม อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และสอดคล้องกับ ญาณวรุฒม์ ตีระพัฒน์ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 6 ด้าน ซึ่งด้านที่ 2 กล่าวว่า ด้านการจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการเรียนรวม โดยการหาแหล่งทุนสนับสนุนอย่างเพียงพอในการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังสอดคล้องกับ สเคลกา (Schuelka) ที่ได้ศึกษา ทบทวนเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดการจัดการเรียนรวม ในระบบของการศึกษา จากการทบทวนองค์ประกอบสำคัญและสังเคราะห์แนวคิดที่เกี่ยวข้อง พบผลการศึกษา พบว่ากระบวนการที่สร้างให้เกิดมาตรฐานและทำให้การจัดการเรียนรวมประสบ ความสำเร็จประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ซึ่งองค์ประกอบที่ 5 กล่าวว่า การพัฒนาระบบการอบรมหรือพัฒนาศักยภาพของผู้ที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนอย่างรอบด้านรวมถึงทรัพยากรสำหรับครูและผู้บริหารในโรงเรียนทุกคน

2.3 บทบาทการส่งเสริมการทำงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต้องทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวม เช่น ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ครู พี่เลี้ยงนักเรียนพิการ ทีมสหวิชาชีพ และศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ มีการสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายเพื่อกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนา นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างบูรณาการ ให้ได้รับการศึกษาและการดูแลที่เหมาะสม มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในการจัดการเรียนรวม เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานและเป้าหมายที่กำหนดไว้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาควรมีบทบาทในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรวมแก่ชุมชน และหน่วยงานในพื้นที่เพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างต่อเนื่องในการสนับสนุนการจัดการเรียนรวม สอดคล้องกับสุภัทสรสา จตุโชคอุดม และคณะ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง แนวโน้มการจัดการศึกษาเรียนรวมในประเทศไทยและปัจจัยสู่ความสำเร็จ ได้ศึกษา วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับความหมายของการจัดการเรียนรวม รูปแบบการจัดการเรียนรวมในประเทศไทยแนวโน้มการจัดการเรียนรวมในประเทศไทยและต่างประเทศและปัจจัยความสำเร็จของรูปแบบการเรียนรวม ได้ข้อสรุปว่า การจัดการเรียนรวมให้ประสบความสำเร็จนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน การสร้างทัศนคติเชิงบวกให้กับบุคลากรโดยเฉพาะผู้บริหารมีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรวมในองค์กรให้ดำรงอยู่ต่อไป สอดคล้องกับ แวตดา ไชยจันทร์ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดศึกษาธิการภาค 12 ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดศึกษาธิการ ภาค 12 มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การบริหารจัดการ การบริหารและจัดการสภาพแวดล้อม การจัดการเรียนรู้ การสร้างความร่วมมือ ซึ่งสอดคล้องกับ ศิวสันต์ สิงห์หล้า และคณะได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาการนำนโยบายการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับเด็กพิการไปปฏิบัติ ผลการศึกษา พบว่า เงื่อนไขความสำเร็จในการนำนโยบายการจัดการศึกษาเรียนรวมของกลุ่มเด็กพิการไปปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ และสอดคล้องกับ เกศทิพย์ ศุภวานิช รองเลขาธิการ กพฐ. เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2566 การประชุมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถอดบทเรียนการจัดการเรียนรวมโครงการบูรณาการความร่วมมือพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรวม ณ โรงแรมรอยัลลิสท์ กอล์ฟ รีสอร์ท แอนด์ สปา จ.นครนายก กล่าวในที่ประชุมว่า การสร้างเครือข่ายเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา โดยทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ศูนย์การศึกษาพิเศษมีบทบาทหน้าที่ที่หลากหลาย มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ และช่วยเป็นที่เลี้ยงในการดำเนินงานการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนปกติ โดยผู้บริหารสถานศึกษาคือ พันธุ์เพ็งที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาเพราะต้องเป็นผู้ที่นำคิด พานำ พาทำ ผู้บริหาร

ยุคใหม่ต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ ต้องศึกษาพัฒนาให้รู้จักจริง สามารถแนะนำในสิ่งที่ถูกต้องได้ อธิบายให้ ความรู้อย่างชัดเจน และต้องสร้างเครือข่ายให้หลากหลาย ทั้งชุมชน ผู้ปกครอง วัด และหน่วยงานจาก ภายนอก เพื่อสร้างโอกาสให้นักเรียนในทุกๆ ช่องทางทุกๆ มิติ และสอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้น ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2567 ในข้อที่ 6 กล่าวถึง นโยบายเร่งด่วนในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องดำเนินการสร้างเครือข่ายบูรณาการความร่วมมือช่วยเหลือเด็กที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษระหว่างสถานศึกษากับทีมสหวิชาชีพ และนิเทศ กำกับ ติดตาม โดยร่วมมือ กับเครือข่ายในทุกภาคส่วน ซึ่งถือว่าเป็นบทบาทที่สำคัญและจะเป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษา แบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่ต่อไปได้

2.4 บทบาทการพัฒนาความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต้องมีการสนับสนุน ส่งเสริมการฝึกอบรมหรือพัฒนาองค์ ความรู้สำหรับบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ บุคลากรในโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรและบุคลากรทั้งสองกลุ่มที่มีหน้าที่และ บทบาทในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมร่วมกัน มีความรู้ความเข้าใจและ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เพื่อการทำงานเป็นทีมเชิงรุก พร้อมทั้งมีการยกย่องและเชิดชูเกียรติ บุคลากรที่มีผลงานดีเด่นในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม กระตุ้นให้มีการพัฒนาตนเองและส่งเสริม ผลงานที่ดี มีการสนับสนุนการศึกษาต่อด้านการศึกษาพิเศษและการอำนวยความสะดวกในเรื่อง เกี่ยวข้อง สนับสนุนการสร้างเครือข่ายของบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน ความรู้และการสนับสนุนซึ่งกันและกัน ซึ่งบทบาทเหล่านี้มีความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาบุคลากร และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้สำหรับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอลิฟ (Elif) ได้ศึกษาเรื่องมุมมองของครูต่อการจัดการเรียนรวมสำหรับ เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและความต้องการเกี่ยวกับการอบรมเพิ่มเติมเป็นงานวิจัยในประเทศ ตุรกี โดย ศึกษากับครูตุรกีทั้งสิ้น 222 คน พบว่าการสร้างมาตรฐานให้เกิดขึ้นในการจัดการเรียนรวม ในประเทศตุรกี มีความจำเป็นต้องให้ความรู้เรื่องเกี่ยวกับความจำเป็นและความต้องการพิเศษในการ จัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยครูต้องการมีความรู้เรื่องพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่อง การจัดการศึกษาให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ แนวทางการฝึกทักษะทางสังคม การจัดการศึกษาในสภาพ บริบทที่มีความจำกัดหรือเฉพาะเจาะจง แนวทางการกำหนดเป้าหมายและการประเมินความสามารถ ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอสเตอร์ แวน เมสเอ็ม และคณะ ได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาเรียนรวม นั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งซึ่งต้องจัดให้มีการพัฒนาวิชาชีพครูเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติการจัดการศึกษา เรียนรวม โดยหลักฐานเชิงประจักษ์ พบว่า ประสบการณ์ของครูนั้นส่งผลต่อความสำเร็จในการจัด

การศึกษาเรียนรวม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โตนทและคณะ (Donath and other) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาวิชาชีพเพื่อสนับสนุนการนำการศึกษาแบบเรียนรวมไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาแบบเรียนรวม เป็นการปฏิรูปที่มุ่งให้ความรู้แก่นักเรียนทุกคนในห้องเรียนทั่วไป โดยไม่ขึ้นกับคุณสมบัติที่หลากหลาย เช่น ความต้องการพิเศษทางการศึกษา พรสวรรค์ หรือการย้ายถิ่นฐาน การดำเนินการให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยครูที่มีความรู้ระดับมืออาชีพเกี่ยวกับการศึกษาแบบเรียนรวม ทักษะ ในการตอบสนองความต้องการที่หลากหลายในห้องเรียน และความเชื่อเชิงบวกต่อการศึกษา แบบเรียนรวม ครูได้รับโอกาสในการพัฒนาทางวิชาชีพ

2.5 บทบาทการนิเทศและติดตามการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต้องจัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวม เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการพัฒนาและประเมินผลการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมต้องอาศัยเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่มีความเหมาะสม บุคลากรที่นิเทศต้องมีความรู้ความเข้าใจในบทบาท และแนวทางการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเป็นอย่างดี จึงจะทำให้การนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานต้นสังกัดที่มีความสำคัญในการดำเนินการร่วมกับสถานศึกษาต้องนำเสนอข้อมูลย้อนกลับให้แก่สถานศึกษาเพื่อร่วมกันประเมินผลและนำผลที่ได้มาพัฒนาในปีการศึกษาถัดไป รวมถึงสำนักงานเขตพื้นที่เองก็มีข้อมูลสำหรับการจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัตสรสา จตุโชคอุดม และคณะ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง แนวโน้มการจัดการศึกษาเรียนรวมในประเทศไทย และปัจจัยสู่ความสำเร็จ ได้ศึกษา วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับความหมายของการจัดการเรียนรวม รูปแบบการจัดการเรียนรวมในประเทศไทยแนวโน้มการจัดการเรียนรวมในประเทศไทยและต่างประเทศและปัจจัยความสำเร็จของรูปแบบการเรียนรวม ซึ่งจากการวิเคราะห์วรรณกรรมที่ได้ศึกษารวบรวมนี้ ได้ข้อสรุปว่า การจัดการเรียนรวมให้ประสบความสำเร็จนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน การสร้างทัศนคติทางบวกให้กับบุคลากรโดยเฉพาะผู้บริหารมีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรวมในองค์กรให้ดำรงอยู่ต่อไป และสอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ในข้อที่ 6 กล่าวถึง นโยบายเร่งด่วนในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องดำเนินการสร้างเครือข่ายบูรณาการความร่วมมือช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษระหว่างสถานศึกษากับทีมสหวิชาชีพ และนิเทศ กำกับ ติดตาม โดยร่วมมือกับเครือข่ายในทุกภาคส่วน ซึ่งถือว่าเป็นบทบาทที่สำคัญและจะเป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่ต่อไปได้ ทั้งยังสอดคล้องกับ สเคลกา (Schuelka) ได้ศึกษา ทบทวนเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดการจัดการเรียนรวม ในระบบของการศึกษา จากการทบทวน

องค์ประกอบสำคัญและสังเคราะห์แนวคิดที่เกี่ยวข้อง พบผลการศึกษา พบว่ากระบวนการที่สร้างให้เกิดมาตรฐานและทำให้การจัดการเรียนรวมประสบ ความสำเร็จประกอบด้วย 6 องค์ประกอบและองค์ประกอบที่ 4 คือ การสร้างกลยุทธ์การดำเนินงานที่ได้รับการออกแบบให้รองรับโครงสร้างการทำงาน หลักสูตรการเรียนการสอน แผนงาน การปฏิบัติ การประเมินผล และกระบวนการจัดการศึกษาในแต่ละโรงเรียน

3. ผลการยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 คือ ผลการยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน มีความเห็นสอดคล้องกันว่าบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 5 บทบาท คือ 1. การกำหนดนโยบายและแผนงานเพื่อการศึกษาแบบเรียนรวม 2. การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสอนเพื่อการศึกษาแบบเรียนรวม 3. การส่งเสริมการทำงานร่วมกันในเครือข่ายโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในการพัฒนานักเรียน 4. การพัฒนาความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 5. การนิเทศและติดตามการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่ นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิยังมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า เมื่อได้พิจารณาบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษาแล้วนั้น สามารถนำไปเป็นกระบวนการดำเนินงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาได้ ซึ่งจะช่วยในการกำหนดนโยบายด้านการบริหารจัดการและการวางแผนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่ส่งผลต่อการวางระบบเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสอนเพื่อการศึกษาแบบเรียนรวมให้ประสบความสำเร็จ โดยการใช้เครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนซึ่งถือเป็นบทบาทที่สำคัญที่จะพัฒนาครูการศึกษาพิเศษให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต้องมีบทบาทในการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญลักษณ์ จันทร์ศรี ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาพิเศษของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม สำนักงานศึกษาธิการภาค 14 พบว่า ด้านความต้องการการบริหารการศึกษาพิเศษ คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กพิเศษในแต่ละประเภท ให้แก่ ครู ผู้ปกครองและหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ซึ่งยังคงมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดหรือแยกประเภทของเด็กพิเศษและลักษณะต่าง ๆ ของเด็กพิเศษในแต่ละประเภท รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณให้ทันเวลาและจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนสื่อ วัสดุอุปกรณ์ใน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องโครงการและให้หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาพิเศษ จัดประชุม อบรม ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอนและผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรวม อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง มีการคัดกรองเด็กพิเศษตามแบบคัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการ สอดคล้องกับการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณและด้านการบริหารทั่วไปโดยกำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรวม และสร้างความเข้าใจภายในโรงเรียนทั้งครูผู้สอนและผู้ปกครอง เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรวมได้อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ และรูปแบบการบริหารการศึกษาพิเศษของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม สำนักงานศึกษาธิการภาค 14 มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความถูกต้อง และมีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการวิจัย และสอดคล้องกับ แนวทฤษฎี ชัยชนะ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดศึกษาธิการภาค 12 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดศึกษาธิการภาค 12 ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำ เนื้อหา กระบวนการจัดการศึกษา และเงื่อนไขความสำเร็จ และการประเมินการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดศึกษาธิการภาค 12 จำนวน 4 ด้าน ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์

ข้อเสนอแนะทางวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง “บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา” ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. กระทรวงศึกษาธิการควรนำบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษาไปกำหนดเป็นแนวปฏิบัติให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นแนวทางนำสู่การส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม
2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรนำบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจ และสร้างคู่มือให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวม
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาควรจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติการ และกำหนดนโยบายทางด้านการบริหารจัดการแบบเรียนรวมอย่างจริงจังต่อเนื่องให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง “อนาคตภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของไทย”
2. ควรศึกษาวิจัย “รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา”
3. ควรศึกษาวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา”
4. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา”

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. “ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 – 2568 และนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win! ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567).” 14 พฤศจิกายน 2566.

ครูบ้านนอก. **นโยบายการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเรียนรวมปีการศึกษา 2565**. เข้าถึงเมื่อ 8 ธันวาคม 2566. เข้าถึงได้จาก <https://www.kroobannok.com /90046>.

จรรยา ชื่นเกษม และกัลยา ชนะภัย. “การศึกษาพิเศษ (Special Education)” เอกสารประกอบการเรียนรายวิชา รหัสวิชา 1082105 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2558, ญาณวรุฒม์ ตีระพัฒน์. “การจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2564.

ณรงค์ เหล่าธีระเชาวน์. **สิทธิมนุษยชน**. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยรัฐธรรมนุญสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2556

ดารณี อุทัยรัตนกิจ. **การศึกษาแบบเรียนรวมเพื่อความเป็นธรรมในสังคม Inclusive Education for Social Justice**. เข้าถึงเมื่อ 15 ตุลาคม 2566. เข้าถึงได้จาก <https://www.orst.go.th/FILEROOM/CABROYINWEB/DRAWER002/GENERAL/ DATA0001/00001477.PDF>.

อัญลักษณ์ จันทร์ศรี. “การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาพิเศษของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม สำนักงานศึกษาธิการภาค 14.” วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำและการบริหาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 2562.

ณรงค์รักษ์ เคนไชยวงศ์, “กลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 2561.

เบญจมา ชลธาร์นนท์. “การศึกษาแบบเรียนรวม.” เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 1083601 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2544.

_____ . **คู่มือการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท**. กรุงเทพฯ : เพทายการพิมพ์, 2546.

ประยงค์ เนาวบุต. **การจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในนโยบายการวางแผน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2555.

“ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา.” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 138, ตอนพิเศษที่ 38 ง (17 กุมภาพันธ์ 2565): 4 – 9.

“ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560.” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 134 ตอนพิเศษ 295 ง (29 พฤษภาคม 2560): 13.

“ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561.” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 135 ตอนพิเศษ 218 ง (7 กันยายน 2560): 27.

ผดุง อารยะวิญญู และ วาสนา เลิศศิลป์. **การเรียนรู้รวม Inclusion**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วน จำกัด เจ.เอ็น.ที., 2551.

พรเพ็ญ ทองโท และคณะ. “ปัจจัยของความสำเร็จและสภาพปัญหาของการจัดการเรียนรวม โรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร.” **วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ** 9, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2563): 60.

“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 116, ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม 2542): 4.

“พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม.” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 127, ตอนที่ 45 ก (22 กรกฎาคม 2553): 11-12.

“พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ฉบับที่ 1.” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 124, ตอนที่ 61 ก (27 กันยายน 2550).

“พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2551.” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 125, ตอนที่ 28 ก (5 กุมภาพันธ์ 2551).

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 7.

กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.

ภูฟ้า เสวกพันธ์. **การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: บริษัทวีพริ้น, 2552.

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560.” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 134, ตอนที่ 40 ก (6 เมษายน 2560): 12 -14.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: นานมี บุคส์พับลิเคชั่นส์, 2546.

วิชาญ จารุกาญจน์. “การบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2564.

แหวตา ไชยพันธ์. “การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดศึกษาธิการภาค 12.” วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ 2, 6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2565): 6.

ศิวสันต์ สิงห์หล้า และคณะ. “การศึกษาการนำนโยบายการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับเด็กพิการไปปฏิบัติ.” วารสารรัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการ 5, 4 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2565): 645.

สนธยา พลศรี. **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์ม, 2545.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **แนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2567.

_____. **การสังเคราะห์งานด้านการจัดการเรียนร่วมสู่ภาคปฏิบัติเพื่อนำสู่นโยบายการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพสำหรับเด็กและเยาวชนพิการ**. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ :กรุงเทพมหานคร, 2551.

_____. **ซูเรียนรวมต้นแบบ สร้างสังคมการแบ่งปันสู่ผู้เรียน**. เข้าถึงเมื่อ 8 มกราคม 2567, เข้าถึงได้จาก<https://www.obec.go.th/archives/861510>.

_____. **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรวมเพื่อการประกันคุณภาพภายใน**. กรุงเทพฯ : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2560.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล**. กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์กระทรวงศึกษาธิการ, 2545.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560 – 2579**. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิคจำกัด, 2560.

_____. **รายงานการวิจัยความทั่วถึงและเท่าเทียมของการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด, 2560.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560**.

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560.

สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560.

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **นโยบายและจุดเน้น "สพฐ. วิถีอนาคต วิถีคุณภาพ" ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566**. กรุงเทพฯ: กลุ่มวิจัยและพัฒนานโยบาย.

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. **เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเพื่อขับเคลื่อนนโยบายการ**

จัดการเรียนรวมให้มีคุณภาพ ปีงบประมาณ 2560, 11-12 มีนาคม 2560.

_____. **แนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567.

_____. **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรวม เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา.** โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ : กรุงเทพมหานคร 2560

_____. **การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557.

สุชาดา บุปผา. **การศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education).** อุดรธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2557.

สุภัทสรุ จตุโชคอุดม และ คณะ. “แนวโน้มการจัดการศึกษาเรียนรวมในประเทศไทยและปัจจัยสู่ความสำเร็จ.” **วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ** 11, 1 (มกราคม – มิถุนายน 2565): 17.

สุมาลี รามฤทธิ์. “รูปแบบการจัดการเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ สำหรับสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4.” **วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ** 10 ,1 (สิงหาคม 2558 – มกราคม 2559): 181 - 182.

สุมาลี ศรีผิง. “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.” **วารสารมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย** 5, 2 (พฤศจิกายน 2561): 199 – 200.

อรอินทร์ คลองยี่ง. “รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.” **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา**, 2557.

อาคม วัดไธสง. **หน้าที่ผู้นำในการบริหารการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2547.

ภาษาอังกฤษ

Abbas F., Zafar A., and Naz T. “Footstep towards Inclusive Education.” **Journal of Education and Practice** 7,1 (2016): 2222-1735.

Ann Cheryl Armstrong and et.al. “Reconceptualizing inclusive education in the Pacific,” **International Journal of Inclusive Education** 27, 11 (2023): 1177-1190.

- Aster Van Mieghem and et.al “An analysis of research on inclusive education: a systematic search and meta review.” **International Journal of Inclusive Education** 24, 6 (2020): 675-689.
- Cronbach, Lee J. **Essentials of Psychological Test**. 4th ed. New York: Harper & Row, 1984.
- Cohen E. “Rethinking the sociology of tourism.” **Annals of Tourism Research** 6, (1979): 18-35.
- David, Berlo K. **The Process of Communication**. New York: Holl, Rene heart and Winston Inc., 1966.
- Diyan Ekawati and et.al. “Implementation of Inclusive Education Policy.” **Journal of Social Work and Science Education** 4,3 (September 2023): 1023-1031.
- Donath, Johanna L. and other. “Does Professional Development Effectively Support the Implementation of Inclusive Education? A Meta-Analysis.” **Educational Psychology Review** 35,1 (March 2023): 28.
- Downes P., and Nairz-Wirth E. **Structural Indicators for Inclusive Systems in and around Schools**. European Union: Luxembourg, 2016.
- Elif S.P. “Identification of inclusive education classroom teachers’ views and need regarding in-service training on special education in Turkey.” **Educational Research and Reviews** 9, 20 (2014): 1097-1108.
- Engelbrecht P. “Inclusive education: Developments and challenges in South Africa.” **Inclusive education: Developments and challenges in South Africa** (August 2020): 219–232.
- Gaile McGregor, and Vogelsberg R.T. Inclusive schooling practices: Pedagogical and Research Foundations. A synthesis of the literature that informs best practices about inclusive schooling, accessed march 4, 2018, available from [https://www.Semanticscholar.org/paper/Inclusive-Schooling-Practices%3A-Pedagogical -and-A-of-McGregor- Vogelsberg/f060bca795d171e85ad8f185c562dc983e610f8d](https://www.Semanticscholar.org/paper/Inclusive-Schooling-Practices%3A-Pedagogical-and-A-of-McGregor-Vogelsberg/f060bca795d171e85ad8f185c562dc983e610f8d).
- Iva Evry Robiyansah, Mudjito, and Murtadlo. “The development of inclusive education management model: Practical guidelines for learning in inclusive school.” **Journal of Education and Learning (EduLearn)** 14, 1 (February

2020), 80-86.

John, Best W. **Research in Education**. Englewood Cliffs. New Jersey: Rrentice-Hall inc, 1970.

Krejcie R.V. and Morgan D.W. "Determining Sample Size for Research Activities."

Educational and Psychological Measurement 30, 3 (1970): 607 – 610.

Kuyini A.B. and Desai D.I. "Principals and teachers attitudes and knowledge Of inclusive education as predictors of effective teaching practices in Ghana."

Journal of Research in Special Educational Needs. (2007): 104–113.

Levinson D.J. **Role Personality and Social Structure**. New York: The Memel, 1964.

Lum L. "Explaining Nursing Turnover Intent: Job Satisfaction, Pay Satisfaction, or Organization Commitment." **Journal of Organization Behavior** (1979): 128.

Lynch J. **Inclusion in Education: The Participation of Disabled Learners**. Paris: UNESCO, 2001.

Ministry Education New Zealand. **Inclusive practice in secondary schools: ideas for school leaders** (2014), 6.

Ministry of Education Department of General Education. **Education For All (EFA) National Plan of Action 2003-2015**. Bangkok: Author, 2005.

Moore E. **Perspectives on educational provision amongst students with a Special educational need their parents and their teacher**. (Unpublished MEd thesis, University College Dublin, Dublin, 2005), 5.

Owen, Robert G. **Organizational Behavior in Schools**. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, Inc., 1970.

Peder Haug. "Understanding inclusive education: ideals and reality." **Scandinavian Journal of Disability Research** 19, 3 (2017): 206–217.

Raiph Linton. **The Study of man**. New York: D. Appleton Century, 1936.

Reynolds M. and Birch J. **Teaching exceptional children in all American 's School**. 2rd ed. Reston, VA: Council for exceptional Children, 1982.

Robert Owen G. **Organizational Behavior in Schools**. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, Inc., 1970.

Sandra Alper and Diane Lea Ryndak. "Educating students with severe handicaps in regular classes." **The Elementary School Journal** 92, 1 (January 1992):

373-387.

Schuelka M.J. “Implementing inclusive education.” in K4D Helpdesk Report.

Brighton UK: Institute of Development Studies, 2018.

Thomas G. “Inclusive schools for an inclusive society.” **British Journal of Special Education** 24, 3 (1997): 103–107.

Tommy M.A. **Transformational Leadership in Nursing**. St. Louis. MO: Mosby Yearbook,1992.

UNESCO. Overcoming Exclusion through Inclusive Approaches in Education. **A Challenge And A Vision**. Conceptual Paper for the Education Sector, 2005.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์งานวิจัย
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ และแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่ อว 8612.2/18

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

8 มกราคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย

เรียน ดร.อำนาจ วิทยานุวัติ

ด้วย นางนิสา บรรจงการ รหัสนักศึกษา 640630031 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ขอความอนุเคราะห์ท่านใน
ฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อนำไปประกอบการทำวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เดียเจรีญ)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์

1. ดร.อำนาจ วิทยานูวัตติ	อดีตเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ดร.สมเกียรติ ชอบผล	อดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ดร.พะโยม ชิณวงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาพิเศษ
4. รศ. ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา	อาจารย์ประจำภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนา
สังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
5. นายสุพล บุญธรรม	อดีตผู้อำนวยการการศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 4
6. นายบัญชา เกตุแก้ว	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญชาญ ศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดระนอง
7. ดร.สุชาติ บรรจงการ	ผู้อำนวยการโรงเรียนพิบูลประชาสรรค์
8. ดร.วิทยา อรุณแสงฉาน	อดีตผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สมุทรปราการ
9. ดร.วรพจน์ สิงหาราช	ผู้อำนวยการสำนักบริหารการมัธยมศึกษา สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สมุทรปราการ.

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรื่อง “บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา”

ผู้ให้การสัมภาษณ์ นาย/นาง/นางสาว.....
ตำแหน่งปัจจุบัน.....
สถานที่ทำงาน.....
วันที่ให้สัมภาษณ์.....เวลา.....สถานที่สัมภาษณ์.....

แนวทางการสัมภาษณ์ เรื่อง “บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา” ในประเด็นการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในปัจจุบัน ดังนี้

1. ท่านคิดว่าการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของไทยในปัจจุบันเป็นอย่างไร
2. ท่านคิดว่าองค์ประกอบของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมควรประกอบด้วยอะไรบ้าง
3. ความคิดเห็นอื่น ๆ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์อย่างดียิ่ง จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางนิสา บรรจงการ

นักศึกษาปริญญาโท ภูมิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (เรียงตามพยัญชนะ) และค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ที่ อว 8612.2/265

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

1 เมษายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามนก

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางนิสา บรรจงการ รหัสนักศึกษา 640630031 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุธสดเขียว)
รักษาการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการวิจัย
เรื่อง “บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา”

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ/คนที่					สรุป/แปลผล		
		1	2	3	4	5	รวม	IOC	แปลผล
1.	ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในเขตพื้นที่การศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
2.	เปิดโอกาสสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพได้เข้าเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
3.	จัดการศึกษาให้นักเรียนเรียนรวมมีสิทธิและโอกาสได้รับการบริการและความช่วยเหลือทางการศึกษาเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
4.	มีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการคัดกรองนักเรียนเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
5.	พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในการใช้เครื่องมือการคัดกรองนักเรียนเรียนรวมอย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
6.	จัดให้มีระบบการนิเทศ กำกับติดตาม การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
7.	จัดทำแนวทางการช่วยเหลือ วิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเรียนรู้ในการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ/คนที่					สรุป/แปลผล		
		1	2	3	4	5	รวม	IOC	แปลผล
8.	ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเด็กพิเศษในชั้นเรียนปกติต้องให้เด็กพิเศษกับเด็กปกติมีโอกาสได้เรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียนเดียวกันและสภาพแวดล้อมเดียวกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
9.	ปรับสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนรวมให้อื้อต่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
10.	มีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับความสามารถและศักยภาพของเด็กแต่ละคน	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
11.	พัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญและได้รับการฝึกฝนอบรมทั้งวิธีสอนเด็กปกติและวิธีสอนเด็กพิเศษควบคู่กันไป	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
12.	โรงเรียนมุ่งมั่นที่จะดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนนักเรียนเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
13.	ครูการศึกษาพิเศษและครูปกติจะต้องทำงานประสานกันและร่วมมือกันอย่างดี	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
14.	สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองในการรับรู้ร่วมปฏิบัติ ร่วมตัดสินใจและต้องร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
15.	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้หลักการวางเงื่อนไขหรือการเสริมแรงเพื่อควบคุมและเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
16.	ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นทีมซึ่งมีผลต่อการบริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ/คนที่					สรุป/แปลผล		
		1	2	3	4	5	รวม	IOC	แปลผล
17.	ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษา แบบเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
18.	สร้างนวัตกรรมขับเคลื่อนด้านการบริหารจัดการเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
19.	ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
20.	มีการประชาสัมพันธ์ผู้ปกครองนักเรียนเรียนรวมและนักเรียนปกติให้เข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนรวมให้มากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
21.	พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมแก่บุคลากร	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
22.	โรงเรียนเตรียมความพร้อมนักเรียนปกติ ให้มีความรู้ความเข้าใจ เกิดการยอมรับ ช่วยเหลือและปฏิบัติต่อนักเรียนเรียนรวมอย่างถูกต้องเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
23.	ส่งเสริมการพัฒนาเครื่องมือ อุปกรณ์ นวัตกรรม สำหรับให้บริการสำหรับนักเรียนเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
24.	จัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะสำหรับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
25.	ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ในการจัดเก็บระบบข้อมูลสำหรับนักเรียนเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ/คนที่					สรุป/แปลผล		
		1	2	3	4	5	รวม	IOC	แปลผล
26.	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดทำรายงานการวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
27.	สนับสนุนการพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และการดำรงชีวิตของนักเรียนเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
28.	จัดสรรงบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ วัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
29.	จัดทำประกันคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
30.	ส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กพิเศษในแต่ละประเภท ให้แก่ ครู ผู้ปกครอง และหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
31.	พัฒนากระบวนการบริหารจัดการระบบเรียนรวมที่มีประสิทธิผล	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
32.	จัดให้มีการคัดกรองเด็กพิเศษตามแบบคัดกรองของกระทรวง ศึกษาธิการ	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
33.	สร้างความเข้าใจให้ครูผู้สอนและผู้ปกครอง เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรวมได้อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
34.	วางแผนส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ/คนที่					สรุป/แปลผล		
		1	2	3	4	5	รวม	IOC	แปลผล
35.	ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ กระบวนการบริหารจัดการเรียนรวมของโรงเรียน	+1	+1	0	+1	+1	4.00	0.80	ใช้ได้
36.	โรงเรียนมีการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา โดยบูรณาการความร่วมมือกับชุมชน ผู้นำท้องถิ่นคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง หน่วยงานภาครัฐและเอกชน	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
37.	ครูมีความรู้ในการพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มีลักษณะเฉพาะบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
38.	ผู้บริหารและบุคลากรมีทัศนคติทางบวกในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
39.	จัดการศึกษาในสภาพบริบทที่มีความจำกัดหรือเฉพาะเจาะจงของนักเรียนเรียนรวม	+1	0	0	+1	+1	3.00	0.60	ใช้ได้
40.	ประเมินความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	+1	+1	0	0	+1	3.00	0.60	ใช้ได้
41.	ครูผู้สอนที่มีความสามารถในการจัดการศึกษาพิเศษและการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
42.	กำหนดนโยบายการส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	0	4.00	0.80	ใช้ได้
43.	ปฏิรูปการจัดการโรงเรียนปกติ เน้นคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับเด็กทุกคนและเด็กพิเศษเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
44.	ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในการบูรณาการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ/คนที่					สรุป/แปลผล		
		1	2	3	4	5	รวม	IOC	แปลผล
45.	สรุปผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนเรียนรวม เพื่อเก็บข้อมูลไปปรับใช้สำหรับนักเรียนรุ่นต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
46.	มีคณะกรรมการจัดการเรียนรวม ดำเนินการสร้างความเข้าใจ ความตระหนักและความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
47.	โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรวม ให้ผู้เรียนและครอบครัวสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
48.	มีระบบการรับ จัดเข้าเรียนหรือส่งต่อนักเรียนเรียนรวมหรือนักเรียนพิการ	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
49.	จัดหาครูที่จบด้านการศึกษาพิเศษโดยตรง หรือ ได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เพื่อดูแลนักเรียนเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
50.	จัดให้นักเรียนเรียนรวมได้รับการเตรียมความพร้อม ด้านร่างกาย จิตใจ พฤติกรรมและด้านสังคมเพื่อการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
51.	จัดทำแผนปฏิบัติการ ที่กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จตามกลยุทธ์โดยมีการตรวจสอบติดตามการดำเนินงานและทบทวนการปฏิบัติอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
52.	ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนเรียนรวม อย่างเป็นทางการและเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ/คนที่					สรุป/แปลผล		
		1	2	3	4	5	รวม	IOC	แปลผล
53.	มีการจัดอบรมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
54.	โรงเรียนจัดเตรียมแผนฝึกทักษะชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคมให้กับนักเรียนเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
55.	ผู้บริหารนิเทศ กำกับ ติดตาม วัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนนักเรียนเรียนรวมอย่างเหมาะสม	+1	0	0	+1	+1	3.00	0.60	ใช้ได้
56.	ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภท	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
57.	โรงเรียนมีการฝึกทักษะให้นักเรียนเรียนรวมมีความพร้อมในด้านวิชาการ ร่างกาย อารมณ์ และสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
58.	ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม และเทคนิคการสอนเฉพาะ นอกเหนือจากการสอนปกติ	+1	+1	0	+1	+1	4.00	0.80	ใช้ได้
59.	ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ในการเป็นผู้นำและสร้างบรรยากาศในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
60.	ครูมีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และมีการประเมินความก้าวหน้าอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
61.	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทั้งโรงเรียน มีการปฏิบัติงานเชิงรุก ทำงานร่วมกันเป็นทีม มีเจตคติเชิงบวกต่อความหลากหลายของผู้เรียน	0	+1	+1	+1	+1	4.00	0.80	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ/คนที่					สรุป/แปลผล		
		1	2	3	4	5	รวม	IOC	แปลผล
62.	กำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ในการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรวมร่วมกับผู้บริหาร ครู บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
63.	โรงเรียนมีการปรับหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนเข้าถึงบทเรียน และทำความเข้าใจบทเรียนได้มากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
64.	โรงเรียนปรับวิธีการสอน สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก นำเทคโนโลยี ต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
65.	โรงเรียนปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการศึกษาของโรงเรียน บทบาทการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
66.	ผู้บริหารมีความรู้และความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	0	+1	+1	+1	+1	4.00	0.80	ใช้ได้
67.	สนับสนุนให้บุคลากรสามารถจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างเสมอภาค	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
68.	ประสานความร่วมมือกับชุมชน องค์กรเอกชน และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขอรับการสนับสนุนช่วยเหลือ	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
69.	ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
70.	โรงเรียนมีการนำวิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ มาใช้ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อส่งต่อ คัดแยก วางแผนการสอนและประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ/คนที่					สรุป/แปลผล		
		1	2	3	4	5	รวม	IOC	แปลผล
71.	โรงเรียนจัดกิจกรรมการประกวดหรือการแข่งขันของนักเรียนเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
72.	ผู้บริหารนำนโยบายการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
73.	โรงเรียนจัดการเรียนการสอนของนักเรียนเรียนรวมโดยเน้นการส่งเสริมพัฒนาการฝึกทักษะในการช่วยเหลือตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
74.	โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่โรงเรียนกำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
75.	โรงเรียนสร้างนวัตกรรมขับเคลื่อนด้านการบริหารจัดการเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ	+1	+1	0	+1	+1	4.00	0.80	ใช้ได้
76.	ผู้บริหารมีสมรรถนะในการบริหารโรงเรียนที่มีนักเรียนเรียนรวมและนำนโยบายสู่การปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
77.	สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนเรียนรวม	+1	+1	0	+1	+1	4.00	0.80	ใช้ได้
78.	โรงเรียนดำเนินการคัดกรองซ้ำปลายปีการศึกษาทุกปี โดยใช้แบบคัดกรองเดิมของนักเรียนที่ถูกคัดกรองตั้งแต่แรกมาตรวจสอบ	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
79.	จัดการศึกษาที่สนองความต้องการและจำเป็นของเด็กพิเศษเรียนรวมเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
80.	โรงเรียนปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กแต่ละคนได้รับประสบการณ์ที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ/คนที่					สรุป/แปลผล		
		1	2	3	4	5	รวม	IOC	แปลผล
81.	บุคลากรค้นหาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
82.	โรงเรียนวางแผนจัดแหล่งทรัพยากร และเงินทุนที่จำเป็น เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาแก่นักเรียนเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
83.	โรงเรียนออกแบบหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียนแต่ละคน	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
84.	มีทรัพยากรและการสนับสนุนงบประมาณที่จำเป็นสำหรับครูผู้สอนและนักเรียนเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
85.	โรงเรียนสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับความคืบหน้าของนักเรียนเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
86.	โรงเรียนใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เพื่อประเมินความรู้และทักษะของนักเรียนอย่างครอบคลุม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
87.	โรงเรียนสร้างความตระหนักให้นักเรียนทั่วไปให้เกิดการยอมรับ ช่วยเหลือ และปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างถูกวิธี	+1	+1	0	+1	+1	4.00	0.80	ใช้ได้
88.	โรงเรียนนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ โดยวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ปรับเนื้อหา ออกแบบกิจกรรม วัดและประเมินผล ให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ/คนที่					สรุป/แปลผล		
		1	2	3	4	5	รวม	IOC	แปลผล
89.	โรงเรียนน่านนโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ มากำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจ เป็นทิศทางในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
90.	โรงเรียนจัดกิจกรรมการสอนทักษะที่จำเป็นให้นักเรียนทั่วไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
91.	โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายนอกและภายในให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
92.	สร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
93.	โรงเรียนจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับให้บริการสำหรับนักเรียนเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
94.	มีการสอนในรูปแบบที่เด็กทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันซึ่งเป็นหลักการของการจัดการเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
95.	แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรวม ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ทรงคุณวุฒิ	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
96.	พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้อุช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ/คนที่					สรุป/แปลผล		
		1	2	3	4	5	รวม	IOC	แปลผล
97.	เน้นการสอนนักเรียนแบบรายบุคคล โดยใช้กลยุทธ์ที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
98.	สร้างวัฒนธรรมของการเรียนรวม เช่น สร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีระหว่างบุคลากรนักเรียนและผู้ปกครอง	+1	+1	0	+1	+1	4.00	0.80	ใช้ได้
99.	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลานที่มีความต้องการพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
100.	ใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพในการจัดการการศึกษาแบบเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
101.	บูรณาการเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อพัฒนาการเรียนเรียนรวมอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
102.	จัดกิจกรรมฝึกทักษะความสามารถในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข มีความยืดหยุ่น และปฏิบัติตามสภาพจริงได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
103.	มีรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเรียนรวมในโรงเรียนที่มีเด็กพิการและเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนรวมกับเด็กทั่วไป	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
104.	บุคลากรมีเจตคติ ขวัญและกำลังใจและแสดงการตระหนักในการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ/คนที่					สรุป/แปลผล		
		1	2	3	4	5	รวม	IOC	แปลผล
105.	ใช้วิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูที่มีประสบการณ์จัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและครูในระดับชั้นปกติ	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
106.	มีตั้งศูนย์ประสานงานระหว่างเครือข่ายการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้
107.	โรงเรียนให้บริการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลือ ต่าง ๆ ทางการศึกษาให้แก่แก่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็น นอกเหนือจากเด็กปกติทุกคน	+1	+1	+1	+1	+1	5.00	1.00	ใช้ได้

วิเคราะห์ค่าความตรงเชิงเนื้อหาของรายการข้อคำถามด้วยการสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น นำผลการแสดงความคิดเห็นที่ได้มาวิเคราะห์ค่า IOC (Item Objective Congruence Index) แล้วได้ค่า IOC ที่มีค่ามากกว่า 0.5 ขึ้นไป ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.00

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย
รายชื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่นำเครื่องมือไปทดลอง
และผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ที่ อว 8612/ว143

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
นครปฐม 73000

พฤษภาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ด้วย นางนิสา บรรจงการ รหัสนักศึกษา 640630031 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา โค้รขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานที่อยู่ในสังกัดของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามที่เห็นสมควร จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.คณิต เจียวิวิชัย)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

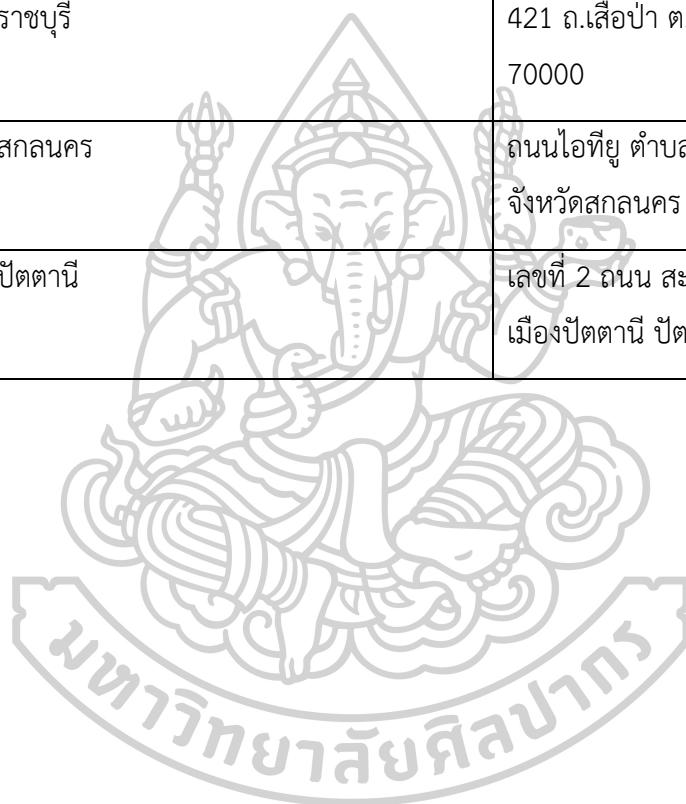
โทร. 09 3979 3455

นักศึกษา

โทร. 08 9732 9368

รายชื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่นำเครื่องมือไปทดลอง (Try Out)

ลำดับที่	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา	ที่อยู่
1.	กรุงเทพมหานคร เขต 2	เลขที่ 1126 ถนนลาดพร้าว ต.สามเสนนอก อ.ห้วยขวาง จ.กรุงเทพมหานคร 10310
2.	พิจิตร	เลขที่ 31/26 ตำบล ในเมือง อำเภอเมือง พิจิตร พิจิตร 66000
3.	ราชบุรี	421 ถ.เสือป่า ต.หน้าเมือง อ.เมือง จ.ราชบุรี 70000
4.	สกลนคร	ถนนไอทียู ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร 47000
5.	ปัตตานี	เลขที่ 2 ถนน สะบารัง ตำบล สะบารัง อำเภอ เมืองปัตตานี ปัตตานี 94000

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.965	107

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อ1	426.49	1720.963	.340	.964
ข้อ2	426.26	1711.020	.470	.964
ข้อ3	426.46	1708.844	.470	.964
ข้อ4	426.43	1693.840	.639	.964
ข้อ5	425.97	1696.499	.621	.964
ข้อ6	426.43	1703.193	.444	.964
ข้อ7	426.94	1690.879	.579	.964
ข้อ8	427.23	1697.005	.512	.964
ข้อ9	427.51	1712.963	.434	.964
ข้อ10	426.91	1684.434	.753	.964
ข้อ11	426.60	1689.424	.651	.964
ข้อ12	426.43	1705.487	.601	.964
ข้อ13	426.17	1699.558	.612	.964
ข้อ14	426.54	1713.020	.468	.964
ข้อ15	426.46	1695.608	.744	.964
ข้อ16	426.37	1709.358	.646	.964
ข้อ17	426.37	1715.887	.434	.964

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อ18	426.31	1719.810	.325	.964
ข้อ19	426.26	1717.020	.400	.964
ข้อ20	426.20	1726.635	.288	.964
ข้อ21	427.03	1714.087	.278	.965
ข้อ22	426.14	1718.303	.394	.964
ข้อ23	426.29	1735.563	.121	.965
ข้อ24	426.11	1718.751	.364	.964
ข้อ25	426.26	1713.903	.410	.964
ข้อ26	426.09	1708.492	.471	.964
ข้อ27	425.94	1716.644	.537	.964
ข้อ28	426.11	1731.104	.190	.965
ข้อ29	425.83	1734.911	.139	.965
ข้อ30	425.71	1741.857	.030	.965
ข้อ31	425.74	1743.432	.003	.965
ข้อ32	425.91	1736.669	.118	.965
ข้อ33	426.26	1744.491	-.017	.965
ข้อ34	425.71	1735.387	.187	.965
ข้อ35	426.11	1749.339	-.087	.965
ข้อ36	425.89	1732.339	.223	.965
ข้อ37	426.14	1731.891	.171	.965
ข้อ38	426.20	1741.988	.020	.965
ข้อ39	426.17	1729.852	.285	.964
ข้อ40	426.14	1719.126	.495	.964
ข้อ41	426.09	1725.139	.333	.964
ข้อ42	426.34	1724.585	.234	.965

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อ43	426.94	1731.291	.097	.965
ข้อ44	426.23	1724.417	.248	.965
ข้อ45	426.43	1732.370	.133	.965
ข้อ46	426.37	1724.358	.300	.964
ข้อ47	426.51	1725.316	.269	.964
ข้อ48	426.40	1714.835	.419	.964
ข้อ49	426.11	1710.751	.444	.964
ข้อ50	426.69	1738.869	.058	.965
ข้อ51	426.11	1722.575	.386	.964
ข้อ52	426.40	1716.012	.422	.964
ข้อ53	426.83	1703.146	.452	.964
ข้อ54	426.71	1706.151	.537	.964
ข้อ55	426.31	1703.692	.510	.964
ข้อ56	426.03	1718.676	.372	.964
ข้อ57	426.00	1726.176	.286	.964
ข้อ58	425.94	1727.232	.282	.964
ข้อ59	425.97	1741.205	.038	.965
ข้อ60	426.74	1740.255	.028	.965
ข้อ61	426.34	1705.291	.497	.964
ข้อ62	426.43	1714.134	.374	.964
ข้อ63	426.20	1711.106	.498	.964
ข้อ64	426.43	1711.605	.458	.964
ข้อ65	426.40	1692.718	.642	.964
ข้อ66	426.00	1699.000	.589	.964
ข้อ67	426.26	1698.550	.513	.964

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อ68	426.74	1685.844	.656	.964
ข้อ69	426.97	1686.617	.572	.964
ข้อ70	427.26	1707.432	.398	.964
ข้อ71	426.77	1680.005	.704	.964
ข้อ72	426.51	1686.845	.681	.964
ข้อ73	426.40	1704.365	.603	.964
ข้อ74	426.14	1701.479	.578	.964
ข้อ75	426.46	1713.314	.466	.964
ข้อ76	426.34	1696.232	.768	.964
ข้อ77	426.29	1708.739	.641	.964
ข้อ78	426.80	1692.165	.633	.964
ข้อ79	426.31	1704.928	.645	.964
ข้อ80	426.20	1717.871	.414	.964
ข้อ81	426.17	1726.440	.286	.964
ข้อ82	426.60	1699.247	.586	.964
ข้อ83	426.06	1718.879	.441	.964
ข้อ84	426.51	1704.081	.540	.964
ข้อ85	426.06	1721.350	.334	.964
ข้อ86	426.26	1716.726	.386	.964
ข้อ87	426.03	1708.676	.462	.964
ข้อ88	426.31	1696.810	.741	.964
ข้อ89	426.60	1706.541	.488	.964
ข้อ90	426.54	1700.785	.602	.964
ข้อ91	426.49	1684.139	.832	.963
ข้อ92	426.40	1697.718	.674	.964

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อ93	426.49	1695.787	.618	.964
ข้อ94	426.46	1686.138	.816	.963
ข้อ95	425.66	1733.879	.261	.964
ข้อ96	426.34	1698.232	.735	.964
ข้อ97	426.74	1691.079	.612	.964
ข้อ98	426.46	1690.550	.752	.964
ข้อ99	426.40	1693.247	.818	.964
ข้อ100	426.17	1729.852	.285	.964
ข้อ101	426.03	1715.029	.586	.964
ข้อ102	426.00	1723.294	.380	.964
ข้อ103	426.49	1695.728	.667	.964
ข้อ104	426.34	1690.938	.813	.964
ข้อ105	426.34	1707.291	.531	.964
ข้อ106	426.46	1686.373	.781	.964
ข้อ107	426.40	1700.659	.736	.964

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
รายชื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่เก็บรวบรวมข้อมูล
และแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ที่ อว 8612/2464

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
นครปฐม 73000

4 มิถุนายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ด้วย นางนิตา บรรจงการ รหัสนักศึกษา 640630031 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาใหญ่หรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาใหญ่พิเศษ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาใหญ่หรือรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาใหญ่พิเศษ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษากลางหรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาเล็ก และรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษากลางหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาเล็ก เพื่อประกอบการทำวิจัย ในกรณี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามที่เห็นสมควร จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ วิษิตธนสรชัย)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

รายชื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่เก็บรวบรวมข้อมูล

ภาค	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กลาง	กรุงเทพมหานคร เขต 1 นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา อุทัยธานี ชัยนาท สระบุรี ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง
เหนือ	เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน เชียงราย แพร่ น่าน ตาก พิษณุโลก อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์ สุโขทัย พะเยา กำแพงเพชร นครสวรรค์
ตะวันออกเฉียงเหนือ	กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา

ภาค	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
	บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร
ตะวันออกเฉียงเหนือ	ศรีสะเกษ ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย หนองบัวลำภู สุรินทร์ หนองคาย อุบลราชธานี อำนาจเจริญ อุดรธานี
ภาคตะวันตก	กาญจนบุรี นครปฐม สุพรรณบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม
ภาคตะวันออก	จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง สระแก้ว สมุทรปราการ ปราจีนบุรี นครนายก

ภาค	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ใต้	ตรัง กระบี่ สุราษฎร์ธานี ชุมพร นครศรีธรรมราช นราธิวาส พังงา ภูเก็ต ระนอง พัทลุง ยะลา สงขลา สตูล

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง : บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นเครื่องมือในการรวบรวมสำหรับงานวิจัย เรื่อง “บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา” สอบถามในส่วนวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คือ เพื่อทราบองค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

2. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ 1) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 2) ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา 3) ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา 4) ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษหรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ 5) ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางหรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก 6) รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ และ 7) รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาเล็ก

3. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจำนวน 107 ข้อ

4. เมื่อท่านให้ข้อมูลครบถ้วนทุกข้อแล้ว โปรดส่งแบบสอบถามฉบับนี้คืนเจ้าหน้าที่ ผู้ประสานในสถานศึกษาของท่านเพื่อรวบรวมใส่ซองที่ผู้วิจัยได้จัดเตรียมไว้ให้แล้วจัดส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ต่อไป ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่านกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่จะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ด้วยดี

นางนิตา บรรจงการ

นักศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 30 ปี 30 – 40 ปี 41 – 50 ปี 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

4. ตำแหน่งงาน

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษหรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่

ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางหรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาเล็ก

รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาใหญ่พิเศษหรือรอง

ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาใหญ่

รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางหรือรองผู้อำนวยการฝั

บริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาเล็ก

5. ประสบการณ์การทำงาน

ไม่เกิน 5 ปี 6 -10 ปี 11 – 20 ปี 21 ปีขึ้นไป

6. ประสบการณ์การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

ไม่เกิน 5 ปี 6 -10 ปี 11 – 20 ปี 21 ปีขึ้นไป

**ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา**

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาข้อความและทำเครื่องหมาย ลงในช่อง คะแนนที่ท่านเห็นว่าเป็น
การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาโดยพิจารณาดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยว่า เป็นการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในระดับ มากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยว่า เป็นการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในระดับ มาก
- ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยว่า เป็นการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในระดับ ปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยว่า เป็นการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในระดับ น้อย
- ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยว่า เป็นการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในระดับ น้อยที่สุด

ข้อที่	การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในเขตพื้นที่การศึกษา					
2.	เปิดโอกาสสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพได้เข้าเรียนรวมกับนักเรียนปกติ					
3.	จัดการศึกษาให้นักเรียนเรียนรวมมีสิทธิและโอกาสได้รับการบริการและความช่วยเหลือทางการศึกษาเป็นพิเศษ					
4.	มีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการคัดกรองนักเรียนเรียนรวม					
5.	พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในการใช้เครื่องมือการคัดกรองนักเรียนเรียนรวมอย่างถูกต้อง					
6.	จัดให้มีระบบการนิเทศ กำกับติดตาม การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างต่อเนื่อง					
7.	จัดทำแนวทางการช่วยเหลือ วิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเรียนรู้ในการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ					

ข้อที่	การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
8.	ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเด็กพิเศษในชั้นเรียนปกติต้องให้เด็กพิเศษกับเด็กปกติมีโอกาสได้เรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียนเดียวกันและสภาพแวดล้อมเดียวกัน					
9.	ปรับสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนรวมให้เอื้อต่อการเรียนรู้					
10.	มีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับความสามารถและศักยภาพของเด็กแต่ละคน					
11.	พัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญและได้รับการฝึกฝนอบรมทั้งวิธีสอนเด็กปกติและวิธีสอนเด็กพิเศษควบคู่กันไป					
12.	โรงเรียนมุ่งมั่นที่จะดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนนักเรียนเรียนรวม					
13.	ครูการศึกษาพิเศษและครูปกติจะต้องทำงานประสานกันและร่วมมือกันอย่างดี					
14.	สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองในการรับรู้ ร่วมปฏิบัติ ร่วมตัดสินใจ และต้องร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม					
15.	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้หลักการวางเงื่อนไขหรือการเสริมแรงเพื่อควบคุมและเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนเรียนรวม					
16.	ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นทีมซึ่งมีผลต่อการบริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวม					
17.	ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม					
18.	สร้างนวัตกรรมขับเคลื่อนด้านการบริหารจัดการเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ					
19.	ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนเรียนรวม					
20.	มีการประชาสัมพันธ์ผู้ปกครองนักเรียนเรียนรวมและนักเรียนปกติให้เข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนรวมให้มากขึ้น					
21.	พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมแก่บุคลากร					

ข้อที่	การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
22.	โรงเรียนเตรียมความพร้อมนักเรียนปกติ ให้มีความรู้ความเข้าใจ เกิดการยอมรับ ช่วยเหลือและปฏิบัติต่อนักเรียนเรียนรวมอย่างถูกต้องเหมาะสม					
23.	ส่งเสริมการพัฒนาเครื่องมือ อุปกรณ์ นวัตกรรม สำหรับให้บริการสำหรับนักเรียนเรียนรวม					
24.	จัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะสำหรับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม					
25.	ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ในการจัดเก็บระบบข้อมูลสำหรับนักเรียนเรียนรวม					
26.	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดทำรายงานการวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนเรียนรวม					
27.	สนับสนุนการพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และการดำรงชีวิตของนักเรียนเรียนรวม					
28.	จัดสรรงบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ วัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนเรียนรวม					
29.	จัดทำประกันคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม					
30.	ส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กพิเศษในแต่ละประเภทให้แก่ ครู ผู้ปกครองและหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน					
31.	พัฒนากระบวนการบริหารจัดการระบบเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ					
32.	จัดให้มีการคัดกรองเด็กพิเศษตามแบบคัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการ					
33.	สร้างความเข้าใจให้ครูผู้สอนและผู้ปกครอง เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรวมได้อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ					
34.	วางแผนส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม					
35.	ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ กระบวนการบริหารจัดการเรียนรวมของโรงเรียน					

ข้อที่	การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
36.	โรงเรียนมีการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา โดยบูรณาการความร่วมมือกับชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง หน่วยงานภาครัฐและเอกชน					
37.	ครูมีความรู้ในการพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มีลักษณะเฉพาะบุคคล					
38.	ผู้บริหารและบุคลากรมีทัศนคติทางบวกในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรวม					
39.	จัดการศึกษาในสภาพบริบทที่มีความจำกัดหรือเฉพาะเจาะจงของนักเรียนเรียนรวม					
40.	ประเมินความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
41.	ครูผู้สอนที่มีความสามารถในการจัดการศึกษาพิเศษและการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม					
42.	กำหนดนโยบายการส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม					
43.	ปฏิรูปการจัดการโรงเรียนปกติ เน้นคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับเด็กทุกคนและเด็กพิเศษเรียนรวม					
44.	ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการบูรณาการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเรียนรวม					
45.	สรุปผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนเรียนรวม เพื่อเก็บข้อมูลไปปรับใช้สำหรับนักเรียนรุ่นต่อไป					
46.	มีคณะกรรมการจัดการเรียนรวม ดำเนินการสร้าง ความเข้าใจ ความตระหนักและความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย					
47.	โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรวมให้ผู้เรียนและครอบครัวสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้					
48.	มีระบบการรับ จัดเข้าเรียนหรือส่งต่อนักเรียนเรียนรวมหรือนักเรียนพิการ					
49.	จัดหาครูที่จบด้านการศึกษาพิเศษโดยตรง หรือได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เพื่อดูแลนักเรียนเรียนรวม					

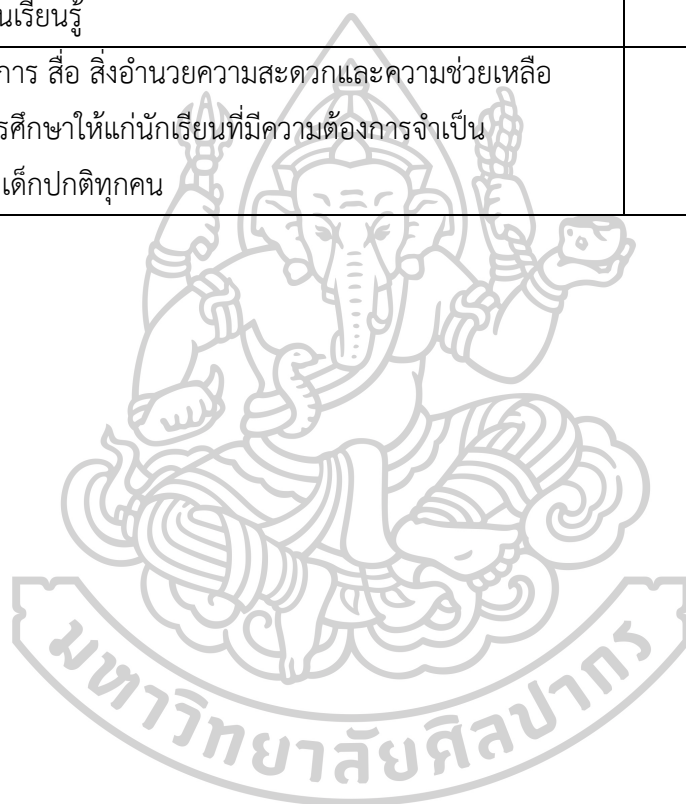
ข้อที่	การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
50.	จัดให้นักเรียนเรียนรวมได้รับการเตรียมความพร้อม ด้านร่างกาย จิตใจ พฤติกรรมและด้านสังคมเพื่อการช่วยเหลือตนเอง					
51.	จัดทำแผนปฏิบัติการ ที่กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จตามกลยุทธ์โดยมีการตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงานและทบทวนการปฏิบัติอย่างเหมาะสม					
52.	ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนเรียนรวมอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง					
53.	มีการจัดอบรมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม					
54.	โรงเรียนจัดเตรียมแผนฝึกทักษะชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคมให้กับนักเรียนเรียนรวม					
55.	ผู้บริหารนิเทศ กำกับ ติดตาม วัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนนักเรียนเรียนรวมอย่างเหมาะสม					
56.	ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภท					
57.	โรงเรียนมีการฝึกทักษะให้นักเรียนเรียนรวมมีความพร้อมในด้านวิชาการ ร่างกาย อารมณ์และสังคม					
58.	ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม และเทคนิคการสอนเฉพาะ นอกเหนือจากการสอนปกติ					
59.	ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ในการเป็นผู้นำและสร้างบรรยากาศในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม					
60.	ครูมีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และมีการประเมินความก้าวหน้าอย่างเป็นระบบ					
61.	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทั้งโรงเรียน มีการปฏิบัติงานเชิงรุก ทำงานร่วมกันเป็นทีม มีเจตคติเชิงบวกต่อความหลากหลายของผู้เรียน					
62.	กำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรวมร่วมกับผู้บริหาร ครู บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง					

ข้อที่	การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
63.	โรงเรียนมีการปรับหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนเข้าถึงบทเรียน และทำ ความเข้าใจบทเรียนได้มากขึ้น					
64.	โรงเรียนปรับวิธีการสอน สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก นำเทคโนโลยี ต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนเรียนรวม					
65.	โรงเรียนปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการศึกษาของโรงเรียน บทบาทการ ทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดการศึกษา แบบเรียนรวม					
66.	ผู้บริหารมีความรู้และความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการจัด การศึกษาแบบเรียนรวม					
67.	สนับสนุนให้บุคลากรสามารถจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างเสมอ ภาค					
68.	ประสานความร่วมมือกับชุมชน องค์กรเอกชน และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขอรับการสนับสนุนช่วยเหลือ					
69.	ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม					
70.	โรงเรียนมีการนำวิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ มาใช้ในการรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อส่งต่อ คัดแยก วางแผนการสอนและ ประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน					
71.	โรงเรียนจัดกิจกรรมการประกวดหรือการแข่งขันของนักเรียนเรียนรวม					
72.	ผู้บริหารนำนโยบายการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสู่การปฏิบัติอย่าง จริงจัง					
73.	โรงเรียนจัดการเรียนการสอนของนักเรียนเรียนรวมโดยเน้นการ ส่งเสริมพัฒนาการฝึกทักษะในการช่วยเหลือตนเอง					
74.	โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่ โรงเรียนกำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม					
75.	โรงเรียนสร้างนวัตกรรมขับเคลื่อนด้านการบริหารจัดการเรียนรวมที่มี ประสิทธิภาพ					
76.	ผู้บริหารมีสมรรถนะในการบริหารโรงเรียนที่มีนักเรียนเรียนรวมและนำ นโยบายสู่การปฏิบัติ					

ข้อที่	การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
77.	สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนเรียนรวม					
78.	โรงเรียนดำเนินการคัดกรองซ้ำปลายปีการศึกษาทุกปี โดยใช้แบบคัด กรองเดิมของนักเรียนที่ถูกคัดกรองตั้งแต่แรกมาตรวจสอบ					
79.	จัดการศึกษาที่สนองความต้องการและจำเป็นของเด็กพิเศษเรียนรวม เป็นรายบุคคล					
80.	โรงเรียนปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กแต่ละคนได้รับ ประสบการณ์ที่เหมาะสม					
81.	บุคลากรค้นหาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม					
82.	โรงเรียนวางแผนจัดแหล่งทรัพยากร และเงินทุนที่จำเป็น เพื่อส่งเสริม การจัดการศึกษาแก่นักเรียนเรียนรวม					
83.	โรงเรียนออกแบบหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียน แต่ละคน					
84.	มีทรัพยากรและการสนับสนุนงบประมาณที่จำเป็นสำหรับครูผู้สอน และนักเรียนเรียนรวม					
85.	โรงเรียนสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ เกี่ยวกับความคืบหน้า ของนักเรียนเรียนรวม					
86.	โรงเรียนใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เพื่อประเมินความรู้ และทักษะของนักเรียนอย่างครอบคลุม					
87.	โรงเรียนสร้างความตระหนักให้นักเรียนทั่วไปให้เกิดการยอมรับ ช่วยเหลือ และปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่าง ถูกวิธี					
88.	โรงเรียนนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ โดยวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ปรับเนื้อหา ออกแบบกิจกรรม วัดและประเมินผล ให้เหมาะสมกับ ความต้องการของนักเรียนเรียนรวม					
89.	โรงเรียนนำนโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับ คนพิการ มากำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจ เป็นทิศทางในการจัด การศึกษาแบบเรียนรวมที่ชัดเจน					

ข้อที่	การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
90.	โรงเรียนจัดกิจกรรมการสอนทักษะที่จำเป็นให้นักเรียนทั่วไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					
91.	โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายนอกและภายในให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					
92.	สร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนในโรงเรียน					
93.	โรงเรียนจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับให้บริการสำหรับนักเรียนเรียนรวม					
94.	มีการสอนในรูปแบบที่เด็กทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันซึ่งเป็นหลักการของการจัดการเรียนรวม					
95.	แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรวม ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ทรงคุณวุฒิ					
96.	พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					
97.	เน้นการสอนนักเรียนแบบรายบุคคล โดยใช้กลยุทธ์ที่หลากหลาย					
98.	สร้างวัฒนธรรมของการเรียนรวม เช่น สร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีระหว่างบุคลากรนักเรียนและผู้ปกครอง					
99.	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลานที่มีความต้องการพิเศษ					
100.	ใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม					
101.	บูรณาการเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อพัฒนานักเรียนเรียนรวมอย่างต่อเนื่อง					
102.	จัดกิจกรรมฝึกทักษะความสามารถในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข มีความยืดหยุ่นและปฏิบัติตามสภาพจริงได้อย่างเหมาะสม					
103.	มีรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเรียนรวมในโรงเรียนที่มีเด็กพิการและเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนรวมกับเด็กทั่วไป					

ข้อที่	การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
104.	บุคลากรมีเจตคติ ขวัญและกำลังใจและแสดงการตระหนักในการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม					
105.	ใช้วิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูที่มีประสบการณ์จัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและครูในระดับชั้นปกติ					
106.	มีตั้งศูนย์ประสานงานระหว่างเครือข่ายการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้					
107.	โรงเรียนให้บริการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลือต่าง ๆ ทางการศึกษาให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นนอกเหนือจากเด็กปกติทุกคน					

ที่ อว 8612.2/548

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

30 กรกฎาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย

เรียน ดร.ธีร์ ภาวักนันท์

ด้วย นางนิสา บรรจงการ รหัสนักศึกษา 640630031 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านใน
ฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อนำไปประกอบการทำวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา

1. ดร.เกศอรอินท์ พิทักษ์โคชญากุล ผู้อำนวยการสำนักงานศูนย์การศึกษาพิเศษ จ.ขอนแก่น
2. ดร.ชนะ สุ่มมาตย์ รักษาการด้านการศึกษาพิเศษและผู้ด้วยโอกาส
3. นายชูศักดิ์ ศิริเชียงใหม่ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง
4. รศ.ดร.ดารณี ศักดิ์ศิริผล หัวหน้าศูนย์พัฒนาศักยภาพมนุษย์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร)
5. ดร.ธีร์ ภาวิงคนันท์ รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
6. ดร.นิยม ไผ่โสภา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 และปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการสำนักบริหารการมัธยมศึกษา
7. ผศ.ดร.ยุวดี วิริยางกูร นายกสมาคมครูการศึกษาพิเศษไทย
8. ดร.วิชุดา โชคภูเขียว ผู้อำนวยการสำนักงานศูนย์การศึกษาพิเศษ จ.นนทบุรี
9. ดร.สุเทพ ชิตยวงษ์ อดีตเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
อดีตเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญการวิจัย
เรื่อง “บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา”

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อ-นามสกุล

ตำแหน่งปัจจุบัน

สถานที่ทำงาน

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

1. ท่านคิดว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษามีบทบาทในการกำหนดนโยบาย และวางแผนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม อย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษามีบทบาทในการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม อย่างไร

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษามีบทบาทในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม อย่างไร

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษามีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวมอย่างไร

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีบทบาทในการจัดระบบการนิเทศ
กำกับ ติดตาม และรายงานผลการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม อย่างไร

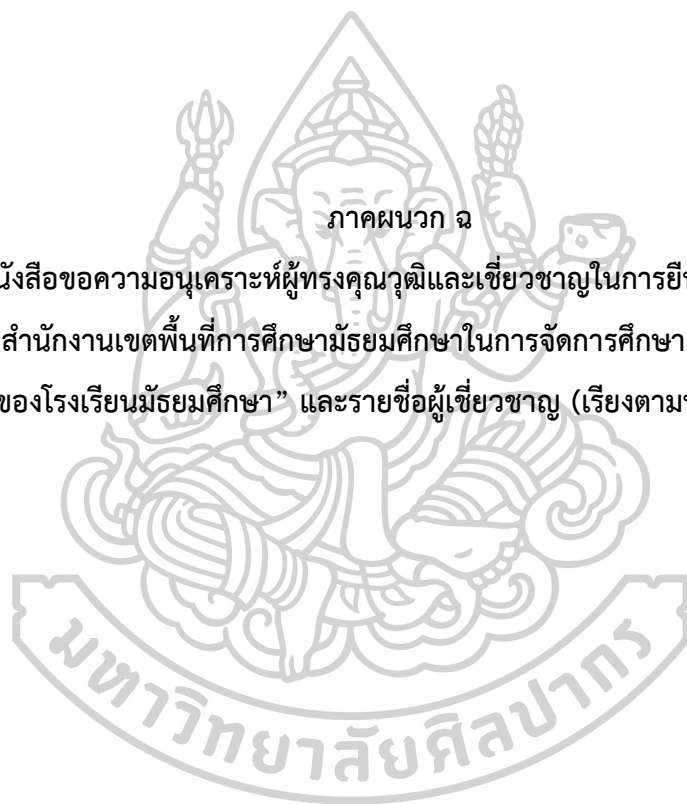
.....

.....

.....

ภาคผนวก ฉ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในการยืนยันบทบาท
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา” และรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ (เรียงตามพยัญชนะ)

ที่ อว 8612.2/754

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

17 ตุลาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญยืนยันองค์ประกอบ

เรียน ดร.พิเชษฐ์ วันทอง

ด้วย นางนินสา บรรจงการ รหัสนักศึกษา 640630031 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา” ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญยืนยันองค์ประกอบดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาใน
การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา

1. ผศ.ดร.ชนิศา ตันติเฉลิม	อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและ
จิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ดร.ปาริชาติ เกสัชชา	ศึกษานิเทศก์ วิทยะฐานะศึกษานิเทศก์
เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
3. ดร.พิเชษฐ์ วันทอง	อดีตรองเลขาธิการ ก.ค.ศ.
4. ดร.นภาพร พงษ์ชัน	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
5. ดร.มะลิวัน มาเห่ง	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ วิทยฐานะ
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
เชี่ยวชาญ

แบบสอบถามเพื่อยืนยัน
“บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา”

.....

คำชี้แจง คำชี้แจง แบบสอบถามเพื่อยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา

การยืนยันบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ฉบับนี้ เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญยิ่งต่อการวิจัย ซึ่งเป็นการยืนยันความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ หลังจากที่ท่านได้ศึกษารายละเอียดประกอบการพิจารณาแล้ว การให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำเสนอบทบาทที่เหมาะสมต่อการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพต่อไป

ขอขอบพระคุณที่ท่านได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการยืนยันความเหมาะสมของบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมมา ณ โอกาสนี้

นางนิสา บรรจงการ

นักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

โทร. 089-7329368

3. ท่านมีความคิดเห็นต่อบทบาท “การส่งเสริมการทำงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาแบบเรียนรวม” อย่างไร

การส่งเสริมการทำงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาแบบเรียนรวม

1) การสร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียนในหัวข้อหรือเรื่องที่สำคัญๆ เช่น ส่งเสริมให้โรงเรียนในพื้นที่แลกเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practices) การพัฒนาสื่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ส่งเสริมให้โรงเรียนร่วมพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม เป็นต้น

2) ส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน จัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตรและกิจกรรม

3) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนการเรียนรู้ของบุตรหลาน และประสานงานกับชุมชนให้เข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพให้กับนักเรียน

ความคิดเห็น							
ความถูกต้อง		ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		ความเป็นประโยชน์	
ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นไปไม่ได้	เป็นประโยชน์	ไม่เป็นประโยชน์

4. ท่านมีความคิดเห็นต่อบทบาท “บทบาทการพัฒนาความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ” อย่างไร

การพัฒนาความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

- 1) จัดอบรมและพัฒนาครูเกี่ยวกับแนวคิดและเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวม
- 2) สนับสนุนให้ครูได้เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนรวมที่ดี
- 3) จัดทำคู่มือและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับครูในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
- 4) สนับสนุนงบประมาณในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ เทคโนโลยี และอุปกรณ์ช่วยเหลือสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ความคิดเห็น							
ความถูกต้อง		ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		ความเป็นประโยชน์	
ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นไปไม่ได้	เป็นประโยชน์	ไม่เป็นประโยชน์

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางนิตา บรรจงการ
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2526 ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนทุ่งใหญ่วิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช
	พ.ศ.2530 ปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต (คบ.) วิทยาศาสตร์ทั่วไป วิทยาลัยครูยะลา
	พ.ศ.2548 ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม) การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
	พ.ศ.2566 กำลังศึกษาปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2533	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนนิคมสร้างตนเองพัฒนา ภาคใต้ 3 อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา
พ.ศ.2536	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนครูประชาสรรค์ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
พ.ศ. 2539	อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนครูประชาสรรค์ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
พ.ศ. 2545	ครูใหญ่ โรงเรียนนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ 9 อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา
พ.ศ.2546	ครูใหญ่ โรงเรียนนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ 6 อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา
พ.ศ.2548	ผู้อำนวยการโรงเรียนนิคมสร้างตนเองพัฒนา ภาคใต้ 13 อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา
พ.ศ.2549	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดาโต๊ะ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี
พ.ศ.2550	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองยูง อำเภอยะยอ จังหวัดตรัง วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการ

- พ.ศ.2553 ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าจี้ว (ต.ช.ต.อุปลัมภ์)
อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง
วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
- พ.ศ.2559 ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าจี้ว (ต.ช.ต.อุปลัมภ์)
อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง
วิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
- พ.ศ.2560 ผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งหนองแห่งประชาสรรค์
อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง
วิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
- พ.ศ.2563 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
วิทยฐานะรองผู้อำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ
- พ.ศ.2563 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 9 (สุพรรณบุรี นครปฐม)
วิทยฐานะผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
เชี่ยวชาญ
- พ.ศ.2564 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา นครปฐม วิทยฐานะผู้อำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ
- พ.ศ. 2566 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง วิทยฐานะผู้อำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ